

Vývoj ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti

2023

Výročná správa
Rady pre rozpočtovú zodpovednosť

Obsah

Poslanie Rady	4
Verejný dlh	6
Dlhodobá udržateľnosť	10
Rada	12
Rok 2023	20
Kancelária Rady	52
Účtovná závierka	58
Výročie RRZ	74

2 Poslanie

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť („Rada“, „RRZ“) je nezávislý trojčlenný orgán monitorovania a hodnotenia vývoja hospodárenia Slovenskej republiky a hodnotenia plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti.

Člena Rady volí Národná rada Slovenskej republiky na návrh vlády, prezidenta alebo guvernéra Národnej banky Slovenska na sedemročné funkčné obdobie. Činnosť Rady upravuje čl. 55a Ústavy SR a ústavný zákon č. 493/2011 Z.z. z 8. decembra 2011 o rozpočtovej zodpovednosti.

³ Verejný dlh

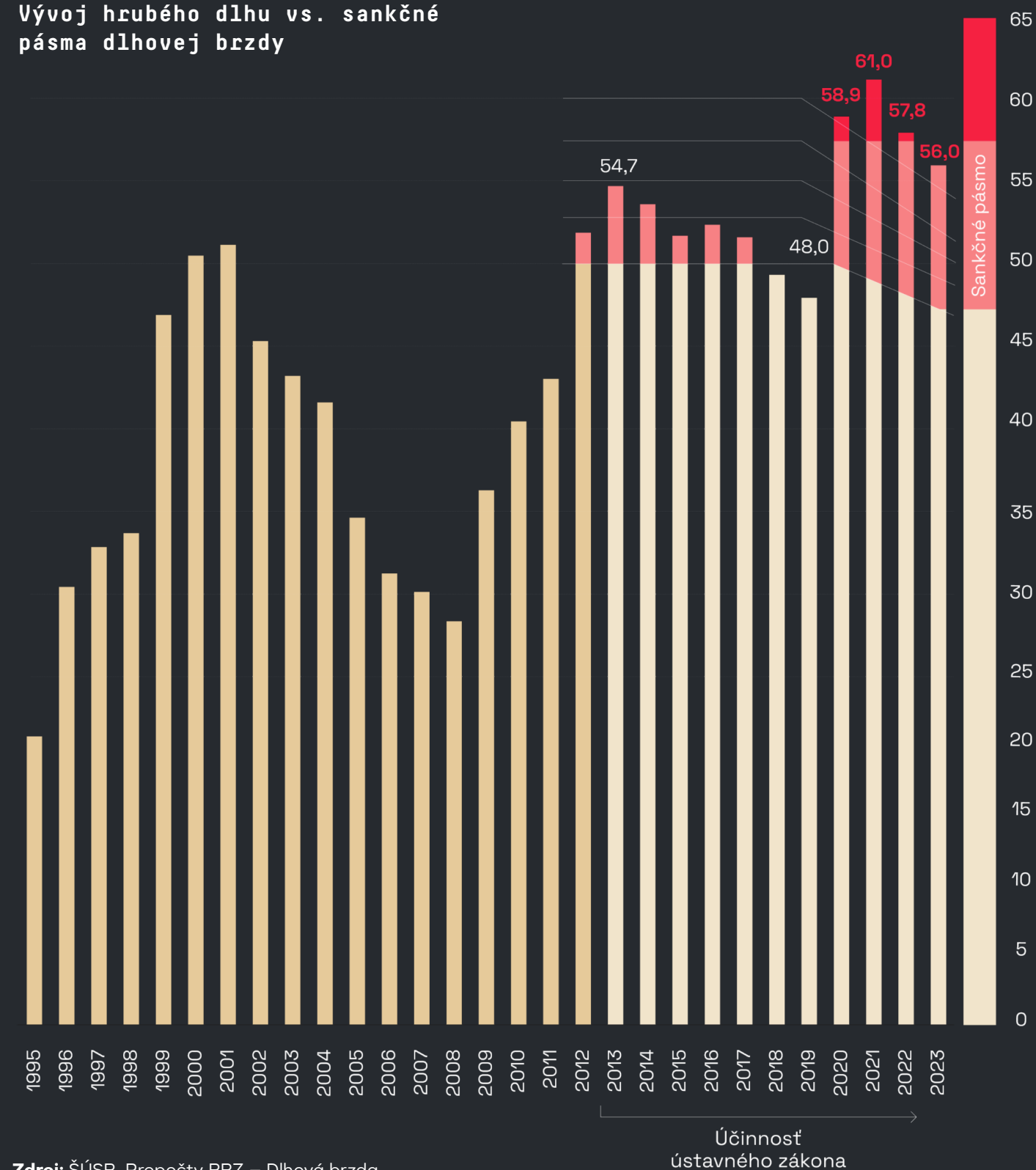
Hrubý dlh verejnej správy ku koncu roka 2023 dosiahol úroveň 56,0 % HDP.

Oproti roku 2022 hrubý dlh poklesol o 1,7 p.b. HDP najmä v dôsledku dočasných efektov – vysoká miera inflácie prispela k poklesu o 5,3 p.b. HDP a zníženie nadmernej hotovostnej rezervy štátu prispelo 1,3 p.b. HDP. Naopak, hospodárenie vlády v podobe štrukturálneho salda očisteného o vplyv úrokov dlh medziročne zvyšovalo o 2,3 p.b. HDP.

Úroveň hrubého dlhu v roku 2023 napriek poklesu v dvoch rokoch po sebe zostáva v najvyššom sankčnom pásme vyplývajúcom z ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, kde horná hranica dlhu v roku 2023 dosahuje 54 % HDP.

Čistý dlh, ktorý je očistený o hotovostnú rezervu štátu, sa v pomere k HDP na konci roka 2023 naopak medziročne zvýšil o 0,7 p.b. HDP a dosiahol tak úroveň 48,3 % HDP.

Vývoj hrubého dlhu vs. sankčné pásma dlhovej brzdy

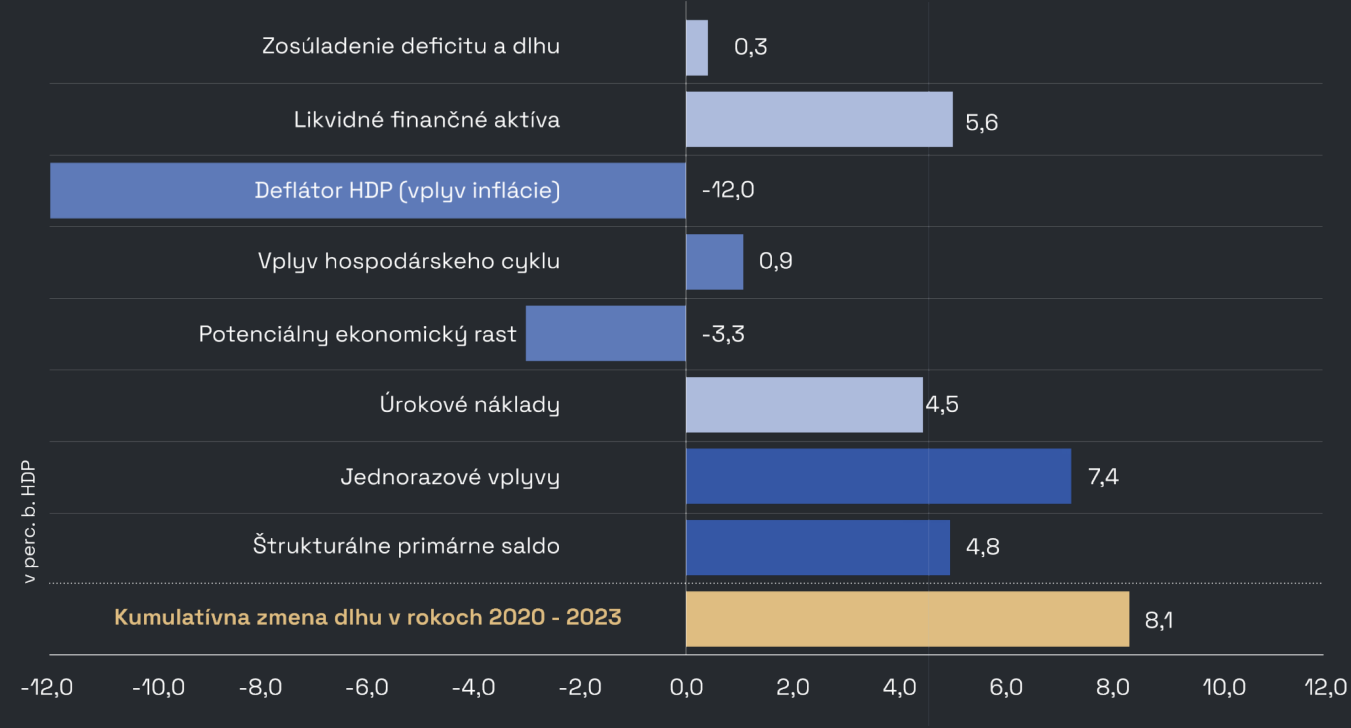
Zdroj: ŠÚSR, Prepočty RRZ – Dlhová brzda

Medzi rokmi 2020 až 2023 sa hrubý dlh v kumulatívnom ponímaní zvýšil o 8,1 percentuálnych bodov HDP. Tento nárast bol ovplyvnený najmä jednorazovými opatreniami vlády (príspevok 7,4 p.b. HDP) súvisiacimi s pandemickou situáciou a energetickou krízou, nárastom hotovostnej rezervy výrazne nad úroveň historického priemeru (príspevok 5,6 p.b. HDP), ale tiež trvalými opatreniami vlády (príspevok 4,8 p.b. HDP).

Aj napriek nedávnnemu medziročnému poklesu hotovostnej rezervy štátu v roku 2023, došlo v sledovanom období k jej výraznému nárastu, a to z dôvodu potreby zásobenia sa likviditou v období neistoty na finančných trhoch. Oproti koncu roka 2019 sa hotovosť štátu zvýšila nominálne až o 4,9 mld. eur v roku 2023 (na úroveň 7,8 % HDP).

Takzvaný efekt snehovej gule prispel k poklesu dlhu o 10 p.b. HDP. Z toho úrokové náklady zvyšovali dlh o 4,5 p.b. a nominálny rast HDP ho znižoval o 14,5 p.b. Príspevku nominálneho rastu dominoval efekt rastu cien (12 p.b.) a iba mierne prispel reálny rast HDP (2,4 p.b.).

Príspevky kumulatívnej zmeny hrubého dlhu v rokoch 2020-2023 (v p.b. HDP)

Zdroj: ŠÚSR, Prepočty RRZ – Dlhová brzda

4 Dlhodobá udržateľnosť

Dlhodobá udržateľnosť sa v roku 2023 dostala hlbšie do pásma vysokého rizika

Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti dosiahol v roku 2023 úroveň 6,2 % HDP, čo znamená medziročný posun hlbšie do pásma vysokého rizika. Z pohľadu príčin sa ukazuje, že aktuálne najväčším problémom pre dlhodobú udržateľnosť už nie je dlhodobý rast výdavkov spojených so starnutím, ale aktuálny stav verejných financií, a teda strednodobý fiškálny výhľad do roku 2028. Zatiaľ čo nárast výdavkov po roku 2028, ktorý spôsobí demografická zmena v dôchodkovom systéme, sociálnom systéme, zdravotníctve a dlhodobej udržateľnosti, by si vyžadoval kompenzáciu trvalými opatreniami o 2,8 % HDP, na ozdravenie aktuálneho stavu verejných financií (do roku 2028) potrebujeme prijať opatrenia vo výške 3,5 % HDP.

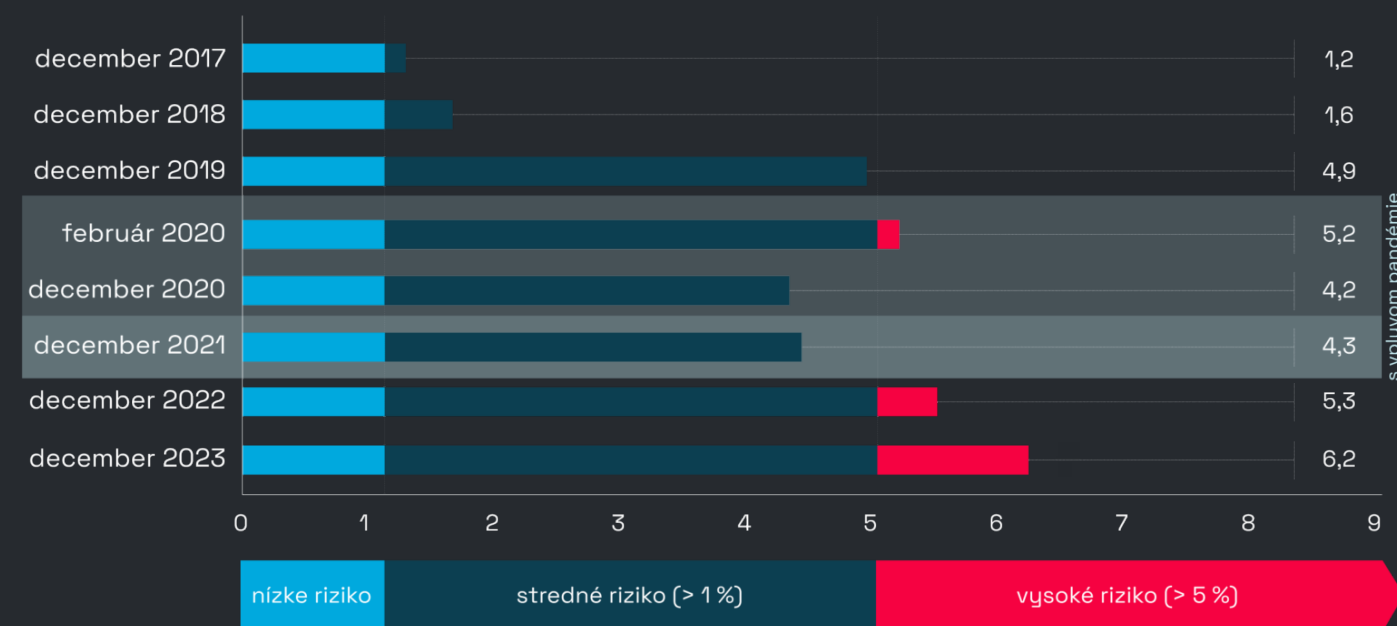
V porovnaní s rokom 2022 sa udržateľnosť verejných financií v roku 2023 zhoršila o 0,9 % HDP, pričom bez vplyvu zmeny v 2. pilieri dôchodkového systému by zhoršenie dosiahlo 1,3 % HDP. Najväčší negatívny vplyv mali prijaté výdavkové opatrenia najmä v oblasti školstva (súvisiace s plánom obnovy) a zdravotníctva spolu s príspevkom 0,6 p.b., k zhoršeniu prispel aj výsledok hospodárenia v roku 2023 (príspevok 0,3 p.b.). Udržateľnosť mierne negatívne ovplyvňuje aj predpokladaný vyšší rast výdavkov v strednodobom horizonte najmä v oblasti zdravotníctva (nad rámec opatrení) s príspevkom 0,2 p.b. a tiež aj odhadovaný makroekonomický vývoj (0,1 p.b.).

Hrubý dlh verejnej správy ku koncu roka 2023 dosiahol úroveň 56 % HDP a došlo tak k jeho medziročnému poklesu o 1,7 percentuálneho bodu. Pokles dlhu ovplyvnili najmä dočasné efekty, a to vysoká miera inflácie a pokles hotovostnej rezervy štátu. Čistý dlh, na ktorého výšku nevyplýva zmena hotovostnej rezervy štátu, stúpol o 0,7 percentuálneho bodu na úroveň 48,3 % HDP, a to najmä z titulu vysokého deficitu verejných financií. Pri nastavení rozpočtovej politiky z konca roku 2023, v ktorom je aj v nasledujúcich rokoch predpokladané hospodárenie s vysokými deficitmi, by sa podiel hrubého dlhu na HDP postupne zvyšoval a na konci roku 2028 by

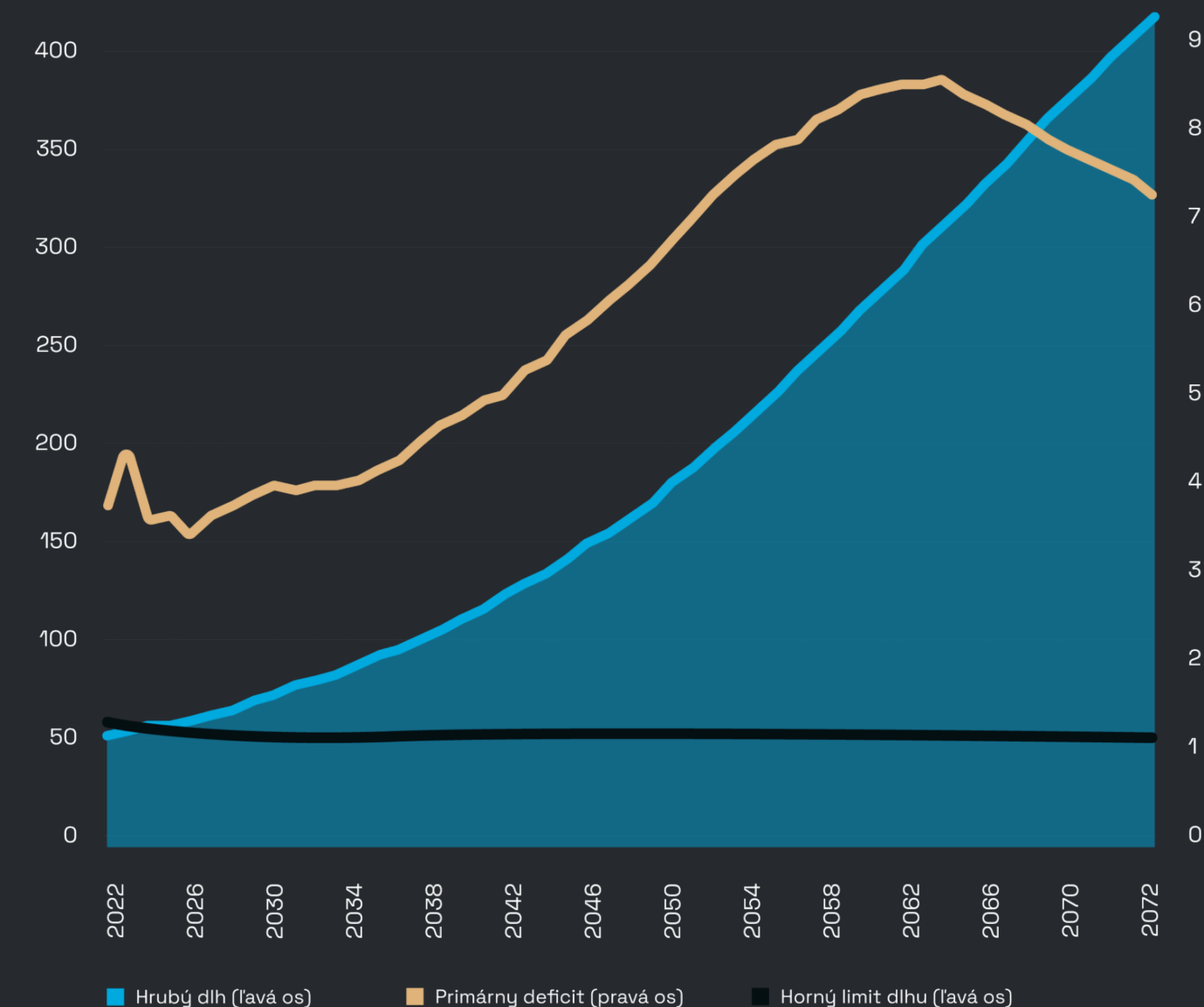
dosiahol 65,6 % HDP. Neskôr by došlo k výraznejšiemu nárastu dlhu v dôsledku deficitného hospodárenia verejnej správy a nárastom výdavkov citlivých na starnutie populácie a o 50 rokov by dlh v základnom scenári dosiahol 417,2 % HDP. Ide o hypotetický scenár, keďže trhy by prestali financovať potreby Slovenska už pri výrazne nižších úrovniach dlhu.

Súčasný nepriaznivý stav verejných financií si vyžaduje čo najskôr začať s konsolidáciou. Konsolidácii nahráva aj očakávaný postupne zosilňujúci rast ekonomiky, výrazný pokles inflácie, ktorý vytvorí dočasne veľmi silný nárast reálnych miezd, ako aj postupne oživujúci sa vonkajší dopyt. Z tohto pohľadu Rada hodnotí veľmi negatívne, že vláda nezačala od roku 2024 s trvalou konsolidáciou verejných financií a novelou zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy došlo k zrušeniu národného pravidla limitu verejných výdavkov – hlavného rozpočtového nástroja na dosiahnutie dlhodobého zdravia verejných financií. Nahradenie tohto nástroja naviazaním rozpočtového procesu len na európske pravidlá podľa Rady nemusí nutne viesť k dostatočne skorému ozdraveniu verejných financií. Konsolidácia podľa nových pravidiel sa koncentruje najmä do rokov 2026 a 2027, čo predstavuje riziko pre jej realizáciu aj z hľadiska politického cyklu. Zároveň nové pravidlá nezaručujú plnohodnotné premietnutie spomalenia rastu výdavkov do trvalého ozdravovania verejných financií, keďže nedostatočne rozlišujú medzi trvalými a dočasnými opatreniami. Z uvedeného dôvodu by ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti po konsolidácii podľa európskych pravidiel na konci volebného obdobia mohol s veľkou pravdepodobnosťou zostať stále v zóne vysokého rizika (rozpätie 4,9 % až 6,3 % HDP v závislosti od povahy prijatých opatrení). To znamená, že zatiaľ čo plnenie pôvodných limitov by do roku 2027 zlepšilo udržateľnosť do pásma stredného rizika, pri nových európskych pravidlách by dlhodobá udržateľnosť s veľkou pravdepodobnosťou ostala stále v pásme vysokého rizika.

Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti (% HDP)

Projekcia vývoja dlhu v základnom scenári (% HDP)

Zdroj: Správa o dlhodobej udržateľnosti verejných financií za rok 2023

5 Rada

„
Preto tu existuje určité riziko, že ani tentoraz nebudú európske pravidlá dostatočne účinné, aby nám pomohli k dostatočnému ozdraveniu verejných financií.
“

Ján Tóth

predseda Rady 17.9.2020 - súčasnosť

Cesta k zdravým verejným financiám bude náročnejšia a vyžiada si viac spoločného odhodlania.

Rok 2023 patril k mimoriadne turbulentným nielen z hľadiska politického, keď sa v krajine vystriedali tri vlády a pristúpili sme k predčasným parlamentným voľbám, ale aj z hľadiska vývoja udržateľnosti verejných financií.

Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti sa posunul hlboko do pásma vysokého rizika a dosiahol úroveň 6,2 % HDP. Medziročne tak išlo o zhoršenie až o 0,9 % HDP. Najväčším dôvodom zhoršenia bolo prijatie opatrení, ktoré trvalo zvýšili výdavky v školstve a zdravotníctve bez finančného krytia.

Podobne aj Európska komisia nás na základe vlastného ukazovateľa označila za krajinu s najhoršou udržateľnosťou v EÚ.

Veľmi nepríjemnou správou je, že pre udržateľnosť verejných financií už nie je tým najväčším problémom starnutie, ale súčasné trvalé rozpočtové deficity. Nie že by sa znížili očakávané náklady prichádzajúcej demografickej zmeny, ktorá bude klásť stále vyššie nároky na zdravotníctvo, dôchodkový systém či dlhodobú starostlivosť. Čo sa zmenilo, je súčasná zvýšená rozpočtová nerovnováha medzi príjmami a výdavkami. Namiesto prípravy verejných financií na budúcnosť dochádza k presnému opaku. Deficit verejných financií sa v priebehu roku 2023 postupne zvyšoval, až dosiahol 4,9 % HDP. Navyše sme v stave, že bez prijatia dodatočných trvalých opatrení nemožno ani v budúcich rokoch očakávať, že klesne pod 5 % HDP. Bez dodatočných opatrení by sme tak už v roku 2025 mohli trvalo prekonať Maastrichtskú maximálnu dovolenú úroveň 60% HDP.

Ozdravenie verejných financií je preto nevyhnutnosť a každý premárnený rok a odsúvanie znamená, že konsolidácia bude napokon bolestnejšia a drahšia. Zároveň sa zvyšuje riziko, že potrebné opatrenia sa neprijmú v dostatočnom objeme a budeme sa musieť konfrontovať s neúprosnou logikou finančných trhov. Či už vo forme zvýšených nárokov na financovanie nášho dlhu, alebo, v dlhšom horizonte v prípade našej pasivity, aj v podobe možného problému s prefinancovaním dlhu na finančných trhoch.

Toto zhoršenie udržateľnosti a súčasnej fiškálnej situácie je však len jedným z dôvodov, ktorý sťažuje cestu k zdravým verejným financiám.

Tým druhým je aj zmena pravidiel, ktorými sa má želané ozdravenie dosiahnuť. V roku 2022 bol nakrátko splnený dlhodobý záväzok koncipovaný už v ústavnom zákone o dlhovej brzde – uvedenie výdavkových limitov do praxe cez zmenu v zákone o rozpočtových pravidlách. Žiaľ, potvrdil sa predpoklad, že pokiaľ tento nástroj nebude zakotvený ako súčasť ústavného poriadku, nebude mať dlhú trvácnosť. Už rozpočet prijímaný na konci roka 2023 rezignoval na dodržanie platných fiškálnych limitov a celý koncept domácich výdavkových limitov bol napokon o niekoľko týždňov aj oficiálne vymazaný z národného fiškálneho rámca.

Jedinými formálnymi operatívnymi pravidlami, ktoré od nás budú vyžadovať ozdravovanie verejných financií, tak budú nové európske pravidlá. Tie podľa predbežných informácií naordinujú Slovensku pomerne tvrdý konsolidačný plán, no ich skutočný výsledok bude otáznym. Európsky fiškálny rámec sa už reformoval niekoľkokrát a nedá sa povedať, že by v minulosti dostatočne plnil požadované ciele. Vzhľadom na odlišnú situáciu v jednotlivých krajinách EÚ nereflektoval dostatočne jednotlivé potreby. V politicky zložitej európskej realite dochádzalo k slabému vynucovaniu jeho požiadaviek. Preto tu existuje určité riziko, že ani tentoraz nebudú európske pravidlá dostatočne účinné, aby nám pomohli k dostatočnému ozdraveniu verejných financií.

Popísaná realita tak zvyšuje nároky na našu vlastnú motiváciu a disciplínu. Najväčší dopyt po ozdravení musí prísť z nášho verejného priestoru, nielen od odbornej, ale aj širokej verejnosti. Udržateľné verejné financie sú spoločným záujmom všetkých obyvateľov krajiny. Nie je to ideologická agenda, je to cieľ, z dosiahnutia ktorého budeme profitovať všetci. Toto je správa, ktorú treba opakovať toľko raz, koľko to len bude možné. Aj preto, aby sa znížili politické náklady konsolidácie, a tým sa zvýšila jej pravdepodobnosť.

Rok 2023 tak nebol dobrým rokom na ceste k zdravým verejným financiám. Bol to krok, kde sme v ústrety výraznej demografickej zmene, ktorá stojí pred nami, urobili pár krokov späť.

Teraz je kľúčové, čo najskôr zmeniť kurz.

„

Dostali sme sa do začarovaného kruhu, keď ďalší a ďalší poslanci potrebovali zažiť ešte výnimočnejšími výsadami pre svojich voličov. „

Kde je rozpočtový Odysseus?

Naše verejné financie v roku 2023 výrazne zasiahol rozpad vlády, strata koordinácie medzi vládou a parlamentom a príprava politikov na predčasné voľby. Videli sme desiatky zákonov predkladaných poslancami. Nechcem vôbec spochybňovať zákonodarnú iniciatívu poslancov, ale snáď sa zhodneme, že v bežnej situácii by väčšinu nových zákonov mala pripraviť vláda – s využitím odborného aparátu na ministerstvách, s využitím dát a analýz profesionálne spracovaných skúsenými úradníkmi a analytikmi, so štandardným medzirezortným pripomienkovým konaním, so zohľadnením vplyvov zákonov na rozpočet, sociálnu sféru, podnikanie či životné prostredie.

Na rozdiel od bežných postupov sme minulý rok videli schvaľovanie množstva zákonov pripravených poslancami, bez pripomienkového konania, bez analýz, bez kontroly právnej a logickej čistoty. Poslanci sa pred voľbami predbiehali, kto presadí nejakú novú výhodu, privilégium, dotáciu či úľavu pre svojich voličov. Poslanec, ktorý určite skupine dokázal vybaviť nejaké zlepšenie, sa tým prirodzene chválil v kampani a zlepšil si šance na znovuzvolenie. Zároveň pre ostatných poslancov bolo ťažké hlasovať proti takýmto návrhom – inak by boli obvinení, že niekomu nedoprajú, či dokonca že ich chcú pripraviť o výhody.

Dostali sme sa tak do začarovaného kruhu, keď ďalší a ďalší poslanci potrebovali zažiť ešte výnimočnejšími výsadami pre svojich voličov, drahšími a rozsiahlejšími. Dovolím si vyjadriť presvedčenie, že keby existoval mechanizmus, ako všetkým ostatným kolegom poslancom zabrániť prichádzať s takýmito návrhmi pred voľbami, bola by sa drvivá väčšina poslancov ochotná vzdať sa aj svojich návrhov.

Tento stav, keď každý je individuálne motivovaný konať inak, než je výhodné pre celok, môžeme nazvať koordinačným zlyhaním, alebo v teórii hier väznovou dilemou. Podobných príkladov máme v živote veľa. Na koncerte by každému divákovi bolo pohodlnejšie sedieť na stoličke – ale keď jeden vyskočí a natlačí sa na bariéru, aby lepšie videl, povyskakujú aj ostatní. Nakoniec nevidia diváci o nič lepšie, zato sa však „mačkajú“ jeden na druhého miesto pohodlného sedenia. Iný príklad je očkovanie proti osýpkami či iným nákazlivým chorobám. Hoci by som chcel, aby všetci ostatní boli očkovaní, a tak zabránili šíreniu epidémie, pre mňa osobne je výhodnejšie sa neočkovať, nechať to na ostatných.

Naspäť k pretekom v poslaneckej kreativite. Rozumieme prečo v situácii roku 2023 do toho boli poslanci nútení. Zároveň je mnoho dôvodov, prečo by to mali – ako celok – radšej odmietnuť, len keby sa vedeli dohodnúť.

Martin Šuster

člen Rady 2022 - 2029

Poslanci určite rozumejú, že výsledok týchto pretekov bol pre spoločnosť mimoriadne drahý, v stovkách miliónov eur, pričom nakoniec to na výsledok volieb malo len malý vplyv. Mnohí z nich sa teraz, po voľbách, budú musieť podieľať na oprave viacerých z tých rýchlokvasených zákonov. Pre poslancov je tiež náročné a nepríjemné byť dotlačený do tvorby a predkladania zákonov – väčšina s tým nemá skúsenosti, nevie písať kvalitný právnický text, nevie pripraviť kvalitnú doložku vplyvov – a asi by radšej využili čas na komunikáciu s voličmi či diskutovanie o vládnych návrhoch zákonov. Keby len existovala možnosť, ako sa dohodnúť naprieč celým politickým spektrom a zabrániť týmto pretekmi!

Smutné je, že práve ten mechanizmus, čo by to zariadil, sme mali pripravený už od roku 2022. V roku 2023 mal byť platný aj účinný. Boli to výdavkové limity, ktoré mali obmedziť vládu aj parlament pri zvyšovaní výdavkov. Špeciálne čo sa týka poslaneckých iniciatív a nových zákonov, pri platných výdavkových limitoch by poslanci nemohli navrhovať nové výdavky (či daňové úľavy) bez toho, aby zároveň niekde inde neubrali z výdavkov (či zvýšili daňové príjmy). Inak povedané, ak niekomu pridajú, niekomu inému musia ubrať. Nemôžu sa tváriť, že sa všetci môžu mať lepšie, že len tak schválením nejakého zákona máme zrazu v ekonomike viac peňazí na rozdávanie. Okrem toho by pravidlá o výdavkových limitoch sťažovali predkladanie nových návrhov, ak zvyšovali deficit. Museli by prejsť rokovania vo finančnom výbore, čo by spomalilo celý legislatívny proces, ubralo emócií a pridalo chladného posudzovania.

Žiaľ, tesne pred Vianocami 2022 vláda a parlament „vypli“ výdavkové limity na rok 2023 – takže potom už nič nebránilo legislatívnej voľnej tvorbe v roku 2023. Navyše, keďže výdavkové limity sa podarilo presadiť len do obyčajného a nie ústavného zákona (hoci za ne hlasovala ústavná väčšina poslancov), ich nerešpektovanie v parlamente by nestálo v ceste novým zákonom.

Dalo by sa argumentovať, že politici z princípu nechcú prijímať zákony, ktoré ich obmedzujú. Ukážem však dva príklady, kde sa im to úspešne podarilo. Jeden sú limity na náklady volebnej kampane. Naše volebné kampane sú pomerne lacné, ale keďže všetky strany majú rovnaké podmienky, žiadna nie je v nevýhode. Politici sa tak môžu sústrediť na samotnú politickú činnosť a nie na zháňanie peňazí. Pre porovnanie – v USA, kde nie sú obmedzenia na veľkosť kampane, venujú poslanci často viac ako polovicu svojho času hľadaniu sponzorov, fundraisingu. Druhý príklad je obmedzenie poslaneckej imunity, ktorú si naši poslanci dokázali sami zúžiť.

Nájsť náhradu za zrušené výdavkové limity sa teraz zdá byť v nedohľadne. Nové európske limity sú len čiastkovou náhradou – veľa z prepracovaného mechanizmu našich zrušených limitov v nich chýba, vrátane obmedzení nadmernej poslaneckej kreativity. Cesta k skutočne účinným výdavkovým limitom pripomína Odysseu. Odysseovi trvalo 20 rokov vrátiť sa domov. My sme na prvý pokus s výdavkovými limitmi čakali 11 rokov, a dnes sa zdá, že sme prinajlepšom na polceste. Časť Odysseovho príbehu tiež krásne ilustruje, ako prísne pravidlá môžu byť oveľa lepšie, než konanie podľa voľnej úvahy. Podľa legendy Odysseus dokázal bezpečne oboplávať ostrov Sirén vďaka vopred šikovne nastaveným prísny obmedzeniam pre seba aj svojich námorníkov. Pravidlá to boli doslova záväzné – Odysseus sa nechal zviazať, aby nedočiahol na kormidlo a námorníkom zase zaviazal uši, aby nepočuli vábenie Sirén. Zatiaľ iné lode, ktorých kapitáni si nechali úplnú voľnosť konania, podľahli volaniu Sirén a stroskotali. Podobne ako naši poslanci podľahli volaniu kampane.

**„
Do budúca sa RRZ bude
musieť pripraviť na
posudzovanie vplyvu
klimatických zmien
na verejné financie a
zohľadniť to aj pri
hodnotení investícií,
ktoré znižujú budúce
náklady neskorej
adaptácie. „**

Obhliadnutie sa siedmymi rokmi v RRZ

S blížiacim sa koncom môjho sedemročného mandátu člena Rady sa mi ponúka možnosť subjektívne zhodnotiť, kam sa RRZ za ten čas posunula a ktoré ciele zostali ešte nenaplnené.

V roku 2018, keď som bol zvolený za člena Rady, bola RRZ ešte veľmi mladou inštitúciou, prekvitajúca koncentráciou odbornosti a entuziazmu analytických kapacít RRZ. Malý tím pracoval v provizórnych podmienkach a v nasadení, ktoré nebolo dlhodobo zvládnuteľné, na veľa činností neexistovala zastupiteľnosť.

Prvým zásadným impulzom do nastavenia fungovania RRZ bol nezávislý audit činností, ktorý si RRZ nechala vypracovať od OECD. Prevažnú časť odporúčaní z OECD Review sa podarilo v nasledujúcich rokoch aj naplniť. Išlo predovšetkým o posilnenie analytických kapacít v oblastiach, kde dlhodobo existoval podstav alebo pribúdali nové úlohy. OECD zdôraznila, že RRZ by mala mať dostatočnú analytickú kapacitu na prípravu costingov, ktoré začali pribúdať. Sformalizovala sa organizačná štruktúra RRZ a zdynamizovalo riadenie bežných úloh a projektov prostredníctvom tím lídrov. V súlade s odporúčaniami sa podarila vypracovať komunikačná stratégia a prijať expert na komunikáciu.

Zintenzívnila sa aj komunikácia s hlavnými stakeholdermi, ktorí majú vplyv na prijímanie opatrení – najmä výborom NR SR pre financie a rozpočet.

Ďalšou dôležitou zmenou, ktorá takisto vychádzala z odporúčaní OECD, bol spôsob nominácie kandidáta na člena Rady. Po konzultácii s RRZ zabezpečilo Ministerstvo financií verejné výberové konanie na predsedu RRZ, aj keď to legislatívna úprava nevyžadovala. Výberové konanie bolo inzerované a uchádzači spĺňajúci zákonom stanovené podmienky mohli na verejnom vypočutí predstaviť svoju víziu o smerovaní RRZ a odpovedať na otázky členov hodnotiacej komisie. Tá pozostávala z reprezentantov výboru NR SR pre financie a rozpočet a ekonómov špecializovaných na verejné financie pôsobiacich vo verejných inštitúciách či think-thankoch. Aj vďaka verejnému výberovému konaniu, ktoré zabezpečilo väčšiu transparentnosť pri výbere nominanta a zároveň sprístupnilo šancu byť nominovaný širšiemu okruhu uchádzačov, sa RRZ podarilo získať najvyššiu priečku v rebríčku INEKO hodnotiacom nezávislosť inštitúcií v SR.

Tretou veľmi podstatnou zmenou bolo prijatie článku 55a do Ústavy Slovenskej republiky, ktorý hovorí, že „Slovenská republika chráni dlhodobú

Juraj Kotian

člen Rady 2018 - 2025

udržateľnosť svojho hospodárenia, ktoré sa zakladá na transparentnosti a efektívnosti vynakladania verejných prostriedkov. Na podporu cieľov podľa predchádzajúcej vety ústavný zákon upravuje pravidlá rozpočtovej zodpovednosti, pravidlá rozpočtovej transparentnosti a pôsobnosť Rady pre rozpočtovú zodpovednosť.“. Ochrana dlhodobej udržateľnosti sa tým stala ústavným princípom a RRZ ústavným orgánom. Ústavný súd (ÚS) ako najvyššia súdna inštitúcia v krajine tak nadobudol možnosť rozhodnúť, či prijatý zákon je alebo nie je v súlade s týmto princípom. Nad rámec po väčšinu času vypnutej a málo účinnej dlhovej brzdy, ide o potenciálne silnú a efektívnu ochranu dlhodobej udržateľnosti. K prvému využitiu článku 55a došlo pri rozhodnutí ÚS o časti tzv. rodinného balíčka. Odvtedy ÚS prijal na konanie ďalšie podania, ktoré sa opierali o článok 55a, pričom rozhodnutia ÚS môžu napomôcť k dotváraniu judikatúry, ktorá má potenciál posilniť ochranu dlhodobej udržateľnosti.

Na záver by som rád spomenul oblasti, kde sa ciele nepodarilo naplniť, alebo kde RRZ čakajú nové výzvy. Aj keď sa v posledných rokoch výrazne zlepšil prístup RRZ k dátam od verejných inštitúcií, proces získavania dát je zdĺhavý pre ich prílišnú zbyrokratizovanosť. Je to veľká škoda, pretože náš mikrosimulačný tím si vyslúžil medzinárodný obdiv so svojimi modelmi založených na administratívnych dátach.

Do budúca sa RRZ bude musieť pripraviť na posudzovanie vplyvu klimatických zmien na verejné financie a zohľadniť to aj pri hodnotení investícií, ktoré znižujú budúce náklady neskorej adaptácie.

Sklamaním bola rezignácia zákonodarcov na novelizáciu zákona o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý mal zabezpečiť prechod dlhovej brzdy na čistý dlh a ešte väčším sklamaním pochovanie národných výdavkových limitov hneď v ich počiatočnom štádiu.

Ako už ukazuje súčasný vývoj, potvrdilo sa, že tieto zmeny sa už pretavujú do spomalenia konsolidácie verejných financií. Vzhľadom na závažnosť problému, ktorým vo verejných financiách aktuálne čelíme, je dôležité, aby RRZ bola aj naďalej dostatočne nezávislou a odborne silnou inštitúciou, a aby všetky prípadné politické snahy o jej oslabenie boli odsúdené na neúspech. Práve preto by sa mal výber ďalšieho kandidáta na člena Rady riadiť odporúčaniami OECD a nastolenou aplikačnou praxou, kedy dôjde k verejnej výzve a otvorenému hearingu kandidátov ešte pred ich samotnou nomináciou. Aj vďaka veľmi transparentnému procesu nominácie s dôrazom na odbornosť a politickú nestrannosť si môže RRZ naďalej udržať najvyššiu pozíciu v rebríčku nezávislosti inštitúcií v SR.

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (*2012)

(ďalej Rada alebo aj RRZ) je nezávislý orgán monitorovania a hodnotenia vývoja hospodárenia Slovenskej republiky a hodnotenia plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti.

Rada má troch členov, z toho jeden predseda, ktorý koná v mene Rady. Funkčné obdobie člena Rady je 7 rokov a je neobnoviteľné.

Rada poveruje úlohami Kanceláriu Rady.

Princípy fungovania Rady

I. Ľudia - odborníci, nie politici

Členovia Rady musia mať adekvátne vzdelanie, odborné vedomosti, skúsenosti, spôsobilosť na právne úkony, musia byť bezúhonní a politicky neangažovaní.

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť sa skladá z troch členov (predseda a dvaja členovia). Predsedu volí parlament takzvanou ústavnou väčšinou (trojpäťtinová väčšina hlasov) na návrh vlády. Jedného z členov volí národná rada nadpolovičnou väčšinou na návrh prezidenta, posledného taktiež nadpolovičnou väčšinou na návrh guvernéra NBS. Výstupy, správy, publikácie sa opierajú o prácu analytikov pôsobiacich v Kancelárii RRZ a poradného orgánu zloženého z medzinárodne uznávaných ekonómov (Panel poradcov).

II. Vylúčený konflikt záujmov

Člen Rady nemôže vykonávať inú činnosť, ktorá by mohla akokoľvek ovplyvniť jeho funkciu v RRZ. Nemôže byť poslancom parlamentu, zastupiteľstva, prezidentom, primátorom, ministrom, starostom, podnikateľom, či zastávať akýkoľvek post v politickej strane. Tri roky po skončení funkcie v RRZ sa nemôže stať členom vlády. Za výkon funkcie prináleži členom rady odmena.

III. Financovanie nezávislé od vlády

Činnosť RRZ ako aj Kancelárie RRZ je financovaná z prostriedkov Národnej banky Slovenska tak, aby neexistovala priama väzba na vládou a parlamentom schvaľovaný rozpočet. Vláda ani minister financií tak nemôže jednoduchým spôsobom znefunkčnit' plnenie úloh cez neprimerané zníženie rozpočtu RRZ.

IV. Maximálna transparentnosť

Transparentnosť je pre nás kľúčová, preto spolu so všetkými našimi publikáciami zverejňujeme aj podkladové dáta a materiály, s ktorými sme pracovali. Ich súčasťou sú napríklad aj listy s otázkami na jednotlivé ministerstvá a ich odpovede.

Január

9. január

Výkonný riaditeľ KRRZ Viktor Novysedlák pre denník.sk nielen o voľbe medzi zlým a zlým riešením schvaľovania rozpočtu

Provizórium či rozpočet?

„Na jednej strane rozpočtové provizórium nie je dobre legislatívne nastavené a naozaj by bol v krátkom čase problém hlavne pri poskytovaní energo pomoci. Ani rozpočet však nie je ideálny, najmä keď vezmeme do úvahy opatrenia, ktoré už boli prijaté, či už v oblasti rodinnej politiky alebo zdravotníctva. Rozpočet ich musel reflektovať a on samotný vedie k zhoršeniu dlhodobej udržateľnosti. Takže to bola voľba medzi zlým a zlým riešením – či provizórium alebo rozpočet.“

Viac sa dočítate v rozhovore riaditeľa Kancelárie RRZ Viktora Novysedláka v priloženom QR kóde.

25. január

Martin Šuster vysvetľoval v RTVS situáciu okolo dlhovej brzdy a sankciách z nej vyplývajúcich

Dlhová brzda zatáhuje

V rozhovore člena RRZ Martina Šustra sa dozviete o príčinách nárastu verejného dlhu a následne o sankciách, ktoré Slovensko čakajú. Viac sa dočítate v priloženom QR kóde.

30. január

Predseda RRZ Ján Tóth v rozhovore pre denník Štandard o príčinách inflácie, kedy by sa mohla vrátiť na prirodzenú úroveň a prečo považuje americké fiškálne stimuly za jej najzávažnejšiu monetárnu príčinu

Nedá sa vylúčiť relatívne rýchly návrat k nízkej inflácii, dotácie však to obdobie u nás zrejme natiahnu

„U nás bolo zvykom, že si dobré časy preštrujeme a nešetříme do zásoby. A potom v zlých časoch nemáme vo verejných financiách voľný priestor a dlh nám dosahuje historické maximá. Samozrejme, je prirodzené, že v kríze automaticky prudko stúpa dlh, výrazne sa znižujú dane v dôsledku recesie a objektívne stúpa potreba dočasných stimulov. Ale keby sme štandardne šetrili v dobrých časoch pred pandémiou, mali by sme dlh o 10 percent HDP nižší a nemuseli sme v pandémii s dlhom prestreliť naraz všetky sankčné pásma dlhovej brzdy.“

Verejné financie sa stali obeťou pomýlenej a nezodpovednej politiky, že v dobrých časoch sa vlády majú namiesto šetrenia s ľuďmi podeliť. A pritom zodpovedné hospodárenie je presne naopak: ľudí ochraňovať v zlých časoch a na to si našetriť práve vtedy, keď sa ekonomike darí a šetrenie je oveľa menej bolestivé. Je preto dobre, že súčasná vláda prijala tzv. výdavkové limity, ktoré majú presne túto úlohu – nedovoliť v dobrých časoch mŕňať nadpríjmy. Bohužiaľ, prijali sa len vo forme obyčajného zákona, a teda neboli ústavne ukotvené ako samotná dlhová brzda. Navyše nedošlo k sľúbenej modernizácii dlhovej brzdy, aby mohla do budúcnosti lepšie fungovať.”

Celý rozhovor predsedu RRZ Jána Tótha v denníku Standard.sk.

Límit verejných výdavkov na roky 2023 až 2025

Výpočet limitu verejných výdavkov	2023	2024	2025
1. Hlavná úloha	100%	100%	100%
2. Podiel na kompenzáciu (kumulatívne v % HDP)	0,0	0,2	0,4
3. Plánovaný štruktúrny deficit bez kompenzácie (% HDP)	3,6	4,0	4,3
4. Plánovaný štruktúrny deficit s kompenzáciou (% HDP)	3,6	3,8	3,9
5. Plánovaný štruktúrny deficit s kompenzáciou (eur)	-1 302 440 200	-1 248 862 240	-1 202 230 200
6. Výška výdavkov (eur)	3 850 000 000	3 300 000 000	3 800 000 000
7. Výpočet príjmov (dane, odvody, dotácie, eur)	47 700 000 000	47 870 000 000	47 900 000 000
8. Limit verejných výdavkov (8 - 5, 4 - 3, 5 mil.)	46 397 559 800	46 569 137 760	46 697 769 800

Límit verejných výdavkov, ktorý sa počíta zo zápornej hodnoty plánovaného štruktúrneho salda, od ktorého sa odpočítajú vybrané výdavky a pripočítajú sa očakávané príjmy, v roku 2023 dosahuje **46 397 559 800 eur**

30. január

Obsadzovali sme pozíciu Asistentky na sekretariáte KRRZ

Hľadali sme niekoho, kto má rád poriadok vo veciach, multi-tasking zvláda ľavou zadnou a je rád súčasťou niečoho väčšieho, čo dobre funguje.

30. január

Vystúpenie predsedu RRZ Jána Tótha vo Výbore pre financie a rozpočet

Predseda RRZ Ján Tóth pred schvaľovaním limitu verejných výdavkov v NR SR vystúpil s prezentáciou vo Výbore pre financie a rozpočet.

Prezentáciu Jána Tótha nájdete v priloženom QR kóde.

1. február
KRRZ odhadla deficit hospodárenia verejnej správy (VS) na úrovni 7,4 mld. eur (Rozpočtový semafor január 2023)

Prvý odhad deficitu pre rok 2023 pod cieľom rozpočtu

Pozitívna odchýlka prognózy KRRZ pre saldo VS v roku 2023 od schváleného rozpočtu je vo výške 478 mil. eur (0,4 % HDP), čo znamená, že riziko nedosiahnutia cieľa rozpočtu je nízke.

Pozitívny vplyv na deficit odhadujeme najmä vo výdavkoch štátneho rozpočtu z dôvodu úspory výdavkov na krúžkové a nižšieho čerpania výdavkov na spolufinancovanie k EÚ fondom.

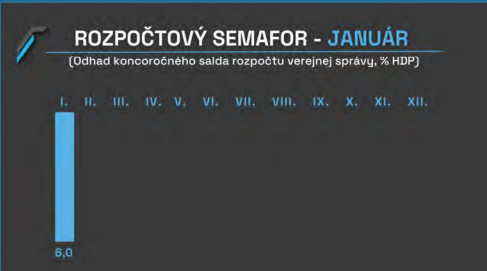
Za predpokladu, že vláda neprijme dodatočné opatrenia, môže deficit dosiahnuť 7 393 mil. eur (6,0 % HDP).

Vývoj verejných financií je v roku 2023 negatívne ovplyvnený vysokým rastom cien energií a potrebou financovania kompenzačných schém. Očakávané výdavky na opatrenia vlády na kompenzáciu cien energií dosahujú úroveň 3 666 mil. eur (3,0 % HDP), z čoho výdavky v objeme 456 mil. eur (0,4 % HDP) by mali byť financované z EÚ fondov. Po zohľadnení výnosu zo zdanenia nadmerných príjmov z predaja elektriny je celkový vplyv opatrení na deficit rozpočtu negatívny vo výške 37 mil. eur.

Najvýraznejší pozitívny vplyv na saldo VS predpokladáme pri bežných výdavkoch štátneho rozpočtu, kde očakávame úsporu oproti rozpočtovanej úrovni o 710 mil. eur. Nižšie čerpanie výdavkov vyplýva najmä z predpokladaného nečerpania rezervy na tzv. krúžkové, deficit znižujú aj nižšie úrokové náklady a výdavky na mzdy a poistné.

Najvyššie negatívne riziko predstavuje hospodárenie samospráv, rozpočtovaná úroveň je prekročená o 461 mil. eur. Zhoršenie hospodárenia očakávame najmä z dôvodu podhodnotenia výdavkov na mzdy a energie

Celé znenie rozpočtového semaforu nájdete v priloženom QR kóde.

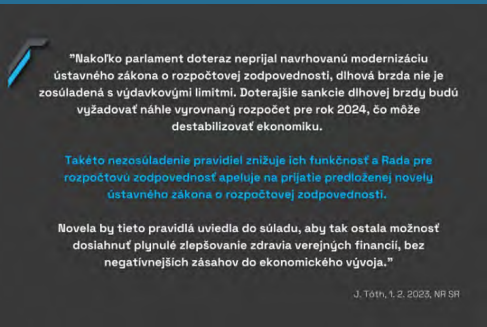
1. február

NR SR dnes prerokovala a schválila limit verejných výdavkov na roky 2023 - 2025, v pléne vystúpil predseda RRZ Ján Tóth

V rokoch 2024 a 2025 rozpočtované výdavky prekračujú limit verejných výdavkov a na ich splnenie by bolo potrebné prijať dodatočné opatrenia vo výške 360 mil. eur v roku 2024 a 926 mil. eur v roku 2025.

Prijatie týchto opatrení by znamenalo celkový deficit 4,0% HDP v roku 2024 (namiesto rozpočtovaných 4,3% HDP) a 3,4% HDP v roku 2025 (namiesto rozpočtovaných 4,1% HDP).

Celý príhovor predsedu RRZ aj predchádzajúcu prezentáciu k materiálu vo Výbore pre financie a rozpočet nájdete na našej stránke.

Príhovor

Prezentácia

3. február

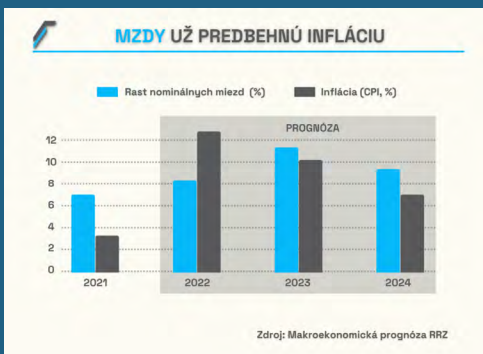
RRZ pripravila aktualizáciu hodnotenia rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025, novembrové hodnotenie totiž vychádzalo z vládneho návrhu, no počas schvaľovania v NR SR došlo k jeho zmenám ako aj k prijatiu nových opatrení

Aktualizovali sme hodnotenie rozpočtu

Odhad RRZ pre deficit sa po aktualizácii, najmä vplyvom vyšších predpokladaných nákladov na schémy kompenzujúce rast cien energií, dostal na úroveň 6,0 % HDP (pôvodný odhad 5,6 % HDP). Vyššie hotovostné zostatky zasa znížili odhad dlhu v tomto roku na 55,5% HDP (pôvodne 56,3% HDP), vzhľadom na predpoklad zníženej potreby nových emisií.

Nadalej platí, že v rokoch 2024 a 2025 absentujú konkrétne a vierohodné opatrenia, ktoré by viedli k naplneniu vládou stanovených cieľov, a preto rozpočet zostavený v týchto rokoch nie je možné považovať za realistický.

Celú aktualizáciu hodnotenia rozpočtu nájdete v priloženo QR kóde

HODNOTENIE ROZPOČTU - AKTUALIZÁCIA

(Na základe zmien, ktoré nastali od schválenia návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025 vládou SR, ESA 2010, % HDP)

	Dodatok k hodnoteniu RVS 2023-2025 (február 2023)					Hodnotenie NRVS 2023-2025 (november 2023)				
	2023	2024	2025	2024	2025	2023	2024	2024	2025	
Saldo hospodárenia verejnej správy	-5,5	-3,4	-6,0	-4,2	-4,5	-3,5	-5,6	-4,6	-4,8	
Štrukturálne saldo	-1,4	-2,2	-3,2	-3,7	-3,6	-2,4	-3,3	-3,8	-3,7	
Komoditné osvie vlády	-4,1	-1,2	-2,8	-0,5	-0,9	-1,1	-2,3	-0,8	-1,1	
Hrubý dlh VS	62,2	58,3	55,5	53,8	53,3	58,0	56,3	55,0	54,7	
Čistý dlh VS	50,6	47,4	49,4	50,4	50,1	48,0	49,2	50,9	50,8	

**Kvantifikácia účtu je definovaná ako medzera medzi štrukturálnym saldom nad rámec vývoja v scenári neekonomických politík.
** Ide o odhad, ktorý vzniká porovnaním vývoja štrukturálneho salda v NPC scenári vychádzajúcom zo skutočností roku 2022 pri naplnení makroekonomických prognóz RRZ (štrukturálny deficit 2,8 % HDP v roku 2022) a aktualizovaným odhadom RRZ (štrukturálny deficit 2,4 % HDP v roku 2022).*

Zdroj: RRZ - Dodatok k hodnoteniu rozpočtu 2023-2025

8. február

Aktuálna makroprognóza Rady pre rozpočtovú zodpovednosť: Odhad rastu ekonomiky sa mierne zlepšil

Ekonomika odoláva cenovým turbulentiam

Výhľad pre vývoj slovenskej ekonomiky na tento rok sa mierne zlepšil, rast by mal dosiahnuť 1,8 % HDP. Dočerpávanie fondov EÚ z končiaceho programového obdobia podporí rast ekonomiky v tomto roku. Od jesene klesli ceny energetických komodít na svetových trhoch. Postupne sa to bude prejavovať v nižšej inflácii, čo podporí globálny spotrebiteľský dopyt a náš export.

Na Slovensku vláda dotuje ceny energií pre firmy a domácnosti, čo pomôže znížiť infláciu a udržať reálnu spotrebu. Inflácia by u nás postupne mala zmierňovať. Ceny energií ale nemôžu byť dotované natrvalo, preto v najbližších rokoch pravdepodobne dôjde k ich výraznejšiemu nárastu v porovnaní s rokmi 2022 a 2023.

Očakávame pomerne silný rast nominálnych miezd, pretože minuloročná vysoká inflácia sa s oneskorením bude prejavovať v mzdovom vyjednávaní. Zamestnanci tiež majú určitú výhodu vo vyjednávaní kvôli nedostatku pracovnej sily. Po minuloročnom poklese tak môže mierne vzrásť aj reálna mzda.

Vzhľadom na odznenie negatívnych šokov z pandémie a energetickej krízy Rada odporúča sústrediť sa v hospodárskej politike na výrazné ozdravenie verejných financií, ktoré sa oproti roku 2019 vážne zhoršili.

Celú makroprognózu nájdete v priloženo QR kóde.

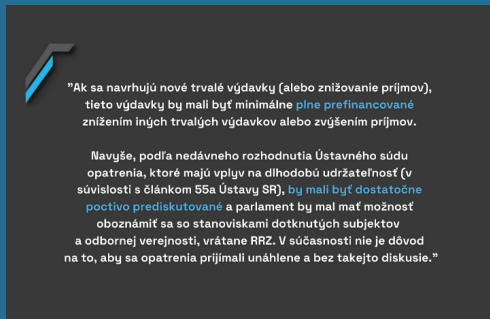
9. február

Kancelária RRZ pripravila kvantifikáciu vplyvu opatrení návrhov o tzv. obedoch zadarmo

Hodnotený bol pozmeňujúci návrh poslankyne NR SR Petry Krištúfkovej (Sme Rodina), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi (schválená verzia, parlamentná tlač 1296). Doplnenie pôvodného hodnotenia opatrenia, na základe nových parametrov v pozmeňujúcom návrhu.

(KRRZ hodnotila aj pôvodný návrh novely zákona o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (parlamentná tlač č. 1381, predkladateľ HLAS-SD).)

Kvantifikácie nájdete na našej v priloženo QR kóde.

14. február

Predseda RRZ Ján Tóth na Diskusnom fóre CFO Clubu

Celú prezentáciu Výhľad Rady pre rozpočtovú zodpovednosť na očakávaný vývoj slovenskej ekonomiky a stav verejných financií v roku 2023 od Jána Tótha nájdete v priloženo QR kóde.

KOLKO STOJA OBEDY ZADARMO

Hodnotenie pozmeňujúceho návrhu poslankyne NR SR Petry Krištúfkovej, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi (schválená verzia)

Strednodobý rozpočtový vplyv na verejné financie (ESA2010, mil. eur)

Dotknuté subjekty: štátny rozpočet	2023	2024	2025	2026
Dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa				
Celkový vplyv opatrenia na saldo rozpočtu VS v mil. eur	-102,1	-176,8	-183,6	-189,8
- vplyv na primárne saldo	-100,3	-170,4	-170,4	-169,9
- dodatočné úrokové náklady	-1,8	-6,8	-13,2	-19,9
Celkový vplyv opatrenia na saldo rozpočtu VS, v % HDP	-0,09	-0,14	-0,14	-0,14
Celkový vplyv opatrenia na hrubý dlh VS, v mil. eur	100,3	272,2	449,3	612,5
Celkový vplyv opatrenia na hrubý dlh VS, v % HDP	0,08	0,31	0,33	0,45

Zdroj: Kvantifikácia RRZ

13. február

RRZ vyzvala poslancov NR SR na ochranu dlhdoberu udržateľnosti verejných financií v reakcii na prijaté rozpočto-vo nekrýte opatrenia

„Preto, ak sa navrhujú navyše nové trvalé výdavky (alebo znížovanie príjmov), tieto výdavky by mali byť minimálne plne prefinancované znížením iných trvalých výdavkov alebo zvýšením príjmov.

Navýše, podľa nedávneho rozhodnutia Ústavného súdu opatrenia, ktoré majú vplyv na dlhodobú udržateľnosť (v súvislosti s článkom 55a Ústavy SR), by mali byť dostatočne poctivo prediskutované a parlament by mal mať možnosť oboznámiť sa so stanoviskami dotknutých subjektov a odbornej verejnosti, vrátane RRZ.

V súčasnosti nie je dôvod na to, aby sa opatrenia prijímali unáhle a bez takejto diskusie."

Celé znenie výzvy na ochranu dlhdoberu udržateľnosti nájdete v priloženo QR kóde.

21. február

Člen RRZ Martin Šuster v Denníku N nielen o výzve NR SR neprijímať opatrenia, ale aj o zdvojenej valorizácii dôchodkov

Poslanci chceli dôchodcom pridať, nakoniec na nich štát ušetrí, hovorí Šuster z rozpočtovej rady

„Prečo ste považovali za dôležité výzvu zverejniť?“

„Pretože sme videli, že sa v Národnej rade prijímajú nové zákony, ktoré nie sú rozpočtovo kryté. Začínalo to desiatkami alebo stovkami miliónov eur a prichádzajú tam nápady, ktoré idú naozaj do niekoľkých miliárd. Mnohé z návrhov prichádzajú zo dňa na deň, neprešli medzirezortným pripomienkovým konaním, mnohé z nich sú ako pozmeňovacie návrhy, ktoré sa v druhom čítaní dostanú do zákonov a niekedy sa schvália za pár dní. Považujeme to za nezodpovedné správanie sa voči verejným financiám. V súčasnosti je náš verejný rozpočet vo vysokom riziku, máme vysoký deficit, aj vysoký dlh.“

Martin Šuster, člen RRZ

Celý rozhovor člena RRZ Martina Šustra nájdete v priloženom QR kóde.

23. február

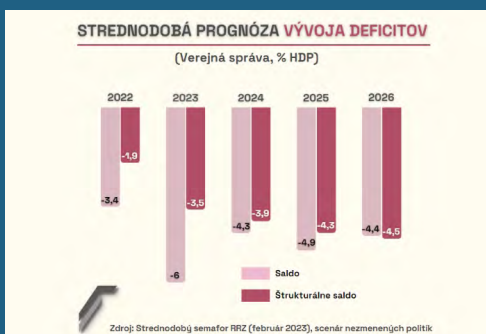
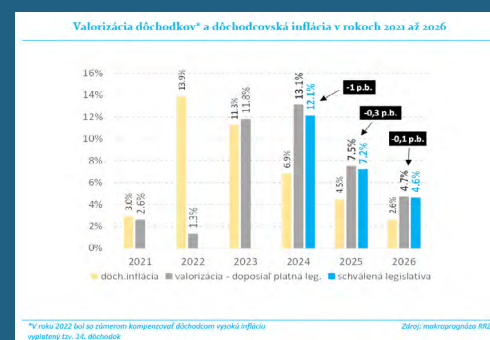
RRZ pripravila kvantifikáciu vplyvu mimoriadnej valorizácie dôchodkov

Podľa poslednej makroekonomickej prognózy RRZ by valorizácia dôchodkov mohla dosiahnuť v budúcom roku 12,1 % namiesto 13,1 %, pri prognózovanej 6,9 % dôchodcovej inflácii. Dôvodom je, že v čase klesajúcej inflácie je priemerná inflácia za dlhšie obdobie (prvých 9 mesiacov roka) mierne nižšia ako za kratšie obdobie (prvých 6 mesiacov roka).

Klesajúca inflácia však zabezpečí v každom roku reálne nárasty dôchodkov. V rokoch 2025 by tak valorizácia mohla dosiahnuť 7,2 % (vs. dôch. inflácia 4,5 %) a 4,6 % (vs. dôch. inflácia 2,6 %).

To by mohlo zlepšiť finančnú situáciu Sociálnej poisťovne o 92,6 mil. eur v budúcom roku, s pozitívnym dopadom na úrovni 94,3 mil. eur na verejné financie.

Celú kvantifikáciu s ďalšími podrobnosťami nájdete v priloženom QR kóde.

24. február

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť pripravila prognózu strednodobého fiškálneho vývoja v nadväznosti na aktualizáciu svojej makroekonomickej prognózy

Hospodárenie Slovenska sa bude zhoršovať, deficit sa do roku 2026 udrží nad 4 % HDP (Strednodobý semafor)

Prognóza zahŕňa aj vplyvy nedávno schválených zmien legislatívy, najmä znovuzavedenie dotácie na stravovanie žiakov.

Ak vláda a parlament neprijme nové trvalé konsolidačné opatrenia, hospodárenie Slovenska sa bude každoročne výrazne zhoršovať. V roku 2023 by schodok verejných financií mal dosiahnuť úroveň 6,0 % HDP, následne v rokoch 2024 až 2026

25. február

Šéf rozpočtovej rady Ján Tóth v denníku .týždeň: Dobré časy sme prejedli

Rozhovor s predsedom RRZ o problémoch verejných financií a proticyklickej ekonomickej politike nájdete v priloženom QR kóde.

28. február

Výkonný riaditeľ KRRZ Viktor Novysedlák v TA3: RRZ zverejnila analýzu dôchodkovej reformy. Poslanci asi nevedeli, o čom hlasujú, priblížil odborník

Rozhovor riaditeľa Kancelárie RRZ Viktora Novysedláka, TA3.

Marec

2. marec

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť pripravila prognózu strednodobého fiškálneho vývoja (do roku 2026) v nadväznosti na aktualizáciu svojej makroekonomickej prognózy

Bez konsolidácie čistý verejný dlh vzrastie

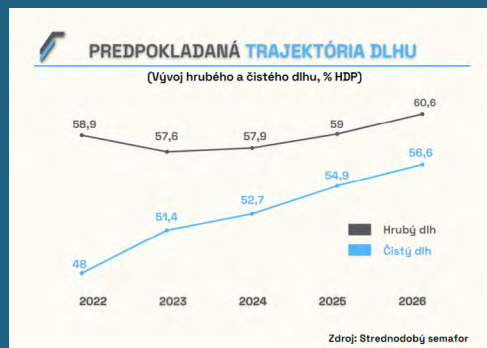
Prognóza zahŕňa aj vplyvy nedávno schválených zmien legislatívy, najmä znovuzavedenie dotácie na stravovanie žiakov.

Ak vláda neprijme konsolidačné opatrenia, čisté zadlženie krajiny sa v roku 2026 bude nachádzať tesne pod úrovňou 57 % HDP, čo predstavuje výrazný nárast oproti roku 2022 (48,0% HDP). Ku kontinuálnemu nárastu dlhu vyjadrenému v pomere k HDP prispieva najmä vysoká úroveň deficitov, ktorá prevyšuje príspevok vysokého tempa rastu nominálneho HDP (kvôli inflácii).

Nad rámec zmien v čistom dlhu bude vývoj hrubého dlhu ovplyvnený predpokladaným znižovaním potrebnej úrovne likvidity (hotovostnej rezervy štátu) v porovnaní s jej vysokým stavom na konci roka 2022. Na rozdiel oproti vývoju čistého dlhu tak hrubý dlh vyjadrený v pomere k HDP vzrastie do roku 2026 pomalšie.

Hrubý dlh je v súčasnosti nad horným limitom dlhovej brzdy. Bez prijatia konsolidačných opatrení by bola úroveň dlhu vyššia ako (každoročne klesajúci) horný limit dlhovej brzdy na celom horizonte prognózy.

Podrobnosti nájdete v priloženom QR kóde.

5. marec

Diskusia výkonného riaditeľa Viktora Novysedláka v Ekonomických rečiach Inštitútu ekonomických a sociálnych štúdií (INESS)

Podcast s výkonným riaditeľom KRRZ Viktorom Novysedlákom v INESS o výdavkových limitoch, o podobe rodinného balíčka, ak by výdavkové limity platili už od júna 2022 a tiež o povinnosti vlády pripraviť vyrovnaný rozpočet.

Podcast nájdete v priloženom QR kóde.

6. marec

Napriek výpadku daní deficit ostáva pod rozpočtom (Rozpočtový semafor február 2023)

Februárový semafor odhaduje koncoročný deficit na 6,3 % HDP.

K medzimesačnému zhoršeniu výsledku hospodárenia (januárový semafor odhadoval deficit 6 % HDP) prispel najmä nižší výnos daňových príjmov vplyvom neschválenia dane z osobitnej stavby, ako aj zohľadnenie aktuálnej makroekonomickej prognózy.

Pozitívna odchýlka prognózy KRRZ pre saldo VS v roku 2023 od schváleného rozpočtu je vo výške 0,2 % HDP.

Podrobnosti nájdete v priloženom QR kóde.

15. marec

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť vydala stanovisko k návrhu opatrení na zníženie verejného dlhu

Vláda Slovenskej republiky v reakcii na prekročenie druhej hranice dlhovej brzdy predložila 14.3. 2023 do Národnej rady SR materiál s názvom Zdôvodnenie výšky verejného dlhu SR a návrh opatrení na jeho zníženie (ďalej návrh opatrení). Predloženie návrhu opatrení nariaďuje Ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti v čl. 5 ods. (4), kde definuje povinnosti pri prekročení jednotlivých sankčných pásiem dlhovej brzdy.

Pre rok 2021 bola hodnota druhého sankčného pásma dlhovej brzdy, z ktorého vyplýva povinnosť predložiť návrh opatrení do NR SR, stanovená na úroveň 49 % HDP.

Verejný dlh Slovenskej republiky dosiahol v roku 2021 úroveň 62,2 % HDP, čo výrazne presahuje nielen druhú hranicu dlhovej brzdy, ale aj jej najvyššiu hranicu (56 % HDP). Výšku dlhu zverejnil Eurostat 22. apríla 2022.

Podľa hodnotenia RRZ obsahuje návrh iba minimálne množstvo konkrétnych opatrení na zníženie dlhu pre roky 2024-2025. Konkrétne obsahuje opatrenia s potenciálom zlepšiť deficit verejných financií v rozsahu desiatich percenta HDP, kým podľa RRZ sú na stabilizáciu verejného dlhu potrebné v dlhodobom horizonte konsolidačné opatrenia viac ako 5 % HDP.

Pre reálne naplnenie účelu ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti je potrebné, aby vláda predložila návrhy opatrení v dostatočnom rozsahu. Ako konštatovala RRZ už pri hodnotení návrhu rozpočtu pre roky 2023 – 2025, chýba tak dôveryhodná konsolidačná stratégia pre pokrízové obdobie od roku 2024.

RRZ tiež konštatuje, že predloženie materiálu až začiatkom roka 2023 s tým, že parlament o ňom rokuje až v marci roku 2023, teda takmer rok po notifikácii Eurostatu, navyše bez potrebného rozsahu opatrení, je neodôvodnené oneskorenie.

Iba formálne plnenie ustanovení ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, bez ich vecného naplnenia, povedie k zhoršovaniu stability verejných financií (a teda schopnosti štátu poskytovať svojim občanom prisľúbené verejné služby), zhoršeniu postavenia Slovenska na medzinárodných finančných trhoch, zvýši náklady budúcej konsolidácie a v neposlednom rade ide o nenačnenie požiadavky ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

24. marec

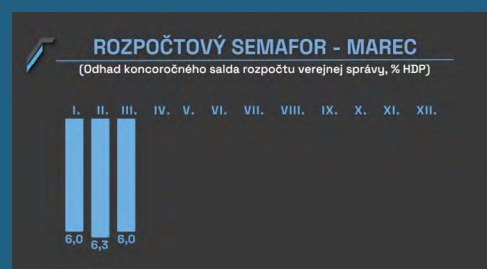
Rozhovor s členom RRZ Martinom Šustrým v Rádio Slovensko

Vyrovnaný rozpočet nie je reálny

Celý záznam rozhovor člena RRZ Martina Šustra nájdete v priloženom QR kóde.

Apríl

Formalistický prístup pri plnení požiadaviek prvého a druhého sankčného pásma bol predmetom kritiky RRZ opakovane a dlhodobo aj v minulosti. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť pripomína, že Ústava SR deklaruje v čl. 55a, že „Slovenská republika chráni dlhodobú udržateľnosť svojho hospodárenia“.

Aktuálny stav verejných financií po koronakríze a energokríze, najmä výška a vývoj verejného dlhu a vysoké riziko dlhodobej udržateľnosti, vyžadujú zmenu prístupu k riadeniu verejných financií, vrátane dôslednej aplikácie výdavkových limitov. To by znamenalo opatrenia v hodnote 356 mil. eur v roku 2024 a 926 mil. eur v roku 2025.

RRZ navrhuje zosúladiť sankcie dlhovej brzdy s nedávno prijatými výdavkovými limitmi. Napriek tomu, že návrh novelizácie ústavného zákona bol do NR SR predložený už pred dvoma rokmi, doteraz nebol schválený.

3. apríl

KRRZ znížila odhadovanú úroveň deficitu VS v roku 2023. Oproti februárovej prognóze došlo k poklesu schodku o 346 mil. eur. Deficit tak môže dosiahnuť úroveň 7 093 mil. eur (6,0 % HDP). (Rozpočtový semafor marec 2023)

Predĺženie ropnej dane zlepšuje deficit

Pozitívna odchýlka prognózy KRRZ pre saldo verejnej správy v roku 2023 od schváleného rozpočtu je vo výške 0,4 % HDP, čo znamená, že riziko prekročenia rozpočtu je nízke.

K medzimesačnému zlepšeniu výsledku hospodárenia prispel najmä odhadovaný dodatočný príjem zo solidárneho príspevku (týka sa spoločnosti Slovnaft), ktorého zdaňovacie obdobie bolo novelou predĺžené na rok 2023 a jeho sadzba sa zvýšila z 55% na 70%. Podľa prvého odhadu KRRZ, založeného na aktuálnom vývoji cien ropy na svetových trhoch, by opatrenie do rozpočtu mohlo priniesť až 488 mil. eur (odhad bude spresnený v najbližšom období po získaní podrobnejších informácií).

Podrobnosti nájdete v priloženom QR kóde.

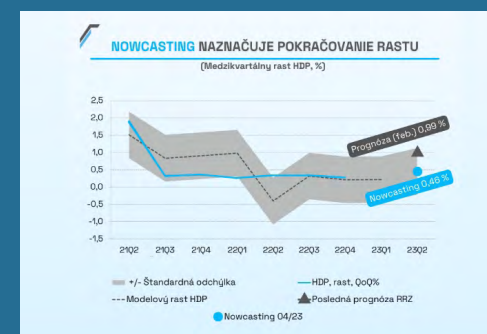

3. apríl

Duel Karpiš vs. Tóth: Prečo nás zasiahla inflácia a kedy sa skončí drahota

V dueli sa dozvieme, kde vidia aktéri duelu pôvod vysokej inflácie, prečo by zdražovanie malo spomaliť a ponúknu aj pohľad na investície v dnešnej situácii.

Pozrite si rozhovor predsedu RRZ Jána Tótha pre postoj.sk v priloženom QR kóde.

20. apríl

KRRZ vydala hodnotiacu správu Hospodárenie ropočtu verejnej správy v roku 2023

Deficit verejnej správy dosiahol v roku 2022 úroveň 2,0 % HDP, čo znamená výrazné zlepšenie tak oproti cieľu schváleného rozpočtu vo výške 4,9 % HDP, ako aj voči doterajším odhadom RRZ. Pozitívna odchýlka oproti rozpočtovým cieľom až o 2,9 % HDP je najvyššia od roku 2005. Voči rozpočtovaným číslam, najväčšie zmeny boli vyššie príjmy vrátane nedaňových príjmov, nižšie investície v obrane a vyššie výdavky v samosprávach. Trvalá časť deficitu, tzv. štrukturálny deficit, je tak už druhý rok na najnižšej úrovni v histórii SR.

Za nízkym deficitom boli hlavne vyššie daňovo-odvodové príjmy kvôli nečakane vysokej inflácii. Ďalším faktorom bola konzervatívna protiinflačná výdavková politika realizovaná v roku 2022, nakoľko výdavky neboli zvýšené napriek vyššej inflácii (vyššie nárasty sú plánované až v roku 2023). Navyše väčšinu jednorazových krízových výdavkov vláda dokázala pokryť novými jednorazovými príjmami. Významnú úlohu hralo aj nižšie čerpanie kapitálových výdavkov v obrane.

17. apríl

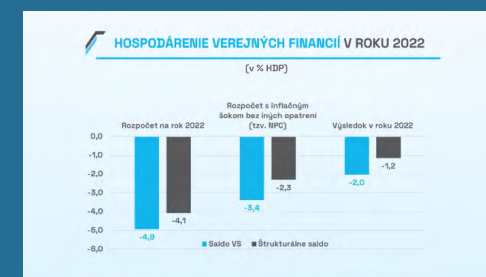
Makroekonomický nowcasting: Podľa RRZ by mala ekonomika v druhom štvrtroku medzikvartálne vzrásť o 0,5 % HDP

Rast ekonomiky pokračuje v prostredí globálnych výziev

V porovnaní s februárovou prognózou je to menej než sme očakávali, no lepšie predošlé štvrtroky vytvorili silnejší základ pre rast v tomto roku. Z nowcastingu pre druhý štvrtrok preto nevyplýva prehodnotenie rastu ekonomiky v roku 2023 a naďalej na celoročnej úrovni predpokladáme ekonomický rast o 1,8 %.

Nadol nás ťahá vládna spotreba a investície, kým export prekvapuje skôr pozitívne. Ekonomiku zasa môže podporiť lepší vývoj zamestnanosti.

Celý nowcasting nájdete v priloženom QR kóde.

Tlačová správa

Analytický materiál

Prezentácia

Podcast

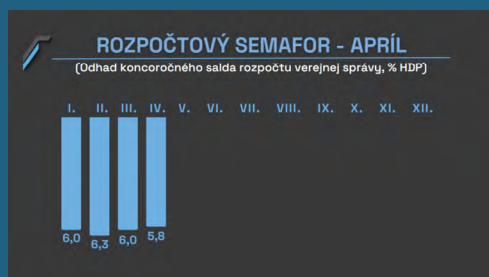
20. apríl

V nadväznosti na výsledky Hospodárenia rozpočtu verejnej správy mediálne výstupy s vedúcim oddelenia rozpočtových analýz a prognóz RRZ Pavlom Majherom v JOJ24, Rádiu Slovensko a hnonline.sk

Ako môže štát pomôcť ľuďom?
Rozhovor s Pavlom Majherom, analytikom RRZ, JOJ24; Analýzy 24

Štát vlani hospodáril lepšie, než sa očakávalo
Rozhovor s Pavlom Majherom, analytikom RRZ, Rádio Slovensko; K veci

Nečakali sme od firiem toľko daní. Mysleli sme, že ich energokríza zasiahne viac, tvrdí odborník na rozpočet (hnonline.sk)
Rozhovor s Pavlom Majherom, analytikom RRZ, hnonline.sk

20. apríl

Čísla za minulý rok prekvapili, no tento rok sa rozpočtová situácia mení. Prezentácia a podcast predsedu RRZ Jána Tótha k Hospodáreniu rozpočtu verejnej správy

„Už pri hodnotení návrhu rozpočtu na tento rok sme konštatovali, že rozpočtová politika sa výrazne mení.

Na rozdiel od predchádzajúcich rokov teraz už dochádza k trvalým nárastom výdavkov, ktoré sú z veľkej časti plošné a zaťažia verejné financie. Nebolo by preto správne interpretovať dáta z roku 2022 tak, že teraz máme vďaka minulému roku väčší priestor na miňanie.

Štrukturálne saldo tento rok znova vystúpi nad tri percentá HDP. Nemáme tak priestor pre nové opatrenia, ktoré by neboli finančne kryté.“

Predseda RRZ Ján Tóth

Prezentáciu a podcast predsedu RRZ Jána Tótha k Hospodáreniu rozpočtu verejnej správy za rok 2022 nájdete v priložených QR kódach.

JOJ24;
Analýzy 24

Rádio
Slovensko;
K veci

hnonline.sk

27. apríl

Nižšie odhadované výdavky na kompenzáciu cien energií mierne zlepšili odhad deficitu (Rozpočtový semafor apríl 2023)

Kancelária RRZ mierne znížila odhadovanú úroveň deficitu verejnej správy v roku 2023. Oproti marcovej prognóze došlo k poklesu schodku o 96 mil. eur. Deficit tak môže dosiahnuť úroveň 6 997 mil. eur (5,8 % HDP).

K medzimesačnému zlepšeniu výsledku hospodárenia prispeli najmä nižšie odhadované výdavky na kompenzáciu cien energií, čo je spôsobené pomalším čerpaním v prvom štvrtroku oproti predchádzajúcim predpokladom a zohľadnením údajov zverejnených vládou v Programe stability.

Pozitívna odchýlka prognózy KRRZ pre saldo verejnej správy v roku 2023 od schváleného rozpočtu je vo výške 0,7 % HDP, čo znamená, že riziko prekročenia rozpočtu je nízke. Podrobnosti nájdete v priloženom QR kóde.

28. apríl

Bezpečnostná a energetická kríza mala najväčší vplyv na opätovné zhoršenie udržateľnosti do pásma vysokého rizika. (Správa o dlhodobej udržateľnosti verejných financií za rok 2022)

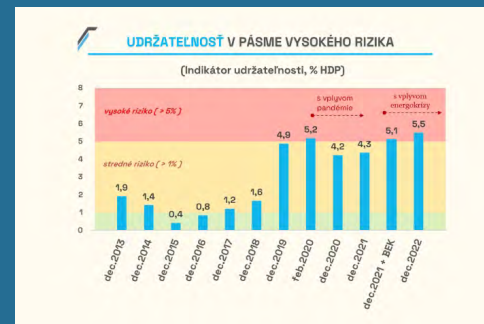
Rada konštatuje, že dlhodobá udržateľnosť verejných financií nebola ani v roku 2022 dosiahnutá. Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti dosiahol na konci roka 5,5 % HDP (6,6 mld. eur), verejné financie sa tak dostali opätovne do pásma vysokého rizika. Necelú polovicu tvorí strednodobý rozpočtový vývoj, zvyšok spôsobujú dlhodobé demografické tlaky najmä v oblasti dôchodkov.

V porovnaní s rokom 2021 sa udržateľnosť verejných financií zhoršila o 1,1 % HDP, pričom najväčší negatívny vplyv vo výške 0,8 % HDP mala bezpečnostná a energetická kríza.

Hospodárska politika vlády mala neutrálny vplyv na udržateľnosť, nakoľko prínos dôchodkovej reformy (1.pilier) a lepšieho hospodárenia v roku 2022 sa vyrovná negatívnemu dosahu nových trvalých opatrení. Existuje výrazný časový nesúlad medzi okamžitými výdavkami a postupne nabiehajúcimi budúcimi úsporami z reformy prvého piliera dôchodkového systému.

Navyše očakávané vynútené úspory zo strany samosprávy zlepšujú udržateľnosť o 0,5% HDP. Reforma druhého piliera, napriek tomu, že ju Rada opakovane hodnotí pozitívne, bude na horizonte 50 rokov prispievať ku zhoršeniu dlhodobej udržateľnosti verejných financií o 0,7 % HDP.

Celú správu nájdete v priloženom QR kóde.

Máj

”

Neskoršie aplikovanie princípov hodnoty za peniaze môže znamenať nemožnosť realizovať značné úspory, ako aj neskoršiu výstavbu tých dôležitejších úsekov. Preto Rada pre rozpočtovú zodpovednosť vyzýva parlament, aby nevňášal nekoncepčné výnimky do hodnotenia investícií.

2. máj

RRZ vo svojom stanovisku vyzýva na plnohodnotné uplatňovanie princípov hodnoty za peniaze

Ústava SR v článku 55a hovorí, že „Slovenská republika chráni dlhodobú udržateľnosť svojho hospodárenia, ktoré sa zakladá na transparentnosti a efektívnosti vynakladania verejných prostriedkov. Na podporu cieľov podľa predchádzajúcej vety ústavný zákon upravuje pravidlá rozpočtovej zodpovednosti, pravidlá rozpočtovej transparentnosti a pôsobnosť Rady pre rozpočtovú zodpovednosť“.

Z pohľadu efektívnosti a transparentnosti vynakladania verejných zdrojov je najúčinnnejším spôsobom aplikovanie princípu Hodnoty za peniaze. Posudzovanie efektívnosti investícií sa v roku 2020 dostalo do zákona o rozpočtových pravidlách a jeho posilnenie bude aj dôležitým mínikom v Pláne obnovy. Rada pozitívne hodnotila reformu verejných investícií aplikovaním tzv. nulového štatovacieho rozpočtu (prioritizovať investície cez ich výnosovosť) od roku 2021, alebo zostavením zoznamu priorít pri výstavbe ciest na desať rokov dopredu (myšlienka Útvary hodnoty za peniaze akceptovaná a presadená Ministerstvom dopravy).

Napríklad v diaľniciach investičná filozofia „všetko je prioritou“, „najdrahšia diaľnica je nepostavená diaľnica“ (namiesto najdrahšia diaľnica je prázdna alebo zle postavená diaľnica), resp. priority sa menia každými voľbami doviedla Slovensko do situácie, keď ani po takmer 30-ročnom úsilí nemá základné diaľničné spojenie dvoch najväčších miest. Kvalitné inštitúcie ako je aj Útvár hodnoty za peniaze a prepracované pravidlá rozhodovania sú kľúčovou hodnotou pre dobrú správu vecí verejných. Ak sa ministerstvá dopravy a financií nevedia zhodnúť, v ktorom momente zákon vyžaduje vyhotovenie štúdie, mali by sa práve tieto veci len metodicky spresniť na vládnej úrovni. A nie riešiť to obchádzaním pravidiel.

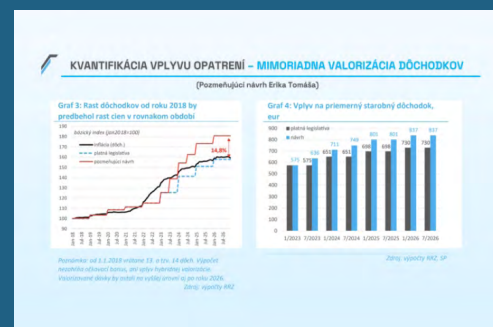
Dosiahnutie želanej rýchlosti výstavby diaľnic by malo byť docielené aj verejnou kontrolou nad činnosťou Národnej diaľničnej spoločnosti, spolu s detailným odpočítaním progresu pri výstavbe prioritných úsekov. Nedávna analýza NKÚ poukazuje práve v tejto oblasti na pochybenia pri výstavbe diaľnic. Zo 14 rokov výstavby a prípravy diaľnice je štúdia uskutočniteľnosti iba niekoľko mesiacov a 30 dní má ÚHP na posúdenie štúdie. Bolo by prínosné porovnať si na Slovensku potrebných vyše 14 rokov potrebných pri výstavbe diaľnic s medzinárodnou praxou, ktoré by mohlo odhaliť, v ktorých fázach je Slovensko naozaj pomalšie.

Parlament dňa 28.3.2023 schválil novelu zákona č. 669/2007 Z. z. o jednorazových mimoriadnych opatreniach v príprave niektorých stavieb diaľnic a ciest pre motorové vozidlá. To bolo vetované prezidentkou.

V prípade opätovného schválenia je riziko, že neskoršie aplikovanie princípov Hodnoty za peniaze môže znamenať nemožnosť realizovať značné úspory. Zníženie efektivity výstavby diaľnic v konečnom dôsledku môže znamenať menej diaľnic, ako aj neskoršiu výstavbu tých dôležitejších úsekov. Preto Rada pre rozpočtovú zodpovednosť vyzýva parlament, aby nevnašal nekonštruktívne výnimky do hodnotenia investícií.

Pozn.: Podľa znenia zákona je potrebná štúdia raz, pričom rozbehnuté projekty by štúdie správne nemali brzdiť – ministerstvo dopravy však iniciatívne aktualizuje štúdie až šesťkrát počas stavebného projektu. Ministerstvo financií v rámci MPK k zákonu akceptovalo pripomienku ministerstva dopravy, aby bolo zrejmé, že štúdia v príprave investície sa vyhotovuje len raz.

Celé znenie stanoviska nájdete v priloženom QR kóde.

18. máj

Makroekonomický nowcasting: Inflácia sa zahryzla do domáceho dopytu, zamestnanosť stagnuje

V našom nowcastingu očakávame medzikvartálny nárast HDP v druhom štvrtroku o 0,4 %, čo je menej v porovnaní s našou februárovou prognózou. Rast ekonomiky tak môže byť v tomto roku nižší, ako sme čakali. Brzdí nás nižší domáci dopyt, najmä spotreba domácností.

Nowcasting zamestnanosti naznačuje jej stagnáciu, pričom prognóza očakávala mierny rast.

Vysoká inflácia ustupuje zatiaľ pomalšie oproti očakávaniam a znižuje spotrebu domácností. Slabší vývoj zamestnanosti oproti prognóze a pokračujúci pokles reálnych miezd sú faktormi pôsobiacimi smerom k útlmu spotrebných výdavkov.

Celý nowcasting nájdete na našej stránke.

5. máj

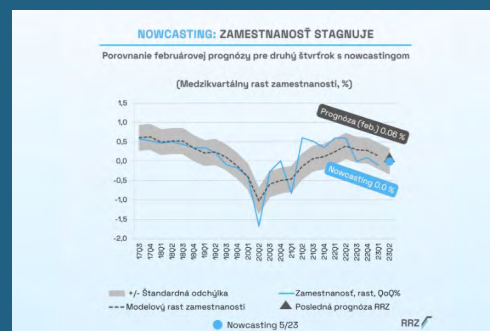
Aktualizácia SIMTASK: Vyber si svoju sadzbu, vyber si svoj svet.

Vyber si svoju sadzbu, vyber si svoj svet

Zruš DPH. Zvýš daňový bonus. Zmeň daň z príjmu. A sleduj, čo sa stane.

Akému osudu by pod vami čelili verejné financie? Boli by v pluse, alebo by sa rozsypali? Otestujte si svoje nápady na reformy a pozrite sa, čo by sa stalo, ak by sa zaviedli do praxe. Koľko by to stálo a kto by z toho vo vašom paralelnom svete profitoval.

Jedinečný ekonomický model, na ktorom môžete simulovať vplyv reforiem na verejné financie aj obyvateľov si môžete vyskúšať na stránke RRZ.

26. máj

Martin Šuster o príprave rozpočtu v rozhovore v TA3

Celý záznam rozhovoru s členom RRZ Martinom Šustrom nájdete v priloženom QR kóde.

26. máj

Zhrnutie návrhov na zmenu valorizácie dôchodkov

Ako sa (nateraz) uzavrela séria návrhov na zmenu valorizácie dôchodkov

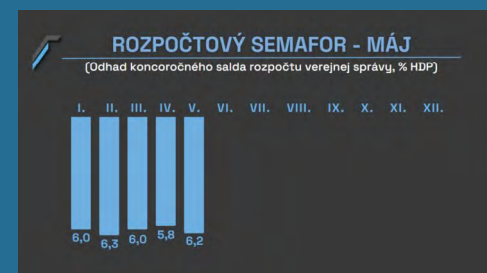
V utorok 23.5.2023 parlament opäť upravil spôsob valorizácie dôchodkov, druhýkrát tento rok (predkladatelia M. Krajniak, SME RODINA a E. Tomáš, HLAS). Tým sa mení predchádzajúca úprava prijatá vo februári 2023 (P. Cmorej, SaS).

Schválená novela zavádza mimoriadne zvýšenie dôchodkov už od júla 2023, a to o 10,6 %. Pri tom sa vyhla chybe prítomnej v pôvodne predloženom návrhu z marca, dôsledkom ktorej by sa inflácia vo valorizácii dôchodkov zohľadňovala viacnásobne. Zároveň sa odstraňuje úspora v rokoch 2024 až 2026 zavedená prijatím predošlej úpravy valorizácie vo februári 2023.

Dodatočné náklady predstavujú v roku 2023 približne 420 mil. eur, náklady v ďalších rokoch vykompenzujú nedávno vzniknutú úsporu (120 až 150 mil. eur v rokoch 2024 až 2026).

V porovnaní v legislatívnom stavom platným do februára 2023 sú preto dodatočné náklady prítomné iba v roku 2023, ďalšie roky majú neutrálny vplyv.

Vplyv na dlh verejnej správy v roku 2023 dosiahne 415 mil. eur (0,3% HDP), pričom do roku 2026 sa zvýši na 811 mil. eur (0,6% HDP). Ak by sme vplyv návrhu počítali v porovnaní s legislatívou platnou do februára 2023 dlh v roku 2026 by bol vyšší o 406 mil. eur (0,3% HDP).

31. máj

Mimoriadna valorizácia dôchodkov výrazne zvyšuje deficit v roku 2023 (Rozpočtový semafor máj 2023)

KRRZ výrazne zvýšila odhadovanú úroveň deficitu verejnej správy pre rok 2023. Oproti aprílovej prognóze došlo k nárastu schodku o 503 mil. eur, resp. zmene z 5,8 % HDP až na 6,2 % HDP.

Deficit verejnej správy tak môže dosiahnuť úroveň 7 500 mil. eur.

K tomuto zhoršeniu prispelo najmä schválenie mimoriadnej valorizácie dôchodkov a rodičovského príspevku.

Podrobnosti o nájdete v priloženom QR kóde.

Jún

1. jún

**V rozhovore pre Hospodárske noviny
vysvetľuje Ján Tóth, prečo nás
vyrovnaný rozpočet uvrhne do recesie**

Celý rozhovor s predsedom RRZ Jánom Tóthom nájdete
v priloženom QR kóde.

1. jún

**Ako sa prejavila pandémia
na disponibilnom príjme?**

Potreba prijatia opatrení podľa výdavkových limitov sa odhaduje
na 1 mld. eur v budúcom roku

Predchádzajúca vláda predložila Program stability (PS) na roky
2023 až 2026, v ktorom predstavila aktualizovaný fiškálny rámec
verejnej správy na nadchádzajúce obdobie. Cieľom stanoviska
Rady pre rozpočtovú zodpovednosť je poskytnúť nezávislý pohľad
na východiská rozpočtu (tzv. fiškálny rámec) prezentované v
Programu stability, ako aj vhodnosť nastavenia rozpočtových
cieľov.

RRZ konštatuje, že rozpočtové ciele vlády nie sú podporené
vyšpecifikovanými opatreniami, ktoré by zabezpečili ich
dosiahnutie. Pre splnenie výdavkových limitov sú podľa súčasných
odhadov Rady potrebné opatrenia za 2,4 mld. eur do roku
2025. „Aj keď strednodobé rozpočtové ciele vlády sú v súlade s
platnými výdavkovými limitmi a reflektujú aj pripravovanú zmenu
v európskych fiškálnych pravidlách, bez dodatočných opatrení,
ktoré nie sú špecifikované v Programu stability, nemožno rátať s
ich dosiahnutím,“ konštatuje predseda RRZ Ján Tóth.

Bez dodatočných opatrení predpokladá Rada tohtoročný deficit
na úrovni 6,2 % HDP a jeho pokles v budúcich rokoch na úroveň
4,6 % HDP. Aj keď je odhad RRZ mierne pozitívnejší ako odhad
MF SR, rozpočtové ciele vlády predpokladajú oveľa prudší pokles
deficitu do roku 2026 na úroveň 2,2 % HDP. Rozdiel medzi cieľmi
vlády a prognózou RRZ sa premieňa aj do odhadov vývoja hrubého
dlhu, kde RRZ predpokladá do roku 2026 rast dlhu z aktuálnych
57,8 % HDP na 62,2 % HDP, pričom ciele vlády v Programe
stability uvádzajú jeho stabilizáciu na súčasnej úrovni.

Rada na základe nových opatrení prijatých parlamentom
aktualizovala ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti k máju 2023.
RRZ konštatuje zhoršenie dlhodobej udržateľnosti v porovnaní
so scenárom nezmenených politík vychádzajúcim z roku 2022
o 0,3 % HDP, hlavne z dôvodu novoprijatých opatrení. Dlhodobá
udržateľnosť by sa tak posunula hlbšie do pásma vysokého rizika
na hodnotu ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti 5,9 % HDP. Pre
jej dosiahnutie by bolo potrebné trvale zvýšiť príjmy a/alebo znížiť
výdavky v objeme 7,6 mld. eur.

Vzhľadom na tento vývoj Rada vníma pozitívne, že nová vláda
komunikovala ako prioritu prípravu a predstavenie konsolidačných
opatrení.

2. jún

**Predseda RRZ Ján Tóth v relácii
Z prvej ruky v Rádiu Slovensko:
Konsolidácia verejných financií**

Vypočujte si celý záznam diskusie s Jánom Tóthom, ktorý
vysvetľuje nevyváženosť verejných financií v dôsledku
spoločenských a ekonomických kríz.

Záznam nájdete v priloženom QR kóde.

RRZ

5. jún

**10. výročie vzniku Rady
pre rozpočtovú zodpovednosť**

Príležitosť 10. výročia vzniku RRZ sme oslávili v kruhu tak
súčasných, ako aj bývalých či dokonca zakladajúcich členov
Rady, pozvali sme ústavných činiteľov, členov Panelu
poradcov, partnerov a priateľov Rady pre rozpočtovú
zodpovednosť.

„Z pohľadu samotnej inštitúcie bolo dôležité sa pripraviť.
Transformovali sme RRZ podľa odporúčaní OECD, aby sme
vôbec boli pripravení naše narastajúce povinnosti schopní
plniť. Zoštandardizovali sme organizačnú štruktúru, naše
rady sa rozšírili o novú generáciu mladých analytikov, čo
v podmienkach korony nebolo vždy jednoduché nájsť. Vďaka
zvyšovaniu našich kapacít vieme operatívnejšie reagovať
na vývoj, napríklad už reagujeme na zverejnený deficit za
minulý rok v deň zverejnenia, nie o mesiac neskôr, v oblasti
vyhodnocovania nákladov je snaha publikovať dopad ešte
pred ich schvaľovaním (pokiaľ teda celý proces netrvá 6
dní)), a to nielen na základe externých požiadaviek, ale
najmä z vlastnej iniciatívy. Spomeniem napríklad nedávne
upozornenie na dvojité započítavanie inflácie v dôchodkoch,
ktoré by vyústilo vo zvýšenie deficitu o 1,5 mld eur v roku
2026. Strojnosť sme návštevy parlamentu, už na
výbor pravidelne chodíme aj k samotnému rozpočtu, aj
k udržateľnosti, nie len ex-post hodnotenie, ale aj v kontexte
Programu stability. Zatiaľ len dobrovoľne, nová legislatíva,
ktorá zatiaľ nebola schválená, by nám tieto povinnosti takto
navýšila.

Sme si vedomí, že idea zdravých verejných financií nie je len
technokratický koncept, ktorému stačí, ak sa bude opierať
o normy a paragrafy a ex-post bilancovanie. Je to idea, ktorá
v prvom rade potrebuje podporu verejnosti, aj odbornej,
ale taktiež širokej verejnosti. Bez dostatočnej spoločenskej
podpory politicky neprežije. Preto sme začali vynakladať aj
zvýšené úsilie o komunikáciu s verejnosťou a výrazne sme
posilnili našu prítomnosť v mediálnom priestore a aktivitu v
spoločenskej diskusii.

Z príhovoru predsedu RRZ Jána Tótha

12. jún

Konsolidácia rozpočtu sa dotkne každého z nás, nedá sa tomu vyhnúť. Rozhovor s členom Rady Martinom Šustrom v denníku.sk

V rozhovore sa dozvieme o bezpečnej úrovni dlhu, čo by sa stalo, ak by budúca vláda nekonsolidovala verejné financie v potrebnej miere a prečo vníma priestor na zlepšenie mechanizmu valorizácie. Celý rozhovor a podcast s Martinom Šustrom nájdete v priloženom QR kóde.

29. jún

Makroekonomická prognóza RRZ: Klesajúcou infláciou sa domáca kúpyschopnosť bude zvyšovať, komplikáciou je zahraničný dopyt

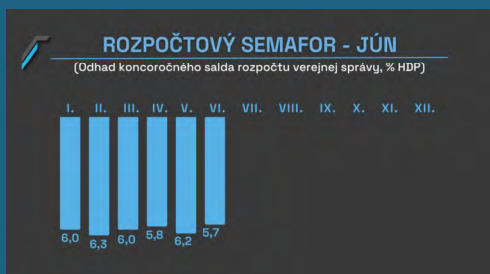
Hodnotenie makroekonomickej prognózy MF SR

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť zverejnila 23.6.2023 svoju makroekonomickú prognózu s cieľom zohľadniť najaktuálnejšie informácie z ekonomického vývoja a vyhodnotiť realistikosť prognózy Ministerstva financií SR (MF SR) schválenej Výborom pre makroekonomické prognózy.

RRZ po zverejnení prognózy MF SR konštatuje, že prognózu ministerstva hodnotí celkovo ako realistickú a z nej vyplývajúce prognózy príjmov aj výdavkov hodnotí tiež ako realistické.

Očakávaný profil oživenia je podobný prognóze RRZ, aj keď rozloženie rastu v čase predpokladáme rovnomernejšie, kým predložená prognóza koncentruje výraznú časť rastu iba do roku 2025. Tlmiaci efekt na prognózu oboch inštitúcií má očakávaná konsolidácia verejných financií v zmysle platných výdavkových limitov. Vníname mierne konzervatívne tempo rastu HDP v prognóze MF SR na konci horizontu prognózy.

Detaily makroprognózy RRZ a celé hodnotenie prognózy MF SR nájdete na stránke RRZ.

29. jún

Príhovor predsedu RRZ v NR SR k Správe o plnení pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a transparentnosti.

KRRZ výraznejšie znížila odhadovanú úroveň deficitu VS v roku 2023. Oproti májovej prognóze došlo k poklesu schodku o 504 mil. eur. Deficit tak môže dosiahnuť úroveň 6 996 mil. eur, resp. 5,7 % HDP. Schválený rozpočet na tento rok počítal s deficitom 6,4 % HDP (7,87 mld eur.)

K medzimesačnému zlepšeniu odhadu výsledku hospodárenia prispelo najmä navýšenie očakávanej miery preplatenia výdavkov na kompenzáciu vysokých cien energií z EÚ fondov.

Očakávané výdavky na opatrenia vlády súvisiace s kompenzáciou cien energií dosahujú úroveň 2 935 mil. eur (2,4 % HDP), z čoho výdavky v objeme 1056 mil. eur (0,9 % HDP) by mali byť financované z fondov EÚ.

Podrobnosti nájdete v priloženom QR kóde.

Júl

12. júl

Predseda RRZ pre trend.sk: Politická diskusia sa zvrhla na to, komu a čo rozdelíme

Celý rozhovor nájdete v priloženom QR kóde.

13. júl

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť pripravila prognózu strednodobého fiškálneho vývoja v nadväznosti na aktualizáciu svojej makroekonomickej prognózy

Ekonomický výhľad vplyva na verejné financie negatívne, bez konsolidácie bude deficit do roku 2027 okolo úrovne 5 % HDP (Strednodobá fiškálna prognóza 2023 – 2027)

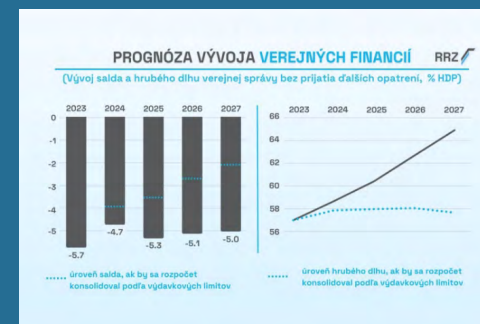
Prognóza zahŕňa aj vplyvy nedávno schválených zmien legislatívy vrátane mimoriadnych valorizácií vybraných dávok.

Ak vláda a parlament neprijme nové trvalé konsolidačné opatrenia, hospodárenie Slovenska bude naďalej vykazovať vysoké deficity a rastúci verejný dlh.

V roku 2023 by schodok verejných financií mal dosiahnuť úroveň 5,7 % HDP, následne v rokoch 2024 až 2027 zotrúva v scenári nezmenených politík na úrovniach okolo 5,0 % HDP. Za predpokladu splnenia aktuálne platných výdavkových limitov by úroveň deficitu klesala na celom horizonte prognózy až k úrovni 2 % HDP v roku 2027.

Dlh je v súčasnosti nad horným limitom dlhovej brzdy. Bez prijatia konsolidačných opatrení by bola úroveň dlhu vyššia ako (každoročne klesajúci) horný limit dlhovej brzdy na celom horizonte prognózy, pričom v roku 2027 by dlh presiahol horný limit o 15,1 % HDP. Maastrichtské kritérium 60% HDP by dlh mohol presiahnuť už v roku 2025. Plnenie výdavkových limitov by naopak zabezpečilo stabilizáciu hrubého dlhu na úrovniach okolo 58 % HDP.

Podrobnosti zo strednodobého semafora nájdete v priloženom QR kóde.

PRÍSPEVOK PRE DETI BEZ ŠKÔLOK - LEPŠIA MOŽNOSŤ

Predĺženie vekovej hranice a sumy príspevku na starostlivosť by bolo adresnejším opatrením, ako plošné predĺženie rodičovského príspevku.

	RODIČOVSKÝ PRÍSPEVOK	PRÍSPEVOK NA STAROSTLIVOSŤ
Suma príspevku v 6.8.2023	346,20 € / 478,20 €	280 €
Automatická náhrada	áno	nie
Mávnosť pobrat na vypočítaní	nie	áno
Adresnosť príspevku	poskytovanie príspevku možnosť pracovať/študovať a pobrat príspevok	príspevok poskytnúť vyžaduje náhradu na starostlivosť, príspevok má pracovný príjem alebo študovať
Max. vek dieťaťa	do 5 rokov dieťaťa, v prípade nepriameho príspevku alebo do 6 rokov	do 6 rokov dieťaťa (v prípade nepriameho príspevku alebo do 6 rokov)
Max. vek dieťaťa	max. do 6 rokov, ak dieťa nepôjde príspevku do	max. do 6 rokov, ak dieťa nepôjde príspevku do
Príklad novely	príklad novely	príklad novely
Príklad novely príspevku	príklad novely príspevku	príklad novely príspevku
	príklad novely príspevku	príklad novely príspevku

25. júl

Analytici KRRZ vo svojom blogu "Ako adresnejšie pomôcť rodičom detí, pre ktoré nebolo miesto v škôlke" upozornili na medzery v novele zákona o rodičovskom príspevku

Novela zákona o rodičovskom príspevku umožní rodičom dieťaťa vo veku od 3 do 6 rokov aj naďalej poberať rodičovský príspevok v rovnakej výške ako predtým – ak nebolo prijaté do spádovej materskej školy.

Presné číslo neprijatých detí štát nepozná, pri pohľade na vekovú štruktúru detí v škôlkach odhadujeme, že nám chýba asi 8 tisíc miest. Približne tretina neprijatých detí však má súrodenca mladšieho než tri roky, takže by na príspevok nemali nárok. Prvý odhad tak znie, že výdavky štátneho rozpočtu sa týmto zvýšia približne o 40 mil. eur ročne.

Najviac sa priemerné disponibilné príjmy zvýšia rodinám v dvoch najvyšších príjmových kategóriách. Dôvodom je, že najviac miest v škôlkach chýba práve v Bratislavskom kraji, v ktorom sú najvyššie príjmy rodín.

Vhodnejším nástrojom ako predĺženie možnosti poberať rodičovský príspevok, by bola úprava výšky a podmienok poskytovania už existujúceho príspevku na starostlivosť o dieťa. Štát ním prispieva na úhradu výdavkov vynaložených na starostlivosť o dieťa v čase, keď rodič vykonáva zárobkovú činnosť alebo študuje. Na tento príspevok však dnes majú nárok len rodičia dieťaťa vo veku do 3 rokov a už dlho nebol valorizovaný. Takto by príspevok nebol poskytovaný plošne a bol by viazaný na skutočné úhrady za poskytovanú starostlivosť o dieťa.

Celý blog nájdete na našej stránke.

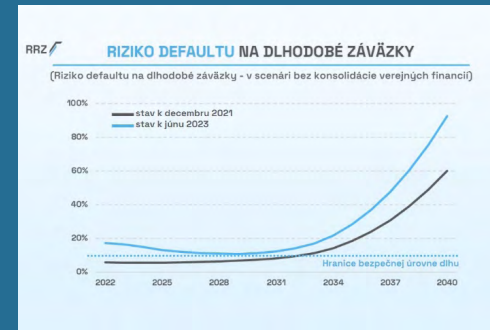
August

2. august

V rozhovore s predsedom RRZ Jánom Tóthom o stave zadĺženosti Slovenskej republiky, ktorý aktivuje v dlhovej brzde povinnosť vlády zostaviť vyrovnaný rozpočet

Celý záznam rozhovoru s predsedom RRZ Jánom Tóthom v Rádiu Slovensko, v relácii Otvorene s Annou Vargovou nájdete v priloženom QR kóde.

15. august

Komentár analytičky Kancelárie RRZ Zuzany Múčky o strate dôvery finančných trhov a následnom defaulte

Riziko defaultu na dlhodobé záväzky na príklade Slovenska v scenári nezmenených politik

Hoci ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti, ktorý je dnes v pásme vysokého rizika, vyhodnocuje udržateľnosť verejných financií na dlhom horizonte (až 50 rokov), neznamená to, že na riešenie zdravia verejných financií máme podobne dlhý časový priestor.

Investori, ktorí financujú verejný dlh, nakupujú dlhopisy krajiny so splatnosťou výrazne kratšou ako 50 rokov (napr. 10 ročné), a preto aj výhľad vývoja verejných financií posudzujú na kratšom horizonte.

Projekcia prístupu investorov ukazuje, ako by stúpalo riziko defaultu, ak by investori stratili dôveru, že Slovensko pri súčasnom stave dlhodobej udržateľnosti nepristúpi k výraznejším konsolidačným opatreniam.

Riziko defaultu na dlhodobé záväzky tak začne výrazne stúpať už o dekádu.

Viac v komentári Zuzany Múčky, ku komentáru je pripojená aj stručnejšia verzia vo forme otázok a odpovedí (Q&A).

Komentár v priloženom QR kóde.

21. august

Rozhovor s členom RRZ Jurajom Kotianom v denníku.sk o tom, ako by mal vyzerieť dobrý konsolidačný balíček, ako rýchlo by Slovensku bez šetrenia rástol dlh a čo si myslí o plošnom dotovaní hypoték

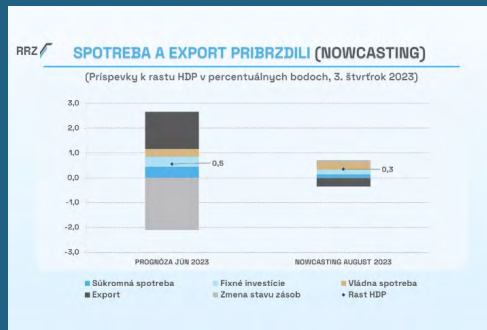
Nová vláda musí investorov presvedčiť, že spraví niečo s vysokým deficitom (+ podcast)

„Riadime sa hlavne tým, ako sú určené pravidlá, ktoré definujú tempo konsolidácie, a tie vychádzajú z výdavkových limitov. Zákon hovorí, že vláda by mala zlepšovať štrukturálne saldo o pol percenta ročne. Samozrejme, pokiaľ prijme reformy, ktoré zlepšujú dlhodobú udržateľnosť, môže to byť aj menej a naopak. Napríklad ak prijme opatrenie, ktoré znižuje dôchodky do budúcnosti, alebo predlžuje vek odchodu do dôchodku, potreba konsolidácie sa zníži. Vnímame aj politickú realitu a aj vysoký deficit, ktorý momentálne máme, a vidno, že minimálne v prvých rokoch by bola žiaduca väčšia miera konsolidácie.“

Člen RRZ Juraj Kotian

Celý rozhovor nájdete v priloženom QR kóde.

21. august

Makroekonomický Nowcasting RRZ: Spotrebiteľský dopyt je oslabený a brzdi ekonomiku

V treťom štvrtroku očakávame medzikvartálny rast ekonomiky o 0,3 %, teda o niečo menej v porovnaní s júnovou prognózou (0,5 %).

Domácnosti sú naďalej vo výdavkoch opatrné a budú sa snažiť obnovovať úspory. Po poklese v prvom polroku ale očakávame, že reálna spotreba domácností sa už nebude prepadávať, a to vďaka ustupujúcej inflácii a začínajúcemu rastu reálnych príjmov. Spotrebiteľský a investičný dopyt je oslabený aj v EÚ, čo nepomáha výkonnosti nášho exportu.

Vzhľadom k tomu, že druhý štvrtrok dopadol lepšie ako sme čakali, pričom exportéri dokončili nahromadené objednávky, zatiaľ odhad celoročného rastu ekonomiky neprehodnocujeme (zostáva pri tempe 1,3 % za rok 2023).

Nowcasting tiež naznačuje pokračujúcu stagnáciu zamestnanosti pri oslabenom dopyte po pracovnej sile, tento vývoj je približne v súlade s prognózou.

Aktuálny nowcasting nájdete v priloženom QR kóde.

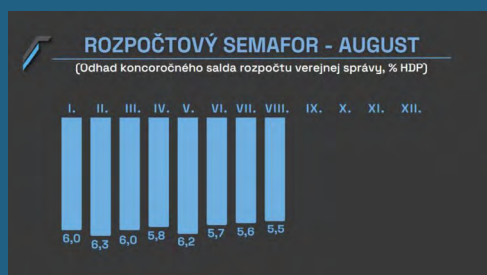
AKO KONSOLIDOVAŤ ROZPOČET

23. august

Martin Šuster v Štúdiu 24 na TV JOJ o tom, ako konsolidovať rozpočet

Celý záznam rozhovoru nájdete v priloženom QR kóde.

28. august

KRRZ odhaduje pokles deficitu na 5,5 % HDP (Rozpočtový semafor august 2023)

Aktuálny odhad celoročného deficitu verejnej správy je na úrovni 6,77 mld. Eur, (5,5 % HDP).

Rozpočet verejnej správy schválený na tento rok počíta s deficitom 6,4 % HDP (7,87 mld. eur). V porovnaní s odhadom vlády zverejneným 15. augusta v Správe o očakávanej skutočnosti za rok 2023 je úroveň deficitu prognózovaná KRRZ nižšia o 1,3 % HDP (odhad vlády je na úrovni 6,8 % HDP).

Očakávané výdavky na opatrenia vlády súvisiace s kompenzáciou cien energií dosahujú úroveň 2 820 mil. eur (2,3 % HDP), z čoho výdavky v objeme 1 056 mil. eur (0,9 % HDP) by mali byť financované z fondov EÚ.

Po zohľadnení rozpočtovanej rezervy, výnosu zo solidárneho príspevku a zo zdanenia nadmerných príjmov z predaja elektriny je celkový negatívny vplyv opatrení na deficit nižší oproti rozpočtu o 1 610 mil. eur (1,3 % HDP).

Podrobnosti o nájdete v priloženom QR kóde.

31. august

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť predložila 31. 8. 2023 do Národnej rady SR Správu o hodnotení plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a pravidiel rozpočtovej transparentnosti za rok 2022. Povinnosť predložiť a prerokovať správu je stanovená ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti

Sankcie dlhovej brzdy sa dodržiavajú skôr formálne, je dôležitá jej modernizácia a zosúladenie s výdavkovými limitmi

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť predložila 31. 8. 2023 do Národnej rady SR Správu o hodnotení plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a pravidiel rozpočtovej transparentnosti za rok 2022. Povinnosť predložiť a prerokovať správu je stanovená ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti.

Rada vo svojom hodnotení konštatovala, že dlhodobá udržateľnosť verejných financií zohľadňujúca aktuálny strednodobý odhad vývoja salda z mája 2023 nebola dosiahnutá. Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti dosiahol 5,9 % HDP, čo znamená, že verejné financie sa nachádzajú v pásme vysokého rizika. Na dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti by bolo potrebné trvale zvýšiť príjmy a/alebo znížiť výdavky v objeme 7,6 mld. eur. Dlhodobá udržateľnosť verejných financií sa tak výraznejšie zhoršuje od prepuknutia vojnového konfliktu.

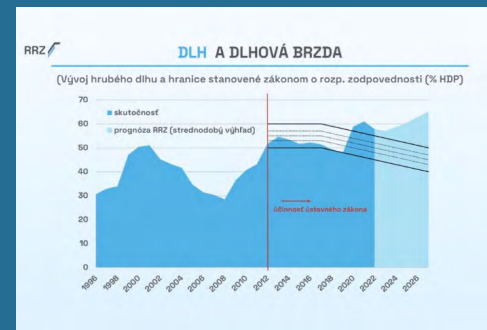
Podiel dlhu na HDP bol v rokoch 2021 a 2022 nad najvyšším, piatym sankčným pásom dlhovej brzdy. Dlh na konci roku 2021 dosiahol na základe údajov, ktoré zverejnil Eurostat v októbri 2022, úroveň 61,0 % HDP a na konci roku 2022 bol na základe predbežných údajov z apríla 2023 na úrovni 57,8 % HDP. Keďže 24-mesačná výnimka z uplatňovania prísnejších sankcií ústavného zákona skončila 5. mája 2023, dosiahnutá výška dlhu za rok 2022 je v súčasnosti spojená so sankciami vyplývajúcimi z prekročenia všetkých piatich sankčných pásiem dlhovej brzdy.

Napriek vysokým úrovňam dlhu verejnej správy, ktoré sa od roku 2020 kontinuálne nachádzajú nad najvyšším sankčným pásom dlhovej brzdy, dochádza len k formálnemu plneniu sankcií, ktoré má minimálne vplyvy na zníženie dlhu verejnej správy. "Samotná dlhová brzda bez výdavkových limitov nezabezpečovala dostatočnú ochranu dlhodobého zdravia verejných financií.

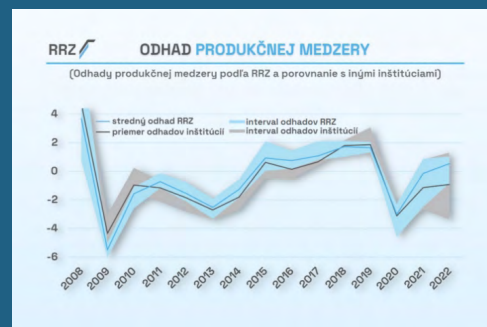
Preto je modernizácia ústavného zákona vrátane zosúladenia sankcií dlhovej brzdy s nedávno prijatými výdavkovými limitmi kľúčová a nemala by sa odkladať", hovorí predseda RRZ Ján Tóth.

K zlepšovaniu dlhodobej udržateľnosti by mala prispieť aj efektívna implementácia výdavkových limitov. Je však potrebné dodať, že v najbližších rokoch samotné plnenie výdavkových limitov pri zákonom požadovanej úrovni zlepšovania deficitu nepostačí na stabilizáciu dlhu v strednodobom horizonte, preto by mala byť konsolidácia verejných financií v najbližších rokoch ambicioznejšia než minimum, ktoré požaduje zákon.

Celú správu nájdete v priloženom QR kóde.

September

8. september

Predseda RRZ Ján Tóth vystúpil vo Výbore pre financie a rozpočet NR SR s aktualizáciou limitu verejných výdavkov pre roky 2023 až 2025 a výpočet limitu verejných výdavkov na rok 2026

Prezentáciu predsedu RRZ Jána Tótha nájdete v priloženom QR kóde.

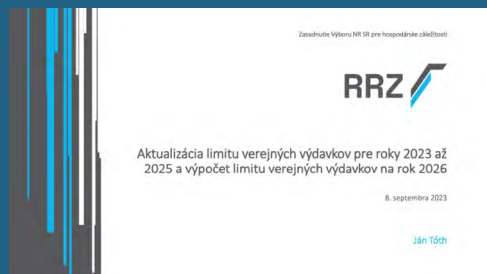
4. september

Hľadanie Yetiho pokračuje. Takmer po jednej dekáde a ukončení ďalšieho ekonomického cyklu prístupuje RRZ vo svojej novej štúdii k inovácii modelových nástrojov pre odhad produkčnej medzery

Okrem snahy využiť najnovšie vedecké poznatky, sme čelili podobnej výzve ako analytici po celom svete. Po pandémie COVID-19 totiž niektoré staršie modelové prístupy zlyhávali.

Produkčná medzera vo svete fiškálnej politiky slúži na identifikáciu cyklickej zložky deficitu verejnej správy. Vďaka včasným a kvalitným odhadom majú vlády správne informácie o tom, čo ekonomika potrebuje.

Pozrite si novú štúdiu RRZ (Working paper) v priloženom QR kóde.

8. september

Výzva Rady pre rozpočtovú zodpovednosť na ozdravenie verejných financií

Zdravé verejné financie sú nevyhnutné pre udržanie sociálnych štandardov a budúcu prosperitu Slovenska, preto by sa kvôli našim občanom ich ozdravenie malo stať prioritou.

Vzhľadom na zlý stav verejných financií Rada pre rozpočtovú zodpovednosť vyzýva, aby sa konsolidácia verejných financií stala spoločným cieľom politických strán.

Bez udržateľných verejných financií nebude náš štát schopný plniť svoje záväzky voči občanom, ani odolávať ďalším krízam.

Dlhodobá a neodôvodnená vyššie výdavky voči príjmom a rastúci dlh totiž postupne zhoršujú finančnú stabilitu Slovenska a ohrozujú jeho schopnosť zabezpečovať kvalitné verejné služby. To sa napokon odrazí nielen v náhle nižšom sociálnom štandarde obyvateľov, ale ohrozí aj ďalšie oblasti, ako je vzdelávanie, zdravotníctvo, fungujúca samospráva, sociálna súdržnosť či bezpečnosť krajiny, jej nezávislosť a odolnosť.

14. september

Analytici KRRZ sa zúčastnili na konferencii SEAM 2023 v Banskej Bystrici

Odbornému publiku predstavili kolegovia viaceré nové štúdie, ktoré nájdete na stránke RRZ.

Viac o SEAM 2023 v priloženom QR kóde.

21. september

Slovensko si môže vybrať, ako veľmi budú škrtý bolieť. Rozhovor s predsedom RRZ Jánom Tóthom v sme.sk

V rozhovore sa dozvieme o deficite v štátnom rozpočte, prečo politici sľubujú nereálne veci, prečo dôchodky rastú rýchlejšie ako inflácia a kedy nám trhy prestanú požívať.

Celé znenie rozhovoru s predsedom RRZ Jánom Tóthom nájdete v priloženom QR kóde.

22. september

V Grécku škrtli dôchodky o štvrtinu a štát prepúšťal, toto chceme? Člen RRZ Martin Šuster vysvetľuje v rozhovore pre pravda.sk, čo sa stane, ak nebudeme šetriť

Celý rozhovor s členom RRZ Martinom Šustrom nájdete v priloženom QR kóde.

27. september

Člen Rady Martin Šuster v podcaste pre aktuality.sk

„Toto je o medzigeneračnej spravodlivosti. Ak politici hovoria, že si zaslúžime vyššie dôchodky či nižšie dane, znamená to, že si naše deti zaslúžia vyššie dane alebo menej štedrý sociálny systém, aby splatili dlh, z ktorého sa to všetko financuje? To sa pýta člen Rady pre rozpočtovú zodpovednosť Martin Šuster.“

aktuality.sk

Celý podcast s členom RRZ Martinom Šustrom nájdete v priloženom QR kóde.

25. september

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť predložila Limity verejných výdavkov na roky 2023 - 2025 do NR SR.

V najbližších rokoch očakávame mierny rast zamestnanosti, hoci výrazne miernejším tempom než sme sledovali v predošlých rokoch.

Nadalej bude totiž pretrvávajúť nedostatok pracovnej sily, ktorý bude naopak hnacou silou rastu miezd. Rast reálnej mzdy by sa mal vďaka tomu obnoviť aj s príspevom klesajúcej inflácie od druhej polovice tohto roka a ďalej sa zvýrazňovať.

Zatiaľ čo v tomto roku rastie nominálna produktivita práce mierne rýchlejšie ako mzdy, na budúci rok by sa mala situácia otočiť a predpokladáme, že rast miezd bude naďalej dynamický. Bude odrážať okrem iného aj vysokú predošlú infláciu, ktorá sa len s oneskorením bude prejavovať v mzdovom vyjednávaní.

Už v druhej polovici tohto roka by sme vďaka klesajúcej inflácii mali vidieť medziročný rast reálnej mzdy v okolí dvoch až troch percent.

Celú makroprognózu nájdete na stránke RRZ.

29. september

Pomalší rast miezd znamená nižšie dane a nárast deficitu na 5,7 % HDP (Rozpočtový semafor september 2023)

Kancelária RRZ v aktuálnom vydaní rozpočtového semaforu zvýšila odhadovanú úroveň deficitu verejnej správy v roku 2023. Oproti augustovej prognóze došlo k nárastu schodku o 207 mil. eur. Deficit tak môže dosiahnuť úroveň 6 974 mil. eur (5,7 % HDP), augustový odhad sa hýbal na úrovni 5,5 % HDP.

K medzimesačnému zhoršeniu odhadu výsledku hospodárenia prispel najmä nižší výnos daní z práce z dôvodu spomalenia ekonomiky očakávaného v závere roka.

Náš septembrový semafor nájdete na stránke RRZ.

Október

2. október

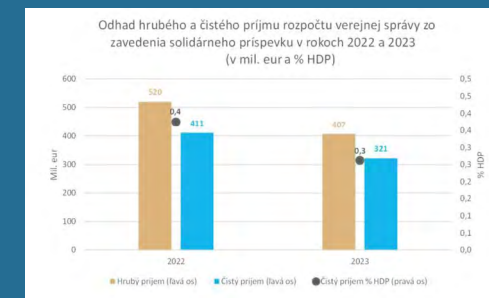
Ako je to so solidárnym príspevkom na Slovensku a v iných krajinách vysvetľuje analytik RRZ vo svojom blogu

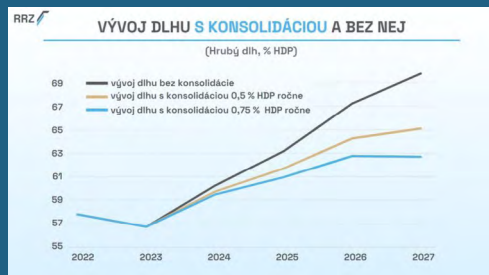
V reakcii na vysoké ceny energií boli na národnej a európskej úrovni prijaté opatrenia, ktoré majú slúžiť na podporu dotknutých domácností a podnikov. Na realizáciu tejto pomoci bolo potrebné hľadať rôzne formy financovania s čo najnižším možným negatívnym vplyvom na ekonomiku. Naprieč krajinami sa formy financovania pomoci líšia a majú rôznu podobu.

Analytik Kancelárie RRZ Jakub Koško sa v blogu venuje tzv. windfall profit tax (WPT) pre subjekty pôsobiace v odvetví ropy, zemného plynu, uhlia a rafinérií vzhľadom na to, že tento spôsob financovania opatrení bol implementovaný aj v slovenských podmienkach (Slovnaft).

Odhadovaný čistý príjem rozpočtu verejnej správy v roku 2022 po odpočítaní výpadku z dane z príjmu právnických osôb a na základe zverejnenia účtovnej závierky spoločnosti Slovnaft za rok 2022 predstavuje sumu 411 mil. eur. Pre rok 2023 sme v septembri vypracovali predbežný odhad na základe údajov ku konca augusta, kde predpokladaný príjem dosahuje úroveň 321 mil. eur.

Podrobnosti, vrátane porovnania slovenského prístupu s prístupom iných krajín EÚ nájdete v blogu na stránke RRZ.

6. október

Bez opatrení deficit neklesne do roku 2027 pod úroveň 6 % HDP, na stabilizáciu dlhu je potrebné každoročne konsolidovať 0,75 % HDP (strednodobá fiškálna prognóza)

Na základe našej strednodobej fiškálnej prognózy možno skonštatovať, že v prípade, ak nebudú prijaté žiadne opatrenia, vzrastie hrubý dlh verejnej správy do konca roku 2027 na úroveň 69,8 % HDP (z tohtoročných 56,7 % HDP).

V prípade, ak by došlo každoročne ku konsolidácii na úrovni 0,5 % HDP ročne, čo zodpovedá minimu vyplývajúceho z pravidla výdavkových limitov a v priemere asi 750 mil. eur ročne, došlo by k nárastu na úroveň 65 % HDP.

K stabilizácii dlhu by v časovom období štyroch rokov došlo len v prípade, ak by došlo ku konsolidácii aspoň 0,75 % HDP ročne, teda v priemere vyše jednej miliardy eur. V takom prípade by dlh v roku 2026 aj 2027 dosiahol okolo 62,7 % HDP.

Pokiaľ by vláda konsolidáciu sústredila do prvých dvoch rokov volebného obdobia – t.j. ak by celkovú konsolidáciu cca 3 % HDP (4,5 mld. eur) stihla v prvej polovici svojho mandátu – dlh sa môže stabilizovať už o rok skôr.

Detailnú prognózu nájdete na priloženom QR kóde.

Vývoj základných fiškálnych indikátorov v scenári nezačlenených politík podľa RRZ						
	v % HDP					
	2023	2024	2025	2026	2027	
Saldo hospodárenia verejnej správy	-6,7	-6,4	-6,6	-6,2	-6,2	
Štrukturálne saldo	-4,1	-5,8	-6,6	-6,3	-6,2	
Štrukturálne saldo bez dočasných vplyvov v obrane	-4,5	-5,6	-6,1	-6,3	-6,3	
Hrubý dlh verejnej správy	56,7	60,2	63,2	67,2	69,8	
Čistý dlh verejnej správy	48,9	52,8	56,5	60,9	63,9	Zdroj: RRZ

11. október

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť si pre účely hodnotenia návrhu rozpočtu a prijímania ďalších opatrení a legislatívnych návrhov tzv. úradníckou vládou s obmedzenými kompetenciami nechala vypracovať právny názor, akými kompetenciami a povinnosťami v tejto oblasti takáto vláda disponuje

Kompetencie úradníckej vlády pri prijímaní opatrení a legislatívnych návrhov (Otázky a odpovede)

1/ Má súčasná úradnícka vláda možnosť, resp. aj povinnosť predkladať zákony, ktoré by viedli k tomu, že vie predložiť obhájiteľný vyrovnaný rozpočet, t. j. napríklad zvýšiť sadzbu DPH, znížiť (zadresniť) sociálnu podporu a pod.?

2/ Môže úradnícka vláda pripraviť rozpočet s tým, že rozpočet predpokladá prijatie napr. „zvýšenie sadzby DPH“, avšak táto legislatíva nie je ešte definitívne schválená parlamentom, ale nie je schválená ani samotnou vládou?

Odpovede sa dozviete v priloženom QR kóde.

11. október

RRZ vydala Stanovisko k Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026

Toto stanovisko prezentuje pohľad Rady pre rozpočtovú zodpovednosť („Rada“) na vládou schválený Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026. Podrobnejšie hodnotenie tohto návrhu Rada nepripravuje z dôvodu jeho zjavnej nerealistickej. Zároveň s vysokou pravdepodobnosťou dôjde ku vzniku novej vlády a spusteniu výnimky z povinnosti uplatňovania sankcie vyrovnaného rozpočtu, čo výrazne zmení rozpočtové rámce v porovnaní s aktuálnym návrhom.

Celé znenie nájdete v priloženom QR kóde.

10. október

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť vydala svoje Stanovisko k rozpočtom samospráv na rok 2024 v súvislosti so sankciami dlhovej brzdy a možnosti ďalšieho postupu pre samosprávy

Podobne ako vláda, aj samosprávy sú povinné od 6. mája 2024 (dva roky od prijatia posledného programového vyhlásenia vlády) plniť sankcie vyplývajúce z prekročenia tretieho a štvrtého sankčného pásma ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

Tieto sankcie ukladajú samospráve povinnosť zostavenia rozpočtu na nasledujúci rok s nerastúcimi výdavkami (tretie sankčné pásmo), resp. zostavenie vyrovnaného alebo prebytkového rozpočtu pre nasledujúci rok (štvrté sankčné pásmo).

Spomínané sankcie dlhovej brzdy sú aktívne, kým nepríde k schváleniu programového vyhlásenia novej vlády, po ktorom sa aktivuje 24 mesačná výnimka. Dovtedy tak majú obce a vyššie územné celky povinnosť schváliť na nasledujúci rozpočtový rok iba taký rozpočet, ktorý nerátá rastúcimi výdavkami a iba vyrovnaný rozpočet alebo prebytkový rozpočet.

Ak sa obec (VÚC) rozhodne neschváliť vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet, riadi sa pravidlami rozpočtového provizória. Prijatý štandardný rozpočet môžu aj s oneskorením, či už v roku 2023 alebo v 2024 po tom, ako sa začne uplatňovať výnimka z uvedených sankčných pásiem (teda po schválení programového vyhlásenia novej vlády).

Podrobnosti nájdete v stanovisku v priloženom QR kóde.

11. október

Vyrovnaný rozpočet ostane len na papieri. Čo to pre Slovensko znamená? Dozviete sa v rozhovore s predsedom RRZ Jánom Tóthom v TA3

Celý rozhovor s predsedom RRZ Jánom Tóthom v Štúdiu TA3 nájdete v priloženom QR kóde.

13. október

Člen RRZ Martin Šuster o úskaliach štátneho rozpočtu v RTVS

„Pretože v súčasnosti náš dlh je naozaj vysoký, teraz sa blížime k 60 % hrubého domáceho produktu, porovnajme si to s tým, že za bezpečnú úroveň my považujeme asi 40 % a náš ústavný zákon za tú naozaj, že najvyššiu hranicu, ktorú sme teraz ochotní tolerovať, považuje 50 %, takže už sme výrazne nad tým, čo pokladáme za bezpečné, ale čo je ešte oveľa horšie je, že kebyže nerobíme nič. Čiže keby sme pokračovali tak, ako sú nastavené všetky hospodárske politiky, ako sú nastavené zákony, tak nám bude pribúdať každý rok deficit ešte ďalších 6 %. Čiže nielenže dlh je vyšší, než považujeme za bezpečné, ale ešte nám bude výrazne rásť a dostali by sme sa, asi za 15 rokov by sme sa dostali na 100 % HDP, čo už je jedna z najvyšších úrovní aj bohatších európskych krajínach, než sme my a keby sme takto pokračovali 50 rokov, tak sa dostaneme na 360 % HDP, čo už je nemožné. Žiadna krajina nemá takýto vysoký dlh ako, čiže niekde medzi súčasnosťou a povedzme 10 – 15 rokmi v budúcnosti, by nás určite čakal štátny bankrot a tomu sa určite všetci chceme vyhnúť. Takže toľko máme rokov, máme možno 10 – 15 rokov na to, aby sme tie verejné financie dali do poriadku a keďže tie deficity sú teraz také vysoké, ako sú a vidíme aj v porovnaní s tým scenárom vyrovnaného rozpočtu, že je úplne drastické to robiť z roka na rok, že je potrebné to robiť pomaly, postupne, inteligentne, tak rozložíme to do, povedzme, že dvoch volebných období a za 2 volebné obdobia sa to dá spraviť a tým pádom to vychádza, že každá vláda by mala, alebo každý rok by vláda mala v priemere ušetriť asi miliardu a toto je taká postupná konsolidácia, čím sa za 10 rokov vieme dostať do úplne bezpečného stavu.“

Martin Šuster, člen RRZ

Celý záznam rozhovoru nájdete v priloženom QR kóde.

29. október

Odhad deficitu mierne klesol, ovplyvnila ho najmä zmena započítavania výdavkov na vojenskú techniku (Rozpočtový semafor október 2023)

Aktuálny odhad koncoročného deficitu je podľa Kancelárie RRZ na úrovni 5,6 % HDP, deficit tak môže dosiahnuť úroveň 6,8 mld. eur. V porovnaní s našou septembrovou prognózou došlo k poklesu schodku o 202 mil. eur.

K medzimesačnému zlepšeniu prispelo najmä vylúčenie výdavkov na vojenskú techniku financovaných členskými štátmi NATO z deficitu na základe metodického spresnenia Štatistického úradu SR v rámci jesennej notifikácie (z bilancie sa vylučujú grantové príjmy a aj zodpovedajúce výdavky v rovnakej výške, príjmy však boli realizované minulý rok).

V porovnaní s rozpočtom schváleným na rok 2023, ktorý ráta s deficitom 6,4 % HDP, KRRZ prognózuje deficit nižší o 0,8 % HDP, čo znamená, že riziko prekročenia rozpočtu ostáva naďalej nízke. Aktuálny odhad ministerstva financií je na úrovni 6,2 % HDP (zverejnený v rámci návrhu rozpočtu na roky 2024 až 2026), prognóza KRRZ je nižšia o 0,6 % HDP.

Podrobnosti nájdete v októbrovom semafore na stránke RRZ.

30. október

Rozhovor a podcast výkonného riaditeľa KRRZ Viktora Novysesláka pre dennikn.sk: Nebojme sa priznať si, že sme prepálili výdavky a zoškrtajme ich

„Rozumná alebo inteligentná konsolidácia je terminus technicus úradníckej vlády, ktorá predstavila súbor opatrení, teda lego kocky. Viete, rozumná konsolidácia je taká, ktorá prejde rozumnou debatou o tom, aký to má vplyv na domácnosti a podnikateľov. Nemôžete ju urobiť len cez výdavky, musíte ísť aj cez príjmy, pomer závisí aj od politických preferencií. Za rozumnú konsolidáciu považujem takú, ktorá nepoužíva tieto skratky a triky, ku ktorým majú politici vrúcny vzťah. Celá spoločnosť by si mala uvedomiť, že verejné financie sa nedajú donekonečna látať, treba ich dať konečne do poriadku. Pokiaľ nemôžeme financovať výdavky, ktoré máme, tak buď ich treba znížiť, alebo treba nájsť dodatočné trvalé príjmy. Netreba sa báť ani daní, šetrenia vo výdavkoch, vo výdavkoch na sociálne transfery. Netreba sa báť priznať si, že na strane výdavkov sme niečo prepálili, a jednoducho treba niečo aj zoškrtať.“

Viktor Novysesláka, výkonný riaditeľ KRRZ

Celý rozhovor a podcast nájdete v priloženom QR kóde.

November

2. november

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť predložila v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy výpočet tzv. indikatívneho limitu verejných výdavkov pre nové volebné obdobie

Indikatívny výpočet nepodlieha schvaľovaniu NR SR ani jej výbormi. Jeho účelom je dopredu indikovať novej vláde sumy limitu verejných výdavkov na celé jej volebné obdobie ako aj pre účely prípravy nového návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026.

Termín pre výpočet záväzných výdavkových limitov pre volebné obdobie stanovuje zákon najneskôr do 60 dní od schválenia programového vyhlásenia vlády.

Podľa súčasných odhadov RRZ by splnenie tohto limitu síce zlepšilo trajektóriu deficitu z očakávaných 6 % HDP v budúcom roku približne k 4 % HDP v roku 2027, to by však vzhľadom na výšku deficitu nepostačovalo ani na stabilizáciu dlhu voči HDP v strednom období.

Celú tlačovú správu nájdete v priloženom QR kóde.

8. november

Paušálny 13. dôchodok je posun správnym smerom. Celkovo však ohrozuje čerpanie miliárd z Plánu obnovy, varuje v podcaste na pravda.sk ekonóm Šuster

Celý záznam podcastu člena RRZ Martina Šustra nájdete v priloženom QR kóde.

14. november

V kancelárii Rady pre rozpočtovú zodpovednosť sme obsadzovali analytické pozície Ekonomického modelára/ky a Analytika/čku dlhodobej udržateľnosti verejných financií v oblasti klimatických zmien

Sadneme si?

Ekonomický modelár / modelárka

Budeme spolu vytvárať a udržiavať ekonomické modely s dôrazom na dlhodobú udržateľnosť verejných financií a bezpečnú úroveň dlhu, tiež analyzovať, modelovať a identifikovať fiškálne riziká a vyhodnocovať opatrenia na zmiernenie týchto rizík.

Analytik/čka dlhodobej udržateľnosti verejných financií v oblasti klimatických zmien

Ide najmä o vytváranie modelov, adaptáciu existujúcich open source modelov zahraničných inštitúcií na SK potreby a ich aktualizáciu pre analýzu dopadov klimatických zmien na dlhodobú udržateľnosť verejných financií.

Ak si sadneme pracovne aj ľudsky, v našom novom a modernom office Ťa budú čakať inšpiratívni kolegovia pripravení pomôcť Ťi zorientovať sa v problematike a k tomu ešte aj:

- príležitosť rozšíriť si obzory aj za hranice danej oblasti
- príjemná a otvorená pracovná atmosféra
- možnosť ovplyvniť smerovanie, kam sa naša krajina môže uberať
- uznanie a náležité ocenenie v prípade, že sa Ťi podarí niečo výnimočné
- okrem skvelej kávy a občasných teambuildingov benefity ako dovolenka nad rámec zákona, príspevok na III. Pilier, sick days, výkonnostné bonusy naviazané na plnenie úloh, možnosť pravidelne pracovať z domu po dohode a ďalšie.

15. november

Člen RRZ pre TA3 Martin Šuster: Hrozí nám najväčší deficit v EÚ. Dokážeme ešte ozdraviť štátnu kasu?

O dôvodoch, pre ktoré nám hrozí najväčší deficit v EÚ, hovoril člen RRZ Martin Šuster v rozhovore na TA3.

„Pretože máme nastavené také vysoké výdavky v rozpočte, ktoré postupne rástli už asi od polovice roku 2022. Začína to tzv. rodinným balíčkom a potom po páde Hegerovej vlády alebo po vyslovení nedôvery Hegerovej vláde sa postupne prijímali v parlamente ďalšie rôzne legislatívne opatrenia, ktoré neboli nijako kryté v rozpočte. A k tomu, samozrejme, musíme prirátat' to, že už predtým bol náš rozpočet nie úplne v najlepšom stave.

A, samozrejme, sú tu efekty kríz, ktoré, ktoré tiež cítime, aj koronakríza, aj energetická kríza aj inflácia. Takže toto všetko spôsobuje to, že máme v súčasnosti nastavené verejné financie na naozaj rozpočty alebo na deficity okolo 6-7 % hrubého domáceho produktu, pokiaľ sa s tým niečo nespraví.”

Celý rozhovor nájdete v priloženom QR kóde.

25. november

Stretnutie s českou Národní rozpočtovou radou

Naším partnerom v Česku je Národní rozpočtová rada. Tento týždeň sme po roku opäť mali možnosť stretnúť sa.

27. november

Nie je dôvod mať špeciálny 13. dôchodok pre všetkých. Dočasný príplatok pre tých najviac ohrozených má byť adresný.

„Je prirodzené, že dôchodkový systém bude vyrábať deficity. Dôležité je však, aby tieto deficity boli ufinancovateľné zvyškom ekonomiky. Ak budeme zvyšovať navýšené prísľuby, tak bude dôchodkový systém dlhodobo príliš deficitný, aby ho ekonomika ďalších 50 rokov utiahla. Stúpajú nám predčasné odchody do dôchodku, bolo by treba napraviť výpočet predčasných dôchodkov, ktorý je neférový štedro nastavený voči ostatným dôchodkom. Aj podmienka odpracovania 40 rokov by mala byť naviazaná na zmenu veku dožitia. Zároveň by sa naopak nemali meniť pravidlá v druhom pilieri, pretože po nedávnej reforme je už po dlhom čase veľmi dobre nastavený. Určite by pomohlo, keby sa základné charakteristiky dôchodkového systému ukotvili v ústavných zákonoch, aby sa systém stabilizoval a nepodliehal tak ľahko populistickým zmenám. V minulosti malo ministerstvo práce takúto snahu, je škoda, že od nej upustilo. A možno aj kvôli tomu je dnes stále možné ľahko ad-hoc meniť niečo, čo by malo byť stabilné a finančne dostatočne stabilizované.”

Ján Tóth, predseda RRZ

Celý rozhovor s predsedom RRZ nájdete v priloženom QR kóde.

28. november

Predseda RRZ Ján Tóth v Hlavných správach o znovuzavedení dôchodkového stropu

„Ak by sa jednalo o zastropovanie, opätovné zastropovanie veku odchodu dôchodku, tak to by bola obrovská finančná mína práve pre ten dôchodkový systém 45, 50 rokov dopredu, takže to by určite destabilizovalo. Na druhej strane, ak by bol len pokus viac brať do úvahy tzv. zdravé roky, tzn., že by sa bralo do úvahy vek dožitia v zdraví, tak je to niečo, o čom sa dá rozprávať, ako to má byť nastavené.“

Ján Tóth, predseda RRZ

Celý záznam rozhovoru nájdete v priloženom QR kóde.

30. november

Odhad deficitu pre rok 2023 vzrástol na úroveň 7,3 mld. eur, schodok zvyšujú výdavky na mimoriadny príspevok pre dôchodcov (Rozpočtový semafor november 2023)

Zatiaľ čo náš októbrový semafor počítal s koncoročným deficitom na úrovni 5,6 % HDP, aktuálny odhad už hovorí o deficite 6 % HDP (7 310 mil. eur). Oproti októbrovej prognóze došlo k nárastu schodku o 539 mil. eur.

K medzimesačnému zhoršeniu odhadu výsledku hospodárenia prispeli najmä výdavky na mimoriadny príspevok pre dôchodcov. V porovnaní s celkovým rozpočtom schváleným na rok 2023 KRRZ prognózuje deficit formálne nižší o 0,4 % HDP.

No v porovnaní s plánovaným deficitom bez započítania výdavkov určených na krízovú energopomoc, ktoré sa napokon neminuli v plnej výške na tento účel, sa naopak odhaduje deficit vyšší až o 973 mil. eur (0,8 % HDP).

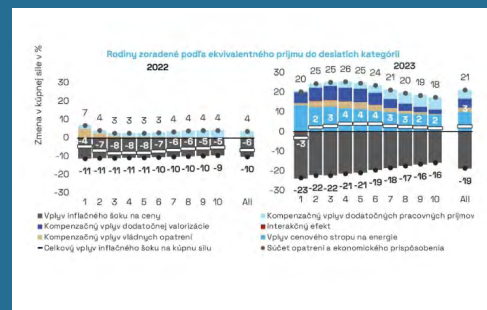
Podrobnosti nájdete v novembrovom semafore na stránke RRZ.

S&P teda očakáva stabilizáciu dlhu pod úrovňou 60% HDP. S&P zároveň zdôrazňuje, že súčasné ratingové hodnotenie by mohlo byť ohrozené v prípade nedostatočnej konsolidácie v priebehu najbližších troch rokov, prístupovaniu k neštandardným opatreniam zhoršujúcich zdravie verejných financií, či narušaniu inštitucionálnej stability.

Po ruskej agresii na Ukrajine agentúra Moody's zhoršila na negatívny výhľad krajín výrazne závislých od ruských energií, vrátane SR a ČR. Moody's pozitívne hodnotí zmenenú diverzifikáciu energií v oboch krajinách. Na rozdiel od Česka (kde zlepšila výhľad na stabilný) však Moody's potvrdila negatívny výhľad. Agentúra to zdôvodnila rizikami vývoja verejných financií bez aktívnej konsolidácie.

Podľa Moody's by deficit stúpol budúci rok z tohtoročných 6% HDP na 6,5% HDP a ostal na vysokej úrovni 5,7% HDP v roku 2026. To by znamenalo zvýšenie dlhu nad 60% HDP už v budúcom roku.

8. december

V najnovšej štúdií analytikov KRRZ sme sa pozreli na to, aké sú dopady tohto inflačného šoku na kúpnu silu rodín

The impact of unexpected inflationary shock in 2022 and 2023 on the welfare of families: The case of Slovakia

„Neočakávané a prudké zvýšenie cien v rokoch 2022 a 2023 výrazne ovplyvnilo finančnú situáciu domácností. Udialo sa tak nielen na Slovensku, ale aj v iných európskych krajinách. V najnovšej štúdií sme sa pozreli na to, aké sú dopady tohto inflačného šoku na kúpnu silu rodín.“

Možno na prvý pohľad nečakaným dôsledkom inflačného šoku sú, okrem vyšších cien, aj pozitívne zmeny na príjmovej strane rodín. Vláda sa snažila kompenzovať negatívny vplyv vysokých cien dočasnými opatreniami, ktoré buď zvyšovali príjmy rodín, alebo naopak znižovali ceny elektriny, plynu a tepla.

V roku 2022 bol výsledný efekt vo všetkých príjmových kategóriách záporný. To znamená, že inflačný šok nebol v žiadnej príjmovej skupine plne kompenzovaný na príjmovej strane. Situácia v roku 2023 vyzerala odlišne. Tu boli kompenzačné efekty významné a prejavilo sa to vo výslednom pozitívnom vplyve inflačného šoku a opatrení na kúpnu silu rodín, s výnimkou v prvom príjmovom decile.“

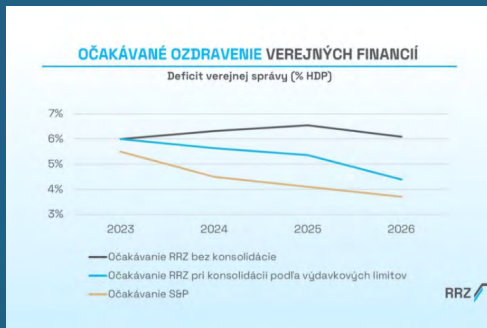
Viac z výskumnej štúdie analytikov RRZ Jany Valachyovej a Matúša Senaja nájdete na našej stránke.

3. december

Ponechanie stabilného výhľadu ratingu je podmienené výraznou konsolidáciou

Agentúra S&P potvrdila Slovensku rating na dlhodobé záväzky na úrovni A+ so stabilným výhľadom. Agentúra Moody's na rozdiel od Česka naopak potvrdila negatívny výhľad. Ponechanie stabilného výhľadu od agentúr vychádza z predpokladu ozdravovania verejných financií nad rámec požiadaviek výdavkových limitov, a to až o 1 % HDP.

To by znamenalo zníženie deficitu o 9 miliárd eur do roku 2026, takmer dvojnásobok oproti požiadavkam výdavkových limitov. Ratingová agentúra S&P očakáva silné konsolidačné úsilie. Ako je vidieť z grafu, S&P predpokladá pokles deficitu budúci rok o 2,4 mld eur na 4,5% HDP a v rokoch 2025 a 2026 o približne 3,4 miliardy eur ročne HDP s očakávanými deficitmi 4,1% HDP v roku 2025 resp. 3,7% HDP v roku 2026).

Agentúra Fitch znížila rating Slovenska na A-, najnižšiu úroveň od roku 2004

Agentúra Fitch oznámila svoje rozhodnutie znížiť rating Slovenska na úroveň A- so stabilným výhľadom z pôvodného hodnotenia A s negatívnym výhľadom. Je to najnižší rating, aký Slovensko malo od roku 2004 (teda aj počas celého obdobia v eurozóne od roku 2009).

Svoje rozhodnutie zdôvodňuje zlým stavom verejných financií, narastajúcimi výdavkami v poslednom období (namiesto ušetrenia v dôsledku nižšej energopomoci) a nejasnou konsolidačnou stratégiou vlády.

Ratingové agentúry pridelujú krajinám úverové ratingy, ktoré predstavujú hodnotenie schopnosti plniť si povinnosti voči veriteľom, teda splácať záväzky vyplývajúce z vydaných obligácií a iných dlhových nástrojov.

Zhoršenie ratingového hodnotenia by sa mohlo prejavieť na náraste rizikových prírážok slovenských dlhopisov, a tak prispieť k vyšším úrokovým nákladom v budúcnosti.

Agentúra Fitch pritom v aktuálnom zhoršenom hodnotení už prihliada aj na prezentovaný rozsah najmä príjmových opatrení v rozmedzí 2 mld. eur, ako bol medializovaný v poslednom období. Očakáva, že vláda touto konsolidáciou nedokáže v priebehu najbližších rokov stabilizovať dlh, ktorý tak podľa ich predpokladov prekoná hranicu 65% HDP do roku 2027.

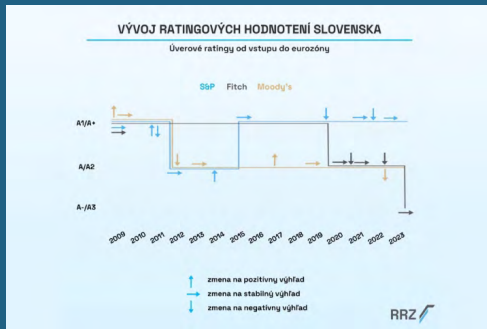
Predpokladaný vývoj deficitu Slovenska je 6 % HDP v roku 2024 a 6,5% HDP v roku 2025, t.j. podstatne horší, než v krajinách s ratingom, ktorý malo Slovensko pred znížením (priemerné deficity 2,6 % a 2 % HDP). Dlž sa tak môže zvýšiť na 62,1 % HDP do roku 2025, vs. priemerná úroveň 55,3 % HDP pre krajiny s ratingom A.

Agentúra ďalej pripomína aj štrukturálne výzvy, ktorým bude ešte navyše Slovensko čeliť – klesajúca produktivita práce, jednostranná orientácia ekonomiky, nedostatok investícií mimo automobilový priemysel, či politickú nestabilitu.

Agentúra upozorňuje, že v prípade zavádzania ďalších opatrení na strane výdavkov, resp. prístupovania ku krokom, ktoré by mohli viesť ku oslabeniu ekonomického rastu, konkurencieschopnosti krajiny či jej investičnej atraktivity, výrazného zhoršovania kvality vládnutia vrátane možného zhoršenia vzťahov voči EU a/alebo poškodenia dôveryhodnosti hospodárskej politiky, by mohla pristúpiť ku ďalšiemu zhoršeniu ratingového hodnotenia Slovenska.

Pre opätovné zvýšenie ratingu by mala rozpočtová politika zaručiť postupný pokles dlhu v strednodobom horizonte, zvýšiť kvalitu vládnutia, ako aj zlepšiť výhľad ekonomiky, napríklad pomocou nárastu produktivity a diverzifikáciou ekonomiky.

Minulý týždeň agentúra Moody's ponechala Slovensku rating s negatívnym výhľadom. Posledná veľká agentúra S&P stále drží rating so stabilným výhľadom, ale očakáva výrazné znižovanie deficitov v najbližších rokoch a stabilizáciu dlhu pod 60 % HDP.

Dokiaľ nedôjde k schváleniu nových limitov, zostáva formálne v platnosti pre rok 2024 posledný schválený limit výdavkov. Tým je limit na roky 2023-2025 schválený Národnou radou SR dňa 1. februára 2023.

Tento limit návrh rozpočtu z dôvodu prijatia viacerých výdavkových opatrení v priebehu roka 2023 prirodzene nespĺňa.

V priebehu tohto týždňa RRZ zverejní nový limit výdavkov pre obdobie rokov 2024 - 2027, ktorý sa podľa zákona vypracúva vždy na začiatku volebného obdobia, aby férovo zohľadnil zdedený legislatívny stav ku dňu schváleného programového vyhlásenia vlády.

Otázky a odpovede

Stanovisko

Stanovisko RRZ: Na návrh rozpočtu sa RRZ bude pozerat' cez kritériá limitu verejných výdavkov

Tento týždeň by podľa zverejnených informácií mala vláda SR schváliť Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026. Na základe ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti a zákona o rozpočtových pravidlách musí tento návrh spĺňať pravidlo limitu verejných výdavkov.

Pre RRZ bude preto pri hodnotení návrhu kľúčové vyhodnotiť, či návrh rozpočtu naplní pravidlo limitu verejných výdavkov. Dokiaľ nedôjde k schváleniu nových limitov, zostáva formálne v platnosti pre rok 2024 posledný schválený limit výdavkov.

Tým je limit na roky 2023 až 2025 schválený Národnou radou SR dňa 1. februára 2023. Tento limit návrh rozpočtu z dôvodu prijatia viacerých výdavkových opatrení v priebehu roka 2023 prirodzene nespĺňa.

V priebehu tohto týždňa RRZ zverejní nový limit výdavkov pre obdobie rokov 2024 – 2027, ktorý sa podľa zákona vypracúva vždy na začiatku volebného obdobia, aby férovo zohľadnil zdedený legislatívny stav ku dňu schváleného programového vyhlásenia vlády.

Zároveň tento nový limit poskytuje novej vláde informáciu o priestore na výdavky za predpokladu nezmenenej legislatívy a povinnosti zlepšovať dlhodobú udržateľnosť tempom 0,5% HDP ročne. RRZ takto vypočítaný limit bezodkladne odošle do NR SR na schválenie. Pokiaľ ho parlament neschváli, bude stále platiť doteraz schválený výdavkový limit z februára 2023.

Nakoľko už aktuálna vláda a parlament prijímajú nové príjmové legislatívne opatrenia, ktoré vláde podľa pravidiel zvyšujú limit výdavkov v objeme, v ktorom sú trvalo prefinancované, RRZ predpokladá, že bude požiadaná tento nový limit výdavkov aktualizovať v súlade so zákonom. V takom prípade RRZ predloží aktualizáciu limitov výnimočne už do 48 hod. po predložení žiadosti spojenej s aktualizovanými dátovými podkladmi.

Táto aktualizácia bude vychádzať z aktuálne zverejnených odhadov Výboru pre daňové prognózy v súlade s metodikou vzájomne dohodnutou medzi RRZ a MF SR.

Na našej stránke nájdete aj Otázky a odpovede, ktoré detailne odpovedajú na ďalšie otázky ohľadom spomínaného procesu a taktiež aj právne stanovisko.

RRZ vydala úvodné stanovisko k návrhu rozpočtu na roky 2024 až 2026

V návrhu rozpočtu sa pre rok 2024 rozpočtuje deficit 7,8 mld. eur (6,0 % HDP). Domnievame sa však, že rozpočet metodicky chybné zaznamenáva zníženie deficitu cez financovanie energopomoci z eurofondov, nakoľko vláda žiadala toto plné financovanie pre rok 2023 – z programového obdobia 2014 – 2020 (dočerpanie maximálne do konca 2023). Rozpočtovaný deficit v roku 2024 by tak mal byť vykázaný na úrovni až 8,3 mld. eur v roku 2024 (6,4 % HDP, pozri obr.). To znamená, že by medziročne vzrástol o jednu miliardu eur zo 7,3 mld. eur (6,0 % HDP) očakávaných RRZ v tomto roku.

Deficit bez jednorazových opatrení (t.j. vylučujúc aj celú energopomoc v oboch rokoch) podľa návrhu rozpočtu medziročne vzrastie.

Štrukturálny pozitívny vplyv konsolidačných opatrení je menej výrazný ako deklarovaný

	v mil. eur	v % HDP	poznámka
1. Konsolidačná opatrenia spolu	1 961	1,5	
Daňové opatrenia	1 578	1,2	
Navyšenie sadzby zdravotných odvodov	357	0,3	
Zníženie sadzby do II. piliera	305	0,3	Bez vplyvu na udržateľnosť
Regulovaný odvod pre banky	336	0,3	Klíčové sledovanie udržateľnosti
Solidárny príspevok	180	0,1	Jednorazový vplyv
Ostatné daňové opatrenia	340	0,3	
Úspory na výdavkoch (mrazení mzdy, atď.)	221	0,2	
Ostatné opatrenia (jednorázové príjmy)	362	0,1	
2. Opatrenia navyšujúce výdavky spolu	1 058	0,8	
Plnohodnotný 13. dôchodok	494	0,4	
Zdravotníctvo	261	0,2	
Ostatné opatrenia (nové min., hypotéky, atď.)	304	0,2	
Celkový doplnenie deficitu (1-2)	902	0,7	
Celkové zlepšenie štrukturálneho deficitu	358	0,3	Bez jednorazového vplyvu a II. piliera
Celkové trvalé zlepšenie štrukturálneho deficitu	190	0,1	- dočasne zvýšenie East bank, odvodu

Zdroj: RRZ SR, RRZ

Návrh rozpočtu predpokladá nárast verejného zadĺženia. Hrubý dlh vzrastie z 57,8 % HDP v roku 2023 na 58,3 % HDP v roku 2024 a až k úrovni 64,3 % HDP v roku 2026; v prípade splnenia cieľov stúpne do roku 2026 na hodnotu 61,4 % HDP.

Celé znenie stanoviska nájdete v priloženom QR kóde.

14. december

RRZ vydala úvodné stanovisko k návrhu rozpočtu na roky 2024 až 2026

Toto stanovisko prezentuje prvý pohľad Rady pre rozpočtovú zodpovednosť na vládou schválený Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026.

V najbližších dňoch bude Rada zverejňovať aj informácie súvisiace s limitom výdavkov, najmä súlad návrhu rozpočtu s prepočítanými limitmi, ktoré zatiaľ nie sú dostupné. Rada zverejní detailnú analýzu rozpočtu v priebehu januára 2024.

Na základe toho zverejní aj definitívny odhad vývoja verejných financií, štrukturálnej bilancie, vrátane finálneho posúdenia veľkosti rizík a realistikosti celkového rozpočtu, ako aj a vplyvu na dlhodobú udržateľnosť.

Podrobnosti (vrátane prezentácie) nájdete v priloženom QR kóde

LIMIT VEREJNÝCH VÝDAVKOV NA ROKY 2024 - 2027 (Limit verejných výdavkov a potreba opatrení na jeho splnenie, tis. eur)					
	2024	2025	2026	2027	
1. Limit verejných výdavkov predložený do NR SR 15.12.2023	47 073 385	48 581 288	49 872 438	51 519 364	
2. Vplyv príjmovej legislatívy (aktualizácia)	622 618	672 247	695 416	723 515	
3. Predbežný aktualizovaný limit verejných výdavkov (1+2)	47 696 003	49 253 536	50 567 854	52 242 880	
4. Výdavky RV5 2024-2026 spadajúce pod limit (verzia predložená do parlamentu)	49 351 165	51 478 878	52 549 461	-	
5. Rozdiel oproti predbežnému aktualizovanému limitu (4-3)	1 655 163	2 225 342	1 981 607		
6. Rozdiel oproti limitu predloženému do NR SR (4-1)	2 277 780	2 897 589	2 677 023		

13. december

Výkonný riaditeľ Viktor Novysedlák v Rádiu Expres o konsolidačných opatreniach

„V princípe tak, že máme veľké obavy, že či vláda v dvadsiatom štvrtom vôbec konsoliduje, ak berieme do úvahy dlhodobú udržať z verejných financií a môžeme to potvrdiť aj samotným výrokom ministerstva financií, kde návrh rozpočtového plánu, ktorý posielajú do Bruselu, v časti udržateľnosť verejných financií, sami konštatovali, že rozpočet tak, ako bol schválený, so všetkými tými opatreniami, ktoré boli alebo sa predpokladajú, že budú schválené, nezlepšuje dlhodobú udržateľnosť verejných financií. Tzn., že sama vláda deklaruje, že dlhodobá sa ten stav verejných financií aj, aj po týchto opatreniach nezlepšuje.“

Celý záznam relácie nájdete v priloženo QR kóde.

Štrukturálny pozitívny vplyv konsolidačných opatrení je menej výrazný ako deklarovaný			
	v mil. eur	v % HDP	poznámka
1. Konsolidačné opatrenia spolu	1 961	1,5	
Daňové opatrenia	1 578	1,2	
Navyšenie sadzby zdravotných odvodov	357	0,3	
Zníženie sadzby do II. piliera	365	0,3	Bez vplyvu na udržateľnosť
Regulovaný odvod pre banky	336	0,3	Nižšie zlepšenie udržateľnosti
Solidárny príspevok	180	0,1	Jednorazový vplyv
Ostatné daňové opatrenia	340	0,3	
Úspory na výdavkoch (imprázna náklady, atď.)	221	0,2	
Ostatné opatrenia (ne-daňové príjmy)	162	0,1	
2. Opatrenia nevytvárajúce výdavky spolu	1 059	0,8	
Prihodnotný 13. dôchodok	494	0,4	
Zdravotníctvo	261	0,2	
Ostatné opatrenia (nové mŕt., hypotéky, atď.)	304	0,2	
Celková zlepšenie deficitu (3-2)	803	0,7	
Celkové zlepšenie štrukturálneho deficitu	358	0,3	Bez jednorazového vplyvu a II. piliera
Celkové trvalé zlepšenie štrukturálneho deficitu	190	0,1	- dočasne zvýšenie častí bank. odvodu

15. december

RZ zverejnila a doručila do NR SR limit verejných výdavkov na roky 2024 až 2027, ako jej to ukladá zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy

V zmysle zákona sa limit verejných výdavkov určuje na každý rozpočtový rok príslušného volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky počnúc rokom nasledujúcim po roku, v ktorom bolo schválené programové vyhlásenie a vyslovená dôvera vláde Slovenskej republiky po voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky. Limit verejných výdavkov vypočítava Rada pre rozpočtovú zodpovednosť a predkladá ho na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky do 60 dní po schválení programového vyhlásenia a vyslovení dôvery vláde Slovenskej republiky po voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky na schválenie. Tieto výdavkové limity zahŕňajú legislatívny stav k dňu schválenia programového vyhlásenia vlády.

Celé znenie predloženého materiálu k limitu verejných výdavkov nájdete na stránke RRZ.

15. december

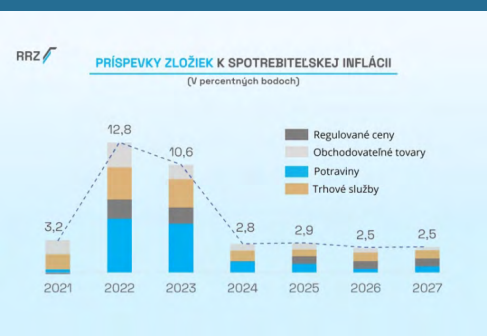
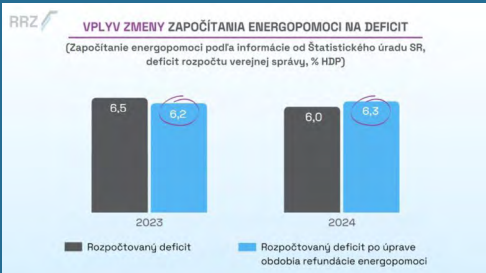
RRZ zverejnila svoju makroekonomickú prognózu: Ekonomiku čaká oživenie pri nižšej inflácii z dôvodu zastropovaných cien energií

Inflácia sa po dvoch rokoch dvojciferných hodnôt od budúceho roka viditeľne zníži. Okrem prísnej menovej politiky ECB a upokojenia komoditných trhov budú k zníženiu inflácie prispievať zastropované ceny energií. Kým makroekonomická prognóza predpokladá pre rok 2024 nulové rasty cien energií, na nasledujúce roky už očakávame dobiehanie trhových cien.

Nižšie tempo inflácie podporí ekonomický rast pre rok 2024. Následne na horizonte prognózy očakávame rasty ekonomiky siahajúce takmer k 3 %, pričom toto tempo mierne zvolní v roku 2027 skrz končiaci Plán obnovy a odolnosti, normalizáciu rastu exportných trhov a nášho exportu a odznievanie pozitívneho impulzu pre konečnú spotrebu domácností.

Výraznejší obrat očakávame aj pri reálnych mzdách, ktoré by mali vďaka nižšej inflácii a stále pomerne dynamickým vyjednaným nárastom miezd v nasledujúcich rokoch solídne rásť. Rastu miezd dopomôže aj napätý trh práce, ktorý pri miernom znižovaní ponuky domácej pracovnej sily bude prehlbovať tlak na mzdy.

Najnovšiu makroekonomickú prognózu nájdete na stránke RRZ.

20. december

RRZ informovala o potrebe započítania refundácie energopomoci do roku 2023

Štatistický úrad SR dňa 19.12.2023 po konzultácii s Eurostatom poskytol RRZ, MF SR a NBS informáciu, že na základe aktuálne dostupných informácií výdavky na energopomoc uskutočnené v roku 2023 by mali byť s najväčšou pravdepodobnosťou neutralizované príjmami z EÚ taktiež v roku 2023, a to aj napriek ich predpokladanej hotovostnej refundácii v priebehu roka 2024.

Znamená to, že podľa RRZ úroveň deficitov uvádzaných v Návrhu rozpočtu VS na roky 2024-2026, ktorý bol predložený vládou SR na rokovanie Národnej rady SR by mala byť v rokoch 2023 a 2024 upravená.

V roku 2023 by po zohľadnení tejto informácie, vrátane upresnenia vplyvu tejto transakcie, by mal byť v rozpočte uvedený deficit 6,2% HDP a v roku 2024 6,3% HDP, čo namiesto medziročného poklesu o 0,5 % HDP znamená nárast deficitu o 0,1% HDP.

Štatistický úrad zároveň uviedol, že k zmene záverov tohto stanoviska môže dôjsť v prípade, ak by sa významne zmenili informácie o danej problematike. Konečné rozhodnutie zverejní ako súčasť pravidelného publikovania údajov za 4Q HDP, resp. výsledkov roka 2023 v apríli 2024, v rámci jarnej notifikácie deficitu a dlhu.

22. december

Ekonom Šuster: Nové príjmy sú len dočasné a obratom ich minú, ale výdavky trvalé. Rozpočet porušuje zákony. Rozhovor pre hnonline.sk

Celý záznam rozhovoru nájdete v priloženom QR kóde

RRZ

LIMIT VEREJNÝCH VÝDAVKOV NA ROKY 2024 - 2027
(Limit verejných výdavkov a potreba opatrení na jeho splnenie, tis. eur)

	2024	2025	2026	2027
1. Limit verejných výdavkov predložený do NR SR 15.12.2023	47 073 385	48 581 288	49 872 438	51 519 364
2. Vplyv príjmovej legislatívy (aktualizácia)	622 618	672 247	695 436	721 515
3. Predbežný aktualizovaný limit verejných výdavkov (1+2)	47 696 003	49 253 536	50 567 874	52 240 879
4. Výdavky RV5 2024-2026 spadajúce pod limit (verzia predložená do parlamentu)	49 851 165	51 478 878	52 549 461	-
5. Rozdiel oproti predbežnému aktualizovanému limitu (4-3)	1 655 162	2 225 342	1 981 587	-
6. Rozdiel oproti limitu predloženému do NR SR (4-1)	2 277 780	2 897 589	2 677 023	-

22. december

RRZ vydala stanovisko ku rozpočtu prekračujúcim v roku 2024 limit verejných výdavkov o 2,3 mld. eur a upozornila tak na nesúlad s platnými limitmi výdavkov z 1. februára 2023

Rozpočet bez dodatočných zmien prekračuje výdavkové limity a výrazne tak zhoršuje dlhodobú udržateľnosť verejných financií.

Limit verejných výdavkov je v zmysle ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti hlavným rozpočtovým nástrojom na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti, ktorá sa aktuálne nachádza v pásme vysokého rizika. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) vykonáva pri jeho určení zákonmi definovaný mandát, a to s ohľadom na hlavný cieľ definovaný v Ústave SR – ochranu dlhodobej udržateľnosti hospodárenia Slovenskej republiky (Čl. 55a).

RRZ dňa 15. decembra 2023 v zmysle definovaných povinností predložila do Národnej rady SR (NR SR) limity verejných výdavkov na roky 2024 až 2027, ktoré by po schválení nahradili doteraz platné limity z februára 2023. Predložené limity odrážajú stav legislatívy na začiatku volebného obdobia v čase schvaľovania programového vyhlásenia vlády a vyslovenia dôvery vláde.

Po schválení limitov v NR SR môže vláda požiadať RRZ o ich aktualizáciu tak, aby odrážali vplyvy legislatívnych opatrení schválených na aktuálnom zasadnutí NR SR, a ktoré sú aj zahrnuté do Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026. RRZ je následne pripravená bezodkladne predložiť aktualizáciu limitu tak, aby odzrkadľoval schválené legislatívne zmeny v NR SR s vplyvom na príjmy verejnej správy a/alebo dlhodobú udržateľnosť verejných financií. Aktualizované limity schvaľuje Výbor NR SR pre financie a rozpočet a Výbor NR SR pre hospodárske záležitosti.

RRZ mala ambíciu poskytnúť poslancom a verejnosti predbežnú informáciu o súlade návrhu rozpočtu s aktualizovanými limitmi ešte pred samotným hlasovaním o rozpočte, nakoľko bola RRZ opakovane dotazovaná. Táto predbežná aktualizácia bola už skôr zaslaná na ministerstvo financií s cieľom potvrdenia podkladových údajov pre finálnu aktualizáciu limitov.

Rozpočet prekračuje v roku 2024 limit výdavkov ku dňu prijatia programového vyhlásenia vlády o 2,3 mld. eur a v ďalších rokoch tento rozdiel narastá. Opatrenia vlády na strane trvalých príjmov prijatých na aktuálnej schôdzi parlamentu umožňujú vláde vyššie trvalé výdavky o 0,6 mld. eur v roku 2024, čo znamená, že výdavky rozpočtu sú v porovnaní s predpokladaným aktualizovaným limitom stále vyššie o odhadovaných takmer 1,7 mld. Eur.

28. december

Odhad deficitu pre rok 2023 poklesol na úroveň 7,0 mld. eur, schodok znižujú vyššie daňové a nedaňové príjmy (Rozpočtový semafor december 2023)

Kancelária RRZ v decembrovom rozpočtovom semafore odhaduje úroveň tohtoročného deficitu verejnej správy na 7 005 mil. eur (5,8 % HDP).

Oproti novembrovej prognóze došlo k poklesu schodku o 305 mil. eur, k medzimesačnému zlepšeniu odhadu výsledku hospodárenia prispeli najmä vyššie očakávané daňové a nedaňové príjmy.

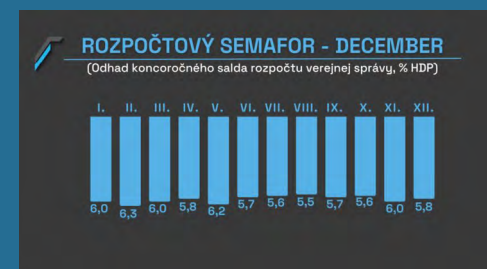
V porovnaní s celkovým rozpočtom schváleným na rok 2023 KRRZ prognózuje deficit formálne nižší o 0,7 % HDP, no v porovnaní s plánovaným deficitom mimo rezervy na energopomoc sa naopak odhaduje deficit vyšší až o 586 mil. eur (0,5 % HDP).

Podrobnosti nájdete v decembrovom semafore na stránke RRZ.

Schválený rozpočet tak bez dodatočných zmien nie je v súlade s platnými limitmi výdavkov z 1. februára 2023, limitmi nových výdavkov predložených 15. decembra 2023 do NRSR, ani predbežne aktualizovanými limitmi výdavkov po zohľadnení trvalého dopadu prijatých opatrení v parlamente.

Znamená to tiež, že rozpočet aj po zohľadnení už prijatých príjmových legislatívnych opatrení zhoršuje dlhodobú udržateľnosť hospodárenia Slovenska o 0,8 % HDP (bez zohľadnenia 2. piliera), čo je v rozpore s požiadavkou limitov verejných výdavkov, t.j. ročného zlepšovania udržateľnosti o 0,5 % HDP. Existuje obava z toho, či nevzniká neistota ohľadom jeho súladu s ústavnými pravidlami rozpočtovej zodpovednosti.

Celé stanovisko nájdete na našej stránke.

⁷ Kancelária RRZ

Kancelária Rady vykonáva úlohy spojené s odborným, organizačným, administratívnym, personálnym a technickým zabezpečením činnosti Rady.

Viktor Novysedlák

Rok 2023 potvrdil trend zvyšovania dopytu po odborných výstupoch RRZ. Tiež sa však ukázalo, že do reálneho života sa nepodarilo presadiť kľúčovú zmenu na ochranu dlhodobej udržateľnosti verejných financií, ktorou mali byť limity verejných výdavkov. Praktický život zamestnancov Kancelárie RRZ zasa ovplyvnil presun do nových priestorov, keď po období nevyhovujúcich a dočasných riešení môžu dnes oceniť moderne poňaté a priestorovo efektívne kancelárske priestory pripravené na hybridný režim práce a intenzívnu spoluprácu

Nepochybne jedným z dôležitých míľnikov života KRRZ bolo presťahovanie sa z dočasného nájmu do nových kancelárskych priestorov v lete 2023. S tým súviselo aj riešenie množstva menších detailov, ktoré sú dôležité pre vytvorenie vhodného pracovného prostredia. Cieľom bolo dosiahnuť priestorovo efektívne riešenie vhodné tak na sústredené prácu, ako aj intenzívnu spoluprácu. Samozrejmosťou bolo koncipovanie priestoru od začiatku na hybridnú prácu s flexibilným využívaním pracovných stolov a plnou podporou online komunikácie. Priestory neboli dozariaďované na 100 %, nechali sme si možnosť doladiť priestor už na základe skúseností s užívaním priestorov, pričom úplná finalizácia sa predpokladá v roku 2024.

Neprehliadnuteľný trend bolo možné pozorovať v rastúcom počte stanovísk a kvantifikácií legislatívnych opatrení. Nad rámec štandardných správ a hodnotení bolo vypracovaných a zverejnených v rámci jedného kalendárneho roka zatiaľ najviac – celkom deväť materiálov, či už z vlastnej iniciatívy RRZ, na žiadosť generálnej prokuratúry alebo poslaneckých klubov. Aktivita súvisela s potrebou upozorňovať na ochranu dlhodobej udržateľnosti a zvýšenia transparentnosti pri prijímaní opatrení.

V roku 2023 došlo najprv k zmene vlády a následná predvolebná kampaň priniesla viacero rýchlych iniciatív parlamentu s výrazným zásahom do dlhodobej udržateľnosti. Už teraz môžeme potvrdiť, že rok 2024 bude v trende narastajúceho dopytu po analytických výstupoch KRRZ pokračovať, čo zvyšuje požiadavky na kapacitu a organizáciu práce tak, aby bolo možné požiadavkám zo strany poslaneckých klubov v čo najväčšej miere vyhovieť.

Schválením legislatívy, ktorou sa zaviedli limity výdavkov do rozpočtového procesu, došlo k rozšíreniu povinností RRZ pri výpočte, aktualizácii a vyhodnotení limitov. V kontexte parlamentných volieb a prípravy rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 prebiehala zo strany RRZ príprava výpočtu nového limitu a nastavenie spolupráce s ministerstvom financií. Z pohľadu povinností RRZ boli všetky tieto nové úlohy splnené v predstihu, avšak schválenie rozpočtu verejnej správy bez toho, aby bol dosiahnutý súlad s limitom výdavkov, nevedlo k ich úspešnej implementácii do reálneho života. Navyše po ďalších legislatívnych zmenách už v roku 2024, kde došlo k zásadným zmenám v úprave národných limitov výdavkov, bude potrebné opätovne revidovať činnosť KRRZ v tejto oblasti. Ubudla nám úloha nezávislej kalkulačky pri výpočte limitu, ale pribudla nám zákonná povinnosť vypracovávať a zverejňovať hodnotenie výročnej správy o pokroku pri vykonávaní národného strednodobého fiškálno-štrukturálneho plánu pripravovanej ministerstvom financií. To zahŕňa tiež posudzovanie súladu výsledku hospodárenia rozpočtu s požiadavkami EÚ ohľadne rastu čistých verejných výdavkov, ako aj plnenia národného limitu verejných výdavkov a analýzu faktorov, ktoré spôsobili prípadnú odchýlku od stanovenej trajektórie.

Viktor Novysedlák
výkonný riaditeľ KRRZ

Organizačná štruktúra

Na základe auditu zo strany OECD v roku 2000 a z toho vyplývajúcich odporúčaní:

– zvýšiť počet analytických zamestnancov (zastupiteľnosť, možnosť proaktívnej práce vrátane kvantifikácií navrhovaných opatrení, plné členstvo v makro výbore a zverejňovanie vlastnej makro prognózy, intenzívnejšia komunikácia)

– zvýšiť kapacitu vedenia (vytvoriť jednu manažérsku úroveň pod výkonným riaditeľom a aspoň jeden člen Rady by mal byť na plný úväzok, prednostne predseda)

prešla zmenou organizačná štruktúra od roku 2021:

*Počet zamestnancov FTE/OŠ

———— Organizačná štruktúra
- - - Komunikácia s pokynmi

Oproti schválenej OŠ boli rozhodnutím Rady schválené dve úpravy:

1/ Oddelenie komunikácie + navýšenie pozície o 0,5 na 2 celkom

2/ vytvorenie pozície projektového manažéra

Nezávislosť

Aj v roku 2023 sme sa stali najnezávislejšou inštitúciou SR.

Rebríček INEKO a TIS

1. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť

2. Generálna prokuratúra
3. Najvyšší správny súd
4. Najvyšší súd
5. Národná banka Slovenska

Vypracovanie žiadosti

RRZ zašle oficiálnu žiadosť Národnej Banke, v ktorej stanoví svoj plán výdavkov a predstaví svoje priority na budúci rozpočtový (=kalendárny) rok.

Podanie žiadosti

Žiadosť posúdi a schváli banková rada NBS.

Schválenie rozpočtu

Vstupom do nového kalendárneho roka začína platiť rozpočet schválený Radou pre rozpočtovú zodpovednosť. Úlohou Kancelárie rady pre rozpočtovú zodpovednosť je neprekročiť strop výdavkov, ktorý má stanovený vo svojom finančnom pláne.

Správa o plnení rozpočtu

Po skončení rozpočtového roka RRZ oznámi Národnej banke Slovenska, ako hospodárila v predchádzajúcom období.

Žiadosť o refundáciu

NBS môže požiadať Ministerstvo financií SR o refundáciu nákladov.

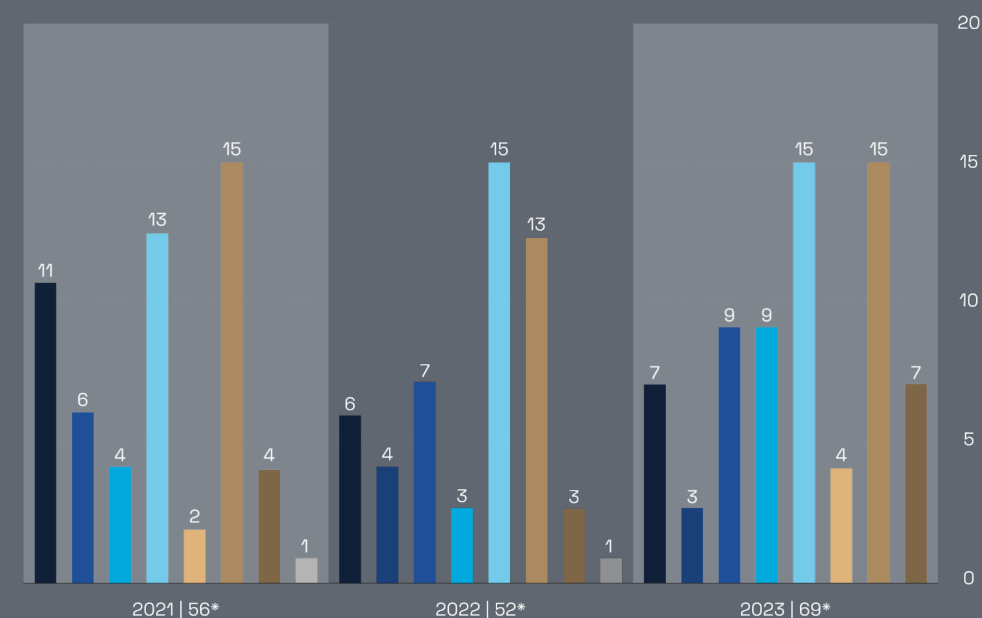
Všetky údaje sú dostupné na strane 78.

Prehľad hrubých príjmov členov RRZ	Ján Tóth Predseda Rady	Martin Šuster Člen Rady	Juraj Kotian Člen Rady
A. Hrubé príjmy			
a) odmena za výkon funkcie predsedu / člena Rady	90 120	72 060	72 120
b) odmena za manažérske úlohy ⁽¹⁾	90 120	72 060	0
c) ostatné (3.pilier, dodanie použitia služobného vozidla)	9 582	3 264	2 952
B. Čisté príjmy (za príjmy a + b + c spolu)	122 405	98 168	46 975

¹⁷ Manažérske úlohy nad rámec úloh vyžadovaných zákonom.
Počas ich výkonu nemôže predseda / člen mať zamestnaneckú či obdobnú pomer inde.

Publikácie

V zmysle hlavných úloh Rady definovaných v Ústavnom zákone č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti a jej poslaní v oblasti zdravia verejných financií sme v priebehu roka pripravili a publikovali:

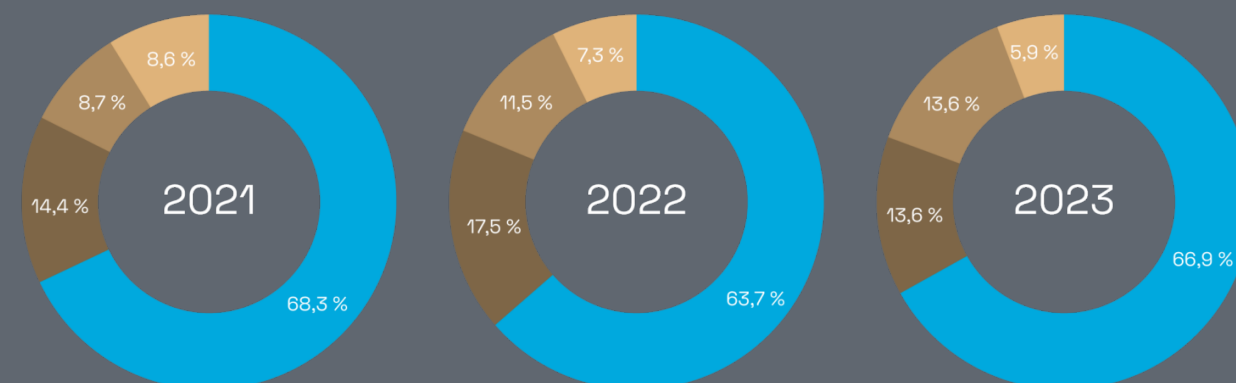
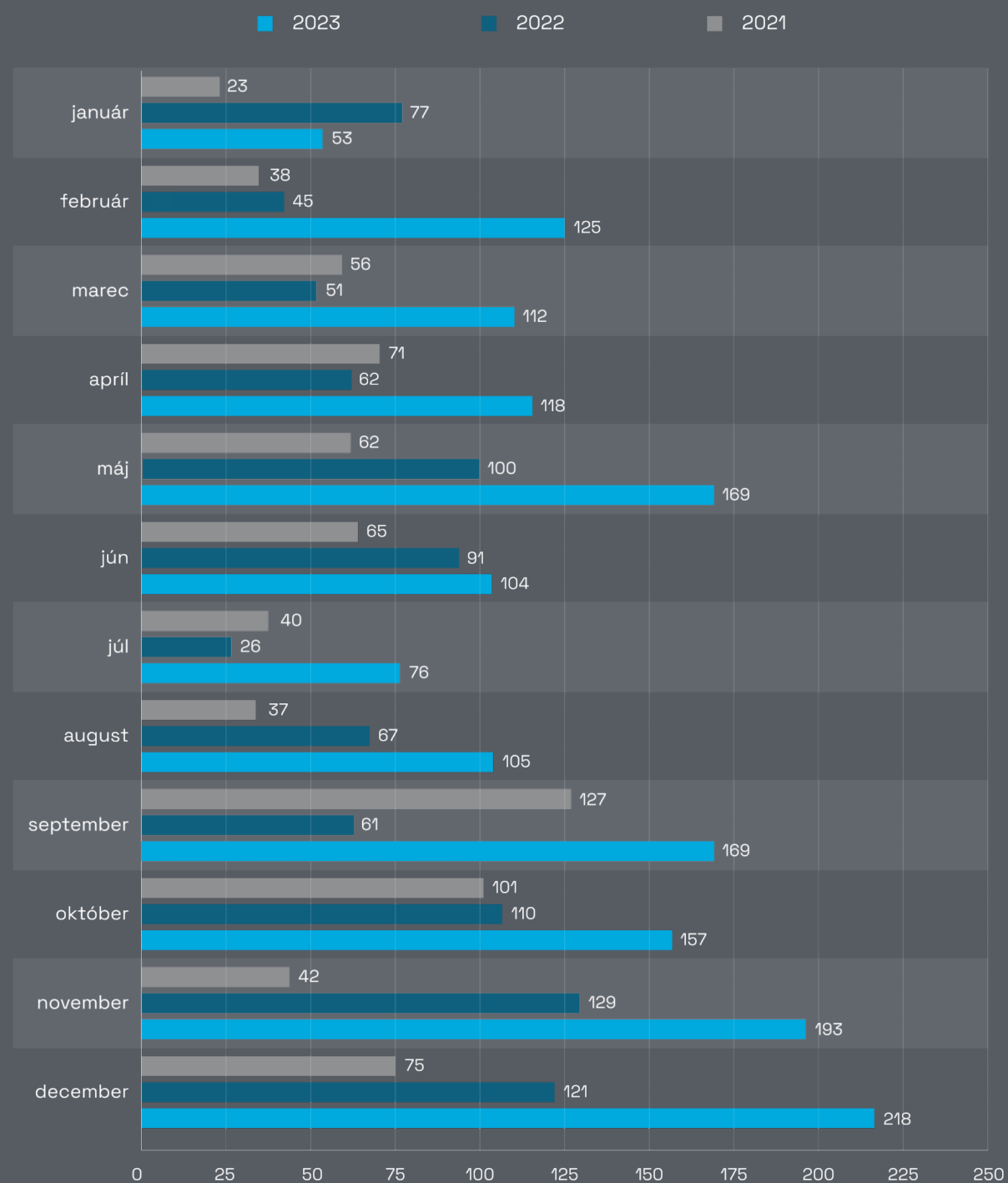

- Hodnotiace správy
- Výpočty limitu verejných výdavkov
- Kvantifikácie opatrení a Stanoviská k legislatívnym návrhom
- Makroekonomické prognózy
- Fiškálne prognózy
- Štúdie (Working papers) a komentáre
- Blogy
- Výzvy a stanoviská k stavu verejných financií
- Kalkulačka
- Modely

*Celkový súčet

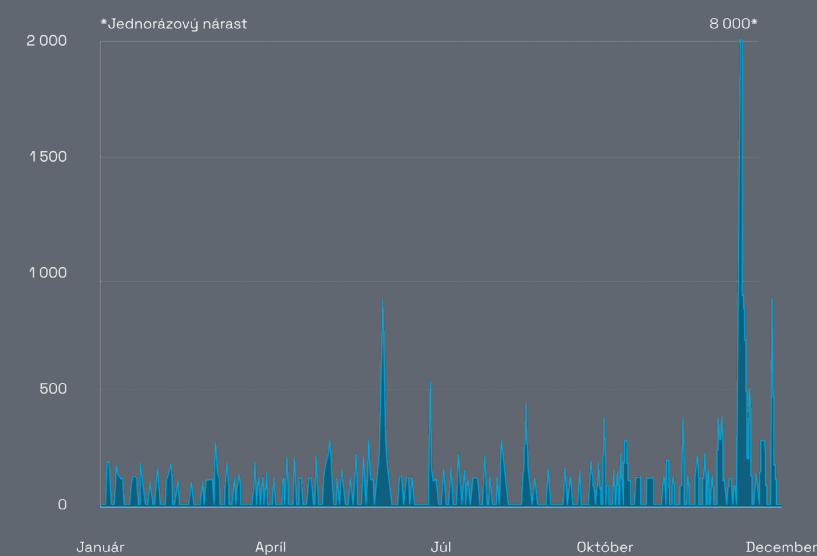
Média

Spomenutia RRZ v médiách – medziročné porovnanie v rámci mesiacov

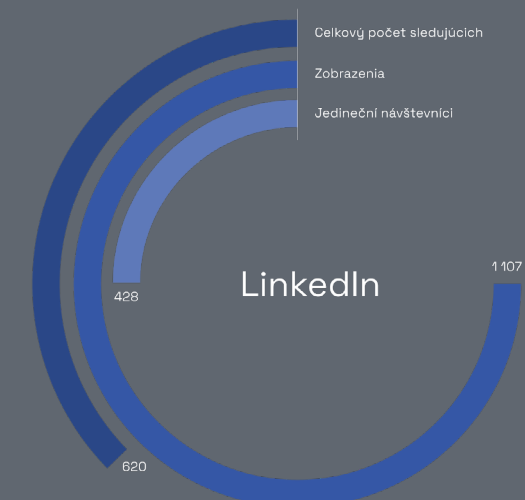

	2021	2022	2023
Online	516	617	1 093
Rozhlas	109	169	222
Televízia	66	111	222
Print	65	71	96
Celkový počet	756	968	1633

Sledovatelia

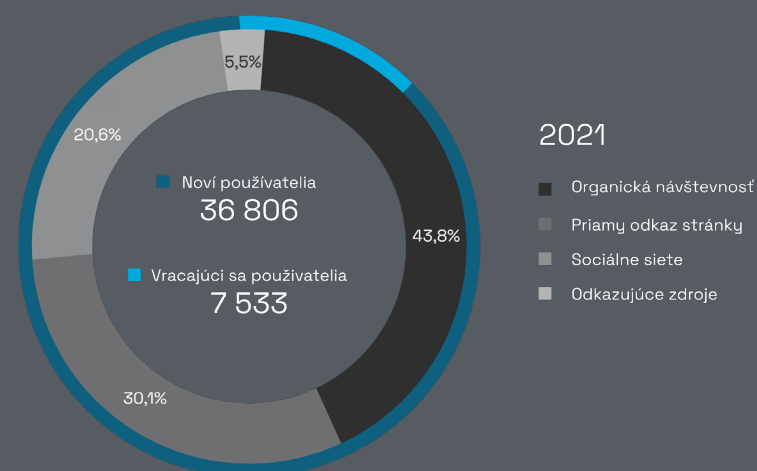
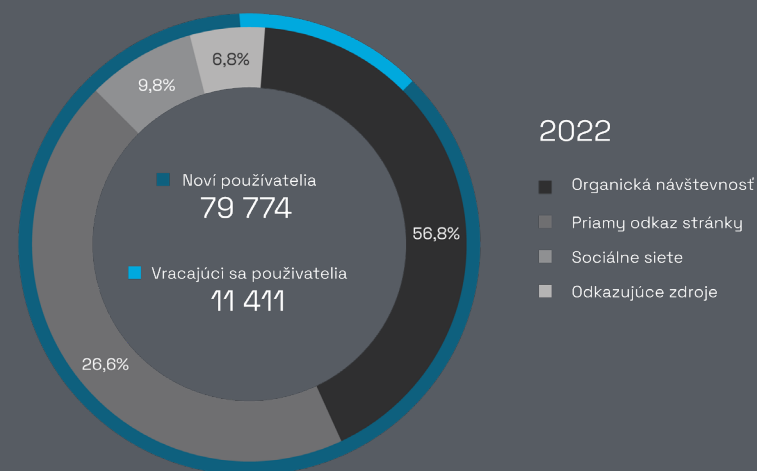
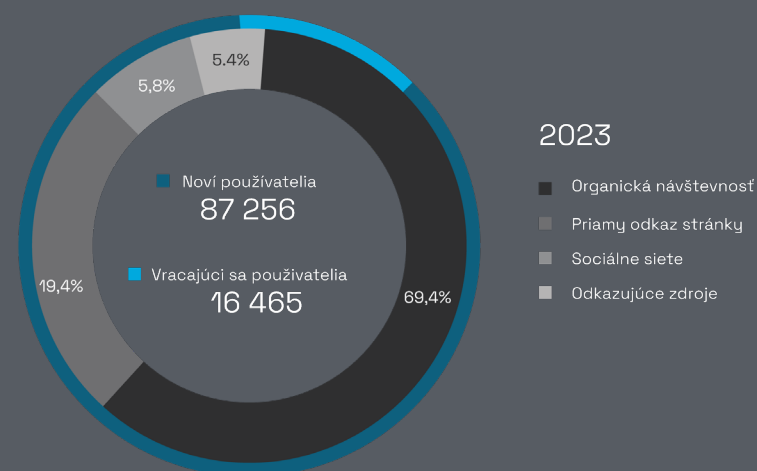

Graf vyobrazuje počet relácií na sociálnej sieti Facebook.

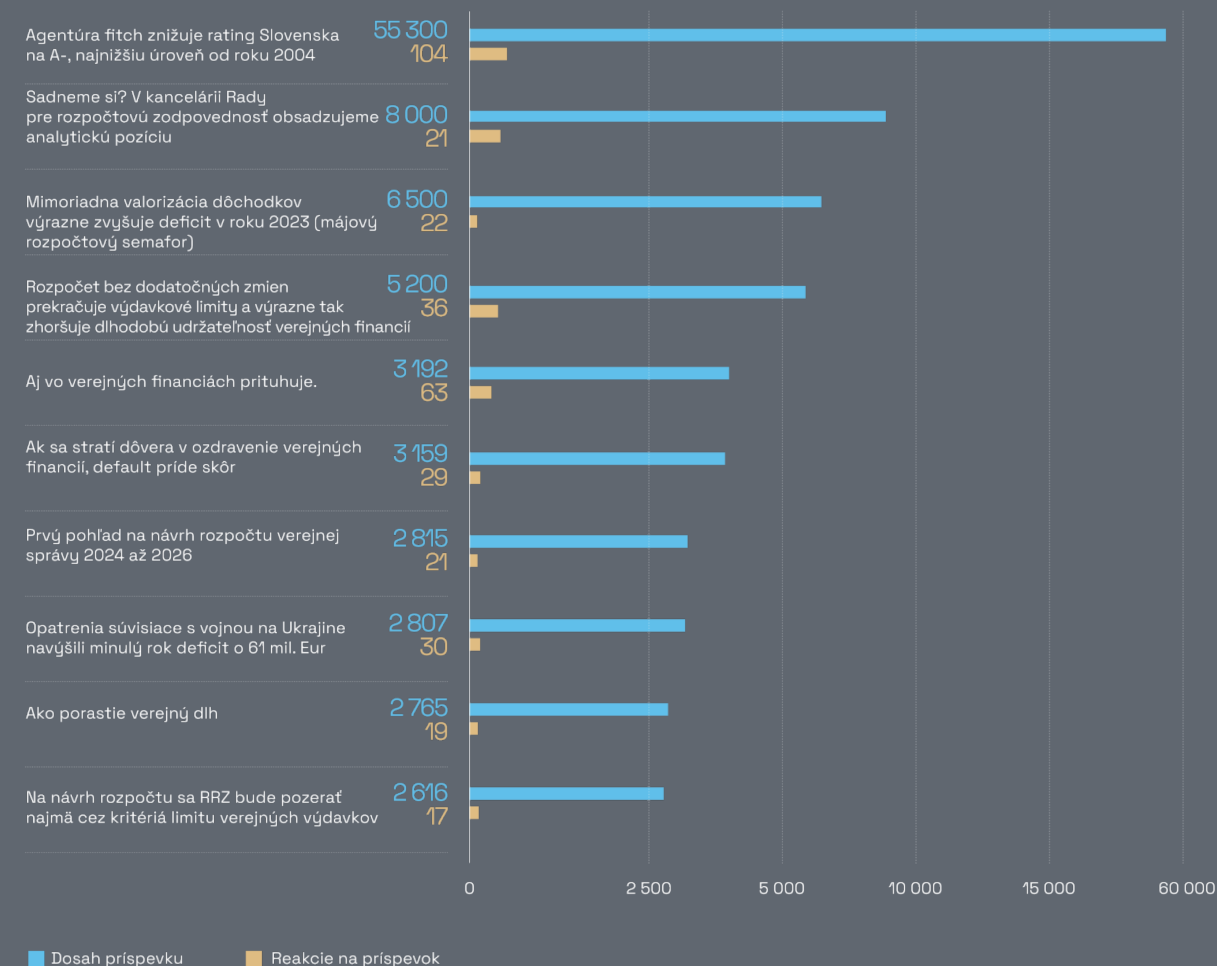
Graf vyobrazuje aktivitu na sociálnej sieti LinkedIn.

Návštevnosť

Vyobrazenie návštevnosti web stránky z hľadiska prichádzajúcich používateľov, plus porovnanie nových a vracajúcich sa návštevníkov.

Príspevky

Prehľad najúspešnejších príspevkov na facebooku. Hodnoty vyznačené svetlejšou modrou farbou vyjadrujú celkový dosah príspevku. Hodnoty vyznačené zlatou vyjadrujú úspešnosť v rámci fanúšikov.

⁸ Výročie RRZ

K 10. výročiu vzniku Rady pre rozpočtovú zodpovednosť

Hoci nemáme úplný konsenzus, ktorú z viacerých kľúčových udalostí spojených so vznikom Rady pre rozpočtovú zodpovednosť je najvhodnejšie považovať za presný dátum jej zrodu, v júni 2023 sme sa rozhodli pripomenúť si jej desiate výročie – hoci s miernym oneskorením, do ktorého nás dotlačilo predchádzajúce korona obdobie.

RRZ vznikla v roku 2012 ako súčasť komplexnejšieho fiškálneho rámca. Základnou úlohou RRZ je vyhodnocovať stav dlhodobej udržateľnosti verejných financií, monitorovať riziká vo vývoji verejných financií najmä stanoviskami ku kľúčovým rozpočtovým dokumentom a v neposlednom rade prispievať ku zvyšovaniu transparentnosti pri narábaní s verejnými prostriedkami. Postupne sa jej pôvodné povinnosti rozširovali. Začalo sa zverejňovať hodnotenie plnenia pravidiel o vyrovnanom rozpočte, premietnuté do národnej legislatívy na základe tzv. fiškálneho kompaktu. Rozšírila sa spolupráca RRZ s medzinárodnou organizáciou OECD, ako aj s ďalšími nezávislými fiškálnymi inštitúciami v Európe.

Treba tiež spomenúť úspešné formálne založenie Networku nezávislých fiškálnych inštitúcií EÚ v roku 2015, ku ktorému došlo práve v Bratislave.

V r. 2018 RRZ požiadala OECD o nezávislé a komplexné vyhodnotenie jej fungovania a pôsobnosti. Výsledná správa uzrela svetlo sveta vo februári 2020, kde OECD nielen identifikovala naše silné stránky (odbornosť, kvalita výstupov, nezávislosť, popredné miesto medzi európskymi fiškálnymi inštitúciami atď.), ale aj odporučila, v ktorých oblastiach môžeme využiť ďalší priestor pre zlepšenie. V poslednom období sme preto pristúpili k úprave organizačnej štruktúry, ktorá popri postupnému rastu počtu analytikov dokáže efektívnejšie a udržateľným spôsobom zabezpečiť riešenie zákonných úloh.

RRZ sa v roku 2022 stala nezávislou „kalkulačkou“ pre výpočet domácich výdavkových limitov. Pri nedávnom prechode na európske limity v roku 2024 jej zostala legislatívna povinnosť monitorovať a pravidelne vyhodnocovať ich dodržiavanie. Odbornosť práce RRZ je pravidelne diskutovaná s Panelom poradcov pozostávajúcim z renomovaných domácich aj zahraničných expertov.

Vyhodnocovať v reálnom čase

V komunikácii sa snažíme prejsť od ex-post bilancovania minulosti priamo na naše odhady súčasnosti a budúcnosti. Vyhodnocovaním vývoja v reálnom čase zvyšujeme relevanciu našich analýz pre tvorcov politik. V aktuálny deň zverejnenia makroekonomickej prognózy, vývoja rozpočtu za minulý rok, ale aj schváleniu štátneho rozpočtu na vláde sa snažíme informovať verejnosť o našom pohľade. Podobne v oblasti vyhodnocovania nákladov legislatívnych opatrení máme snahu publikovať výsledný vplyv ešte pred finálnym schvaľovaním v parlamente – a to nielen na základe externých požiadaviek, ale najmä z vlastnej iniciatívy. Nedávnym príkladom je upozornenie členov Výboru NR SR pre financie a rozpočet na chybu vo výpočte európskeho výdavkového limitu (vyššie 400 mil. eur) počas prerokováanej zmeny zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, alebo upozornenie na dvojité započítavanie inflácie v dôchodkoch, ktoré by vyústilo vo zvýšenie deficitu o 1,5 mld. eur v roku 2026. Tým že reakcie boli v reálnom čase, obe vyústili do ich opráv. Strojnasobili sme návštevy parlamentu, už pravidelne sme prizývaní na finančný výbor, či už k rozpočtu, k udržateľnosti, k programu stability a nie len k ex-post správe. Hodnotenie plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti, ktorá je ako minimum vyžadovaná zákonom.

K rezonujúcim témam možných zásadných ústavných zmien v oblasti rozpočtovej zodpovednosti, dôchodkovej reformy, prípadne úvahám o implementácii daňovej brzdy sme ponúkli tvorcovi politik aktívnu pomoc vo vypracovaní podkladov a analýz.

Samozrejme, najväčšou výzvou bolo naplniť zámer ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti tak, ako ho navrhli už jeho autori, ukotvením domácich výdavkových limitov do našej legislatívy. Hoci sa po vyše 10 rokoch napravil neústavný stav, keď legislatívne neboli tieto výdavkové limity ukotvené napriek prijatiu ústavného zákona, tento úspech bol len dočasný. Výdavkové limity ako hlavný rozpočtový nástroj na udržanie dlhodobého zdravia verejných financií mali byť pevnou súčasťou nášho fiškálneho rámca, moderného a udržateľného spôsobu ozdravenia našich verejných financií. Aj preto sme deklarovali, že by bolo vhodnejšie, ak by boli prijaté ústavným zákonom a naprieč politickým spektrom. Nakoniec boli schválené v roku 2022 len vo forme riadneho zákona, aj keď konsenzom, teda ústavnou väčšinou naprieč politickým spektrom. O to viac považujeme za krok späť udalosť, ktoré vyeskovali na konci roka 2023. Spochybnenie platnosti limitu verejných výdavkov pre nasledujúce roky, následne odklon od národného nastavenia limitu verejných výdavkov a ich nahradenie pravidlami európskymi nemusí viesť k dostatočne skorému a hlavne trvalému ozdraveniu verejných financií.

Rozpočtová zodpovednosť ako verejný záujem

V predchádzajúcich rokoch bola tiež pripravená kompletná reforma ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, ktorá mala zmodernizovať koncept dlhovej brzdy, zosynchronizovať sankcie medzi výdavkovými limitmi a dlhovou brzdou, zaviesť zmenu sledovania dlhu z hrubého na čistý dlh atď. RRZ poskytla vyčerpávajúce odborné podklady a zdôvodnenia a podarilo sa dosiahnuť odborný a politický konsenzus. Žiaľ, kvôli politickému „obchodovaniu“ s daňovou brzdou, ako aj predčasnému stiahnutiu novely z rokovania parlamentu počas úradníckej vlády, sa doteraz nepodarilo túto novelu schváliť. Vzhľadom na stav verejných financií tak naďalej budeme musieť riešiť problém okamžitého „papierového“ prechodu

na vyrovnaný rozpočet, a tým naštrbovať aj dôveru voči doterajšiemu konceptu dlhovej brzdy.

V RRZ sme si vedomí, že idea zdravých verejných financií nie je len technokratický koncept, ktorému stačí, ak sa bude opierať o normy a paragrafy a ex-post bilancovanie. Je to idea, ktorá v prvom rade potrebuje podporu odbornej aj širokej verejnosti. Bez dostatočnej spoločenskej podpory politicky neprežije a opakovane budeme svedkami potrebnej nápravy so zbytočne negatívnymi dosahmi na životnú úroveň obyvateľov.

Aj preto sme s veľkým potešením a vďačnosťou uvítali ukotvenie RRZ v samotnej Ústave SR, v článku 55a, pričom pre nás je kľúčová prvá veta článku, že „Slovenská republika chráni dlhodobú udržateľnosť svojho hospodárenia, ktoré sa zakladá na transparentnosti a efektívnosti vynakladania verejných prostriedkov.“ Malo to už aj prvý dôsledky. Na základe tohto článku zrušil Ústavný súd SR narýchlo prijaté opatrenia v oblasti rodinnej politiky, výsledkom čoho je zrušenie tzv. krúžkovného s vplyvom 400 mil. eur. Ústavný súd napísal:

“Ak má byť táto úloha Rozpočtovej rady nielen formálna, a aj prakticky naplniteľná, je potrebné, aby Rada pre rozpočtovú zodpovednosť mohla zo svojej nezávislej a odbornej pozície do diskusie o otázkach s reálnym dopadom na dlhodobú udržateľnosť hospodárenia aspoň v minimálnej miere zasiahnuť... Pri zasahovaní do ústavne zakotvenej a chránenej hodnoty dlhodobej udržateľnosti hospodárenia je povinnosťou Slovenskej republiky, teda všetkých jej orgánov verejnej moci v rozumnej miere zohľadniť relevantné informácie o aktuálnom stave a o možnom negatívnom vplyve prijímaného opatrenia.”

Ján Tóth

Väčšinu pozvaných hostí spája s RRZ viacero mŕŕnikov. Okrem zakladajúcich, bývalých a súčasných členov Rady prijali pozvanie aj viacerí ústavní činitelia, zakladajúci člen Panelu poradcov, vedúci predstavitelia štátnych finančných aj nefinančných inštitúcií a v neposlednom rade jednotlivci pôsobiaci dnes už v inom sektore, ktorí sa tiež nejakým spôsobom pričínili o zrod inštitúcie.

Predseda RRZ Ján Tóth so zakladajúcim členom Panelu poradcov Georgeom Kopitsom, ktorý poskytol cenné rady a skúsenosti pri zakladaní RRZ.

Tretia cena patrí bývalému štátnemu tajomníkovi MF SR, Ľubošovi Jančíkovi za politickú implementáciu domácich výdavkových limitov

Pri príležitosti výročia sme si dovoľili udeliť ceny za prínos pre fungovanie našej inštitúcie, či už išlo o samotné odborné autorstvo, alebo o nemenej dôležité presadenie myšlienok rozpočtovej zodpovednosti v rámci politického a legislatívneho procesu.

Udeľovanie cien za prínos RRZ.

Ocenenie za autorstvo ústavného zákona a konceptu RRZ ako inštitúcie sme udelili Ľudovítovi Ódorovi, bývalému členovi RRZ

Druhú cenu za politickú implementáciu ÚZ sme udelili Vladimírovi Tvaroškovi, bývalému štátnemu tajomníkovi na MF SR

Zľava: Michal Horváth (minister financií úradníckej vlády SR, bývalý člen RRZ), Martin Šuster (člen RRZ), Ivan Šramko (bývalý predseda RRZ), George Kopits (Panel poradcov), Ľudovít Ódor (predseda úradníckej vlády SR a bývalý člen RRZ), Ján Tóth (predseda RRZ), Vladimír Tvaroška (bývalý štátny tajomník), Juraj Kotian (člen RRZ)

Poznámky k účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2023

Č1. I Všeobecné informácie

1. Vznik spoločnosti

Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť vznikla ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti dňa 1.3.2012 podľa čl. 3 a čl. 14 (de facto však voľbou rady v NR SR dňa 27.6.2012). Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť je právnická osoba, má právnu formu neziskovej organizácie a jej vlastníctvo je štátne. Dátum založenia alebo zriadenia účtovnej jednotky: 27.6.2012.

2. Informácie o členoch štatutárnych orgánov iných orgánov:

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť	Názov orgánu	Poznámka
Mgr. Ján Tóth	predseda Rady pre rozpočtovú zodpovednosť	člen iných orgánov
Mgr. Martin Šuster PhD.	člen Rady pre rozpočtovú zodpovednosť	člen iných orgánov
Mgr. Juraj Kotian	člen Rady pre rozpočtovú zodpovednosť	člen iných orgánov
Ing. Viktor Novysedlák	výkonný riaditeľ kancelárie	štatutárny orgán

3. Hlavnými činnosťami spoločnosti sú:

Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť zabezpečuje správu organizačných, administratívnych, personálnych, odborných a technických činnosti Rady pre rozpočtovú zodpovednosť. Kancelárie Rady pre rozpočtovú zodpovednosť nie je zriadená na účel

podnikania. Kancelária rady je zapísaná do registra organizácií vedeného Štatistickým úradom Slovenskej republiky; kancelária rady sa nezapisuje do obchodného registra.

4. Počet zamestnancov

Priemerný prepočítaný počet zamestnancov, a z toho počet vedúcich zamestnancov účtovnej jednotky za účtovné obdobie, za ktoré sa zostavuje účtovná závierka (ďalej len „bežné účtovné obdobie“). Počet dobrovoľníkov

vyslaných účtovnou jednotkou a počet dobrovoľníkov, ktorí vykonávali dobrovoľnícku činnosť pre účtovnú jednotku počas bežného účtovného obdobia.

	Bežné účtovné obdobie	Počet hodín vykonávania dobrovoľníckej činnosti
Priemerný prepočítaný počet zamestnancov	28	x
z toho počet vedúcich zamestnancov	1	x
Počet dobrovoľníkov vyslaných účtovnou jednotkou		
Počet dobrovoľníkov, ktorí vykonávali dobrovoľnícku činnosť pre účtovnú jednotku počas účtovného obdobia		

5. Organizačná štruktúra účtovnej jednotky.

6. Informácia o organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti účtovnej jednotky.

Čl. II.
Informácie o účtovných zásadách a účtovných metódach

1. Východiská pre zostavenie účtovnej závierky

Účtovná závierka bola zostavená za predpokladu, že spoločnosť bude nepretržite pokračovať vo svojej činnosti. Áno účtovná jednotka bude nepretržite pokračovať vo svojej činnosti.

2. Zmeny účtovných zásad

Účtovná jednotka nemenila v priebehu účtovného obdobia účtovné zásady ani metódy.

3. Spôsob oceňovania jednotlivých položiek majetku a záväzkov:

Majetok a záväzky	Spôsob oceňovania
a) dlhodobý nehmotný majetok obstaraný kúpou	Obstarávacou cenou
b) dlhodobý nehmotný majetok obstaraný vlastnou činnosťou	Neeviduje sa v ÚJ
c) dlhodobý nehmotný majetok obstaraný iným spôsobom	Neeviduje sa v ÚJ
d) dlhodobý hmotný majetok obstaraný kúpou	Obstarávacou cenou
e) dlhodobý hmotný majetok obstaraný vlastnou činnosťou	Neeviduje sa v ÚJ
f) dlhodobý hmotný majetok obstaraný iným spôsobom	Neeviduje sa v ÚJ
g) dlhodobý finančný majetok	Neeviduje sa v ÚJ
h) zásoby obstarané kúpou	Neeviduje sa v ÚJ
i) zásoby vytvorené vlastnou činnosťou	Neeviduje sa v ÚJ
j) zásoby obstarané iným spôsobom	Neeviduje sa v ÚJ
k) pohľadávky	Menovitou hodnotou
l) krátkodobý finančný majetok	Menovitou hodnotou
m) časové rozlíšenie na strane aktív súvahy	Menovitou hodnotou vykazujú vo výške, ktorá je potrebná na dodržiavanie zásady vecnej a časovej súvislosti s účtovným obdobím
n) záväzky, vrátane rezerv, dlhopisov, pôžičiek a úverov	Menovitou hodnotou
o) časové rozlíšenie na strane pasív súvahy	Menovitou hodnotou vykazujú vo výške, ktorá je potrebná na dodržiavanie zásady vecnej a časovej súvislosti s účtovným obdobím
p) deriváty	Neeviduje sa v ÚJ
q) majetok a záväzky zabezpečené derivátmi	Neeviduje sa v ÚJ
r) prenajatý majetok a majetok obstaraný na základe finančného prenájmu	Obstarávacou cenou

4. Spôsob zostavenia odpisového plánu:

Spôsob zostavenia odpisového plánu pre jednotlivé druhy dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku, pričom sa uvádza doba odpisovania, použité sadzby odpisov a odpisové metódy pri určení odpisov.

Druh dlhodobého majetku	Doba odpisovania	Sadzba odpisov	Odpisová metóda
Dlhodobý hmotný majetok	4 roky	25 %	rovnomerné odpisovanie
Dlhodobý hmotný majetok	6 rokov	16,67 %	rovnomerné odpisovanie
Dlhodobý nehmotný	4 roky	25 %	rovnomerné odpisovanie

5. Zásady pre zohľadnenie zníženia hodnoty majetku

Uvádza sa, či účtovná jednotka uplatňuje opravné položky a rezervy.

6. Informácie o účtovaní opráv

Informácie o účtovaní opráv významných chýb minulých účtovných období v bežnom účtovnom období s uvedením vplyvu na výsledok hospodárenia minulých rokov; súčasne sa môže uviesť aj informácia o účtovaní opráv nevýznamných chýb minulých účtovných období v bežnom účtovnom období s uvedením vplyvu na výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia. Neuskutočnili sa žiadne opravy účtovných kníh.

Rovnako nám nie sú známe žiadne iné skutočnosti, ktoré by v období po 31. decembri 2022 napriek tomu, že by nemali vplyv na účtovnú závierku, spôsobovali alebo mohli spôsobovať závažnú zmenu, zvrat alebo by inak ovplyvnili finančnú situáciu, klasifikáciu aktív a pasív a výsledky hospodárenia organizácie.

Čl. III
Informácie, ktoré dopĺňajú a vysvetľujú údaje v súvahe

1. Významné sumy prírastkov a úbytkov dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku.

	Softvér	Samostatné hnuťelné veci a súbory hnuťelných vecí	Obst. dlhodobého hmotného majetku	Poskyt pred. na dlhodobý hmotný majetok	Spolu
Prvotné ocenenie - stav na začiatku bežného účtovného obdobia	102 838,80	178 953,16	0,00	0,00	281 791,96
prírastky			286 400,38	36 138,00	322 538,38
úbytky		2 510,64			2 510,64
presuny		286 400,38	-286 400,38		0,00
Stav na konci bežného účtovného obdobia	102 838,80	462 842,90	0,00	36 138,00	601 819,70
Oprávky – stav na začiatku bežného účtovného obdobia	102 838,80	146 382,20			249 221,00
prírastky		173 287,84			173 287,84
úbytky		2 510,64			2 510,64
Stav na konci bežného účtovného obdobia	102 838,80	173 287,84			276 126,64
Opravné položky – stav na začiatku bežného účtovného obdobia					
prírastky					
úbytky					
Stav na konci bežného účtovného obdobia					
Stav na začiatku bežného účtovného obdobia	0,00	32 570,96	0,00	0,00	32 570,96
Stav na konci bežného účtovného obdobia	0,00	289 555,06	0,00	36 138,00	325 693,06

2. Prehľad dlhodobého majetku

Prehľad dlhodobého majetku, na ktorý je zriadené záložné právo a prehľad dlhodobého majetku, pri ktorom má účtovná jednotka obmedzené právo s ním nakladať

2. Údaje o spôsobe a výške poistenia dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku

Ročné náklady na poistenie hnuťelného majetku sú vo výške 1 125,91 EUR

4. Údaje o štruktúre dlhodobého finančného majetku a krátkodobého finančného majetku

- v členení podľa položiek súvahy v riadkoch 024, 026 a 055.

6. Prehľad o vývoji významných súm opravných položiek podľa jednotlivých druhov majetku.

- nie je náplň pre túto položku

7. Opis významných súm pohľadávok

- v nadväznosti na položky súvahy, v členení na pohľadávky za hlavnú nezdaňovanú činnosť a zdaňovanú činnosť za bežné účtovné obdobie.

Druh a opis významných položiek pohľadávok	Doba odpisovania	Sadzba odpisov
Kaucia na zábezpeku prenájmu	47 984,81	
Z obchodného styku	3 523	
Voči štátnemu rozpočtu	4 040	
Ostatné pohľadávky	5 159,44	

8. Prehľad pohľadávok

- do uplynutia lehoty splatnosti a po uplynutí lehoty splatnosti.

Pohľadávky	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Stav na konci bežného účtovného obdobia
do uplynutia lehoty splatnosti	60 707,25	53 184,81
po uplynutí lehoty splatnosti	3 523	
Spolu	60 707,25	53 184,81

9. Prehľad o významných položkách

- časového rozlíšenia nákladov budúcich období a príjmov budúcich období:

Položka časového rozlíšenia	Opis	Suma
Náklady budúcich období	Softvérové služby	41 666,00
Náklady budúcich období	Noviny, časopisy, literatúra	897,88
Náklady budúcich období	ESET Endpoint Security	7 123,68
Náklady budúcich období	Nájomné automobil	1 318,80
Náklady budúcich období	Prenájom kancelárskych priestorov	73 238,53
Náklady budúcich období	Poistné	1 125,91
Náklady budúcich období	Seminár	420,00

5. Údaje o štruktúre dlhodobých pôžičiek.

- nie je náplň pre túto položku

10. Opis a výška zmien vlastného imania

- v priebehu bežného účtovného obdobia podľa položiek súvahy.

	Stav na začiatku bežného účtovného obdobia	Prírastky (+)	Úbytky (-)	Presuny (+, -)	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Vlastné imanie					
Základné imanie z toho:					
- nadačné imanie v nadácii					
- vklady zakladateľov					
- prioritný majetok					
Fondy tvorené podľa osobitných predpisov Fond reprodukcie Oceňovacie rozdiely					
z precenenia kapitálových účastí Fondy tvorené zo zisku Rezervný fond					
Fondy tvorené zo zisku					
Ostatné fondy					
Výsledok hospodárenia					
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov					
Výsledok hospodárenia účtovného obdobia	0	414,59			414,59
Spolu	414,59				414,59

11. Opis a vyčíslenie jednotlivých druhov fondov

- tvorených podľa osobitných predpisov

- nie je náplň pre túto položku

12. Informácia o rozdelení účtovného zisku alebo o vysporiadaní účtovnej straty

- za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie

- nie je náplň pre túto položku

13. Údaje o jednotlivých druhoch rezerv

- v členení na stav rezerv na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia a stav rezerv na konci bežného účtovného obdobia, ich tvorbu, použitie alebo zrušenie v priebehu bežného účtovného obdobia.

Druh rezervy	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Tvorba rezerv	Použitie rezerv	Zrušenie rezerv	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Nevyčerpaná dovolenka Mzdové náklady	58 321,59	83 641,44	58 321,59		83 641,44
Nevyčerpaná dovolenka Sociálne náklady	20 383,40	29 323,70	20 383,40		29 323,70
Základné rezervy spolu	78 704,99	112 874,14	78 704,99		112 874,14
Audit RUZ	3 523,50		3 523,50		
Nevyfakturované dodávky					
Ostatné rezervy spolu	3 523,50		3 523,50		3 523,50
Rezervy spolu	82 228,49	112 874,14	82 228,49		112 874,14

14. Údaje o významných sumách záväzkov
- v nadväznosti na položky súvahy, v členení na záväzky za hlavnú nezdaňovanú činnosť a zdaňovanú činnosť.

Druh a opis významných položiek záväzkov	Hlavná nezdaňovaná činnosť	Zdaňovaná činnosť
Daňové záväzky	6 862,97	
SP, ZP, DDS mzdy za 12/2022	56 253,47	
Záväzky voči zamestnancom	55 090,18	
Z obchodného styku	7 082,84	
Sociálny fond	7 481,26	
Záväzky z nájmu	1 579,78	

15. Prehľad záväzkov
- do uplynutia lehoty splatnosti a po uplynutí lehoty splatnosti.

Záväzky	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Stav na konci bežného účtovného obdobia
do uplynutia lehoty splatnosti	170 078,48	134 350,50
po uplynutí lehoty splatnosti		
Spolu	170 078,48	134 350,50

16. Prehľad o začiatočnom stave
- tvorbe, čerpaní a konečnom zostatku sociálneho fondu v priebehu bežného účtovného obdobia.

Sociálny fond	Suma
Stav k prvému dňu bežného účtovného obdobia	6 705,45
Tvorba na ťarchu nákladov	7 352,82
Tvorba zo zisku	414,59
Čerpanie	6 991,60
Stav k poslednému dňu bežného účtovného obdobia	7 481,26

17. Prehľad
- o bankových úveroch, pôžičkách a návratných finančných výpomociach s uvedením meny
- nie je náplň pre túto položku

18. Prehľad o významných položkách
- časového rozlíšenia výdavkov budúcich období
- nie je náplň pre túto položku

19. Prehľad výnosov budúcich období
- v členení podľa jednotlivých druhov a v členení na dlhodobé výnosy budúcich období a krátkodobé výnosy budúcich období.

Položky výnosov budúcich období - krátkodobé z dôvodu	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Stav na konci bežného účtovného obdobia
dotácie zo štátneho rozpočtu a z prostriedkov Európskej únie	196 153,41	722 065,52
dotácie z rozpočtu obce a z rozpočtu vyššieho územného celku		
zostatku podielu zaplatenej dane		
nepoužitého sponzorského		
iné		
Spolu	196 153,41	722 065,52

20. Údaje o druhoch majetku a záväzkoch z lízingových zmlúv
- Nie je náplň pre túto položku

Čl. IV Informácie, ktoré dopĺňajú a vysvetľujú údaje vo výkaze ziskov a strát

1. Prehľad tržieb
za vlastné výkony a tovar s uvedením ich opisu a vyčíslením hodnoty tržieb podľa jednotlivých hlavných druhov výrobkov, služieb hlavnej nezdaňovanej činnosti a zdaňovanej činnosti účtovnej jednotky za bežné účtovné obdobie.

Druh a opis tržieb	Hlavná nezdaňovaná činnosť	Zdaňovaná činnosť
Predaj DHM mobil		

2. Opis a vyčíslenie hodnoty
- významných súm v nadväznosti na položky výkazu ziskov a strát v členení na nepeňažné dary, osobitné výnosy, zákonné poplatky a iné ostatné výnosy za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie a za bežné účtovné obdobie.

Druh a opis významných súm výnosov	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Kredit úrok z bankového účtu (644)	1 824,62	19 463,33
Kurzové zisky - platba kartou (6451)	1,99	
Iné ostatné výnosy - vyplatený bonus (6491)	90,97	164,25

3. Prehľad významných súm dotácií

- zo štátneho rozpočtu, štátnych fondov, z prostriedkov Európskej únie, dotácií z rozpočtu obce a z rozpočtu vyššieho územného celku, ktoré účtovná jednotka prijala v bezprostredne predchádzajúcom účtovnom období a v bežnom účtovnom období.

Druh a opis významných súm dotácií a grantov	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Prijaté príspevky od iných organizácií NBS (662020)	2 391 900,07	3 054 087,89
Prijaté príspevky od iných organizácií ITMS (691)	4 040,00	9 017,61

5. Opis a vyčíslenie hodnoty významných súm

- v nadväznosti na položky výkazu ziskov a strát v členení na nepeňažné dary, náklady na ostatné služby, osobitné náklady a iné ostatné náklady poskytnuté v bežnom účtovnom období.

Druh významných položiek nákladov	opis významných položiek nákladov	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Spotrebované nákupy	501 / Spotreba materiálu	3 798,52	120 282,01
	502 / Spotreba energie	6 411,71	1 246,22
	511 / Opravy a udržiavanie	657,65	636,72
Služby	512 / Cestovné	23 704,76	7 256,19
	513 / Reprezentačné	16 021,67	24 956,32
	518 / Ostatné služby	220 651,72	341 615,35
Osobné náklady	521 / Mzdové náklady	1 525 563,21	1 838 308,17
	524 / Zákonné sociálne a zdravotné poistenie	467 441,30	571 838,80
	525 / Ostatné sociálne poistenie	45 147,41	56 459,91
	527 / Zákonné sociálne náklady	38 452,83	59 714,66
Dane a poplatky	538 / Ostatné dane a poplatky (koncesionárske poplatky)	222,96	111,48
Ostatné náklady	542 / Ostatné pokuty a penále		
	544 / Úroky debetné	1 151,39	
	545 / Kurzové straty	6,37	0,02
	547 / Osobitné náklady – zmluvná platba do CEPS	1 400,00	
Odpisy	549 / Iné ostatné náklady (bankové poplatky)	1 044,60	2 307,88
	5511 / Odpisy dlhodobého nehmotného majetku	7 905,80	555,39
	5512 / Odpisy dlhodobého hmotného majetku	32 424,11	14 094,57
	5515 / Odpisy dlhodobého hmotného majetku		14 766,32
Daň z príjmov	5912 / Daň z príjmov - z úrokov NBS	346,66	3 698,02
	5913 / Daň z príjmov PO	73,16	

4. Opis a vyčíslenie hodnoty významných položiek príjmov z reklám

- sú určené na charitatívne účely, a charitatívnej lotérie prijatých v bezprostredne predchádzajúcom účtovnom období a v bežnom účtovnom období
- nie je náplň pre túto položku

6. Prehľad o účele a výške použitia zostatku

- prijatého podielu zaplatenej dane v minulých účtovných obdobiach a prijatého podielu zaplatenej dane v bežnom účtovnom období
- Nemáme náplň

Č1. V Opis údajov na podsúvahových účtoch

1. Opis údajov na podsúvahových účtoch

- významné položky zásob prijatých na komisionálny predaj, prenajatého majetku, majetku prijatého do úschovy, odpísané pohľadávky a prípadné ďalšie položky
- nemáme náplň pre túto položku.

Č1. VI Ďalšie informácie

1. Opis a hodnota iných aktív

- sa rozumie majetok, ktorý vznikol v dôsledku minulých udalostí a ktorého existencia alebo vlastníctvo závisí od toho, či nastane alebo nenastane jedna alebo viac neistých udalostí v budúcnosti, ktorých vznik nezávisí od účtovnej jednotky; týmito inými aktívami sú napríklad práva zo servisných zmlúv, poisťných zmlúv, koncesionárskych zmlúv, licenčných zmlúv, práva z investovania prostriedkov získaných oslobodením od dane z príjmov.

2. Opis a hodnota iných pasív

vyplývajúcich zo súdnych rozhodnutí, z poskytnutých záruk, zo všeobecne záväzných právnych predpisov, z ručenia podľa jednotlivých druhov ručenia; takýmito inými pasívami sú:

- a) povinnosť, ktorá vznikla ako dôsledok minulej udalosti a ktorej existencia závisí od toho, či nastane alebo nenastane jedna alebo viac neistých udalostí v budúcnosti, ktorých vznik nezávisí od účtovnej jednotky, alebo
b) povinnosť, ktorá vznikla ako dôsledok minulej udalosti, ale ktorá sa nevykazuje v súvahe, pretože nie je pravdepodobné, že na splnenie tejto povinnosti bude potrebný úbytok ekonomických úžitkov, alebo výška tejto povinnosti sa nedá spoľahlivo oceniť.

3. Opis významných položiek

- ostatných finančných povinností, ktoré sa nesledujú v účtovníctve a neuvádzajú sa v súvahe; pri každej položke sa uvádza jej opis, výška a údaj, či sa týka spriaznených osôb, a to
a) povinnosť z devízových termínovaných obchodov

- a iných finančných derivátov, b) povinnosť z opčných obchodov,
c) zákonná povinnosť alebo zmluvná povinnosť odobrať určité produkty alebo služby, napríklad z dodávateľských zmlúv alebo odberateľských zmlúv,
d) povinnosť z lízingových zmlúv, nájomných zmlúv, servisných zmlúv, poisťných zmlúv, koncesionárskych zmlúv, licenčných zmlúv a podobných zmlúv,
e) iné povinnosti.

4. Prehľad nehnuteľných kultúrnych pamiatok

- ktoré sú v správe alebo vo vlastníctve účtovnej jednotky, a to názov, adresa a číslo kultúrnej pamiatky v Ústrednom zozname pamiatkového fondu

5. Informácie o významných skutočnostiach

- ktoré nastali medzi dňom, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a dňom jej zostavenia

Po 31.decembri 2023 sa nevyskytli žiadne skutočnosti, ktoré by si vyžadovali úpravu alebo uvedenie v účtovnej závierke. Rovnako nám nie sú známe žiadne iné skutočnosti, ktoré by v období po 31. decembri 2023 napriek tomu, že by nemali vplyv na účtovnú závierku, spôsobovali alebo mohli spôsobovať závažnú zmenu, zvrat alebo by inak ovplyvnili finančnú situáciu, klasifikáciu aktív a pasív a výsledky hospodárenia organizácie.

V súvislosti s vojnovým konfliktom na Ukrajine vedenie Organizácie urobilo analýzu možných účinkov a následkov na Organizáciu a dospelo k názoru, že v súčasnosti nemajú významné nepriaznivé dopady na Organizáciu (okrem rastúcich cien vstupov, najmä pohonných hmôt, energií, materiálov, tovarov a služieb). Vedenie Organizácie nepredpokladá významné ohrozenie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v blízkej budúcnosti (t. j. počas nasledujúcich 12 mesiacov od dátumu zostavenia UZ).

Údaje k účtovnej závierke za r. 2023

UZNUJv21_1
Úč NUJ

ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA

neziskovej účtovnej jednotky účtujúcej
v sústave podvojného účtovníctva

zostavená k 3 1 . 1 2 . 2 0 2 3

Daňové identifikačné číslo 2 0 2 3 5 5 2 6 5 2		Účtovná závierka		Mesiac Rok	
IČO 4 2 2 6 3 0 5 1		X riadna		od 1 2 0 2 3	
SK NACE 8 4 . 1 1 . 0		mimoriadna		do 1 2 2 0 2 3	
		priebežná		Bezprostredne predchádzajúce obdobie od 1 2 0 2 2 do 1 2 2 0 2 2	
		(vyznačí sa x)			
Priložené súčasti účtovnej závierky					
X Súvaha (Úč NUJ 1-01) (v eurocentoch)					
X Výkaz ziskov a strát (Úč NUJ 2-01) (v eurocentoch)					
X Poznámky (Úč NUJ 3-01) (v celých eurách alebo eurocentoch)					
Názov účtovnej jednotky					
Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť					
Sídlo účtovnej jednotky					
Ulica		Číslo			
MLYNSKÉ NIVY		7 7 8 8 / 1 2			
PSČ		Obec			
8 2 1 0 9		BRATISLAVA			
Telefónne číslo					
0 2 / 5 2 4 4 4 0 0 8					
E-mailová adresa					
NOVYSEDLAK@RRZ.SK					
Zostavená dňa:		Schválená dňa:		Podpisový záznam	
2 0 . 0 3 . 2 0 2 4		. 2 0		štatutárneho orgánu alebo	
				člena štatutárneho orgánu	
				účtovnej jednotky:	

Súvaha (Úč NUJ 1-01)

IČO 4 2 2 6 3 0 5 1

Strana aktív	č.r.	Bežné účtovné obdobie			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
		Brutto	Korekcia	Netto	Netto
a	b	1	2	3	4
A. NEOBEŽNÝ MAJETOK SPOLU r. 002 + r. 009 + r. 021	001	601819.7	276126.64	325693.06	32570.96
A.I. Dlhodobý nehmotný majetok r. 003 až r. 008	002	102838.8	102838.8		
A.I.1. Nehmotné výsledky z vývojovej a obdobnej činnosti 012 - (072+091AÚ)	003				
2. Softvér 013 - (073+091AÚ)	004	102838.8	102838.8		
3. Oceniteľné práva 014 - (074 + 091AÚ)	005				
4. Ostatný dlhodobý nehmotný majetok (018+ 019)-(078 + 079 + 091 AÚ)	006				
5. Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku (041-093)	007				
6. Poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný majetok (051-095AÚ)	008				
A.II. Dlhodobý hmotný majetok r. 010 až r. 020	009	498980.9	173287.84	325693.06	32570.96
A.II.1. Pozemky (031)	010				
2. Umelecké diela a zbierky (032)	011				
3. Stavby 021 - (081 + 092AÚ)	012				
4. Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí 022 - (082 + 092AÚ)	013	462842.9	173287.84	289555.06	32570.96
5. Dopravné prostriedky 023 - (083 + 092AÚ)	014				
6. Pestovateľské celky trvalých porastov 025 - (085 + 092AÚ)	015				
7. Základné stádo a ťažné zvieratá 026 - (086 + 092AÚ)	016				
8. Drobný dlhodobý hmotný majetok 028 - (088 + 092AÚ)	017				
9. Ostatný dlhodobý hmotný majetok 029 - (089 +092AÚ)	018				
10. Obstaranie dlhodobého hmotného majetku (042 - 094)	019				
11. Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok (052 - 095AÚ)	020	36138		36138	
A.III. Dlhodobý finančný majetok r. 022 až r. 028	021				
A.III.1. Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach v ovládanej osobe (061- 096 AÚ)	022				
2. Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom (062 - 096 AÚ)	023				
3. Dlhové cenné papiere držané do splatnosti (065 - 096 AÚ)	024				
4. Pôžičky podnikom v skupine a ostatné pôžičky (066 + 067) - 096 AÚ	025				
5. Ostatný dlhodobý finančný majetok (069 - 096 AÚ)	026				
6. Obstaranie dlhodobého finančného majetku (043 - 096 AÚ)	027				
7. Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok (053 - 096 AÚ)	028				

MF SR 2021

Strana 2

Strana aktív		č.r.	Bežné účtovné obdobie			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
			Brutto	Korekcia	Netto	Netto
a		b	1	2	3	4
B. OBEŽNÝ MAJETOK SPOLU r. 030+ r. 037+ r. 042 + r. 051		029	517806.3		517806.3	366108.11
B.I.	Zásoby r. 031 až r. 036	030				
B.I.1.	Materiál (112 + 119) - 191	031				
2.	Nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby (121+122) - (192 +193)	032				
3.	Výrobky (123 - 194)	033				
4.	Zvieratá (124 - 195)	034				
5.	Tovar (132 + 139) - 196	035				
6.	Poskytnuté prevádzkové preddavky na zásoby (314 AÚ - 391 AÚ)	036				
B.II.	Dlhodobé pohľadávky r. 038 až r. 041	037				
B.II.1.	Pohľadávky z obchodného styku (311 AÚ až 314 AÚ) - 391 AÚ	038				
2.	Ostatné pohľadávky (315 AÚ - 391AÚ)	039				
3.	Pohľadávky voči účastníkom združení (358AÚ - 391AÚ)	040				
4.	Iné pohľadávky (335 AÚ + 373 AÚ + 375 AÚ + 378AÚ) - 391AÚ	041				
B.III.	Krátkodobé pohľadávky r. 043 až r. 050	042	53184.81		53184.81	60707.25
B.III.1.	Pohľadávky z obchodného styku (311AÚ až 314 AÚ) - 391AÚ	043	5200		5200	3523
2.	Ostatné pohľadávky (315 AÚ - 391 AÚ)	044	47984.81		47984.81	47984.81
3.	Zúčtovanie so Sociálnou poisťovňou a zdravotnými poisťovňami (336)	045		x		
4.	Daňové pohľadávky (341 až 345)	046		x		
5.	Pohľadávky z dôvodu finančných vzťahov k štátnemu rozpočtu a rozpočtom územnej samosprávy (346+ 348)	047		x		4040
6.	Pohľadávky voči účastníkom združení (358 AÚ - 391AÚ)	048				
7.	Spojovací účet pri združení (396 - 391AÚ)	049				
8.	Iné pohľadávky (335AÚ + 373AÚ + 375AÚ + 378AÚ) - 391AÚ	050				5159.44
B.IV.	Finančné účty r. 052 až r. 056	051	464621.49		464621.49	305400.86
B.IV.1.	Pokladnica (211 + 213)	052		x		
2.	Bankové účty (221 AÚ + 261)	053	464621.49	x	464621.49	305400.86
3.	Bankové účty s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok (221 AÚ)	054		x		
4.	Krátkodobý finančný majetok(251+ 253 + 255AÚ+ 256 + 257) - 291AÚ	055				
5.	Obstaranie krátkodobého finančného majetku (259 - 291AÚ)	056				
C. ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU r. 058 a r. 059		057	125790.8		125790.8	50195.9
C.1.	Náklady budúcich období (381)	058	125790.8		125790.8	50195.9
2.	Príjmy budúcich období (385)	059				
MAJETOK SPOLU r. 001 + r. 029 + r. 057		060	1245416.8	276126.64	969290.16	448874.97

MF SR 2021

Strana 3

Strana pasív		č.r.	Bežné účtovné obdobie	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
				6
a		b	5	6
A. VLASTNÉ IMANIE r. 062+ r. 067 + r. 071 + r. 072		061		414.59
A.I.	Imanie a fondy r. 063 až r. 066	062		
A.I.1.	Základné imanie (411)	063		
2.	Fondy tvorené podľa osobitných predpisov (412)	064		
3.	Fond reprodukcie (413)	065		
4.	Oceňovacie rozdiely z precenenia kapitálových účastín (415)	066		
A.II.	Fondy tvorené zo zisku r. 068 až r. 070	067		
A.II.1.	Rezervný fond (421)	068		
2.	Fondy tvorené zo zisku (423)	069		
3.	Ostatné fondy (427)	070		
A.III.	Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov (+; - 428)	071		
A.IV.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie r. 060 - (r. 062 + r. 067 + r. 071 + r. 073 + r. 100)	072		414.59
B. ZÁVÄZKY r. 074 + r. 078 + r. 086 + r. 096		073	247224.64	252306.97
B.I.1.	Rezervy r. 075 až r. 077	074	112874.14	82228.49
2.	Rezervy zákonné (451AÚ)	075		
3.	Ostatné rezervy (459AÚ)	076		
4.	Krátkodobé rezervy (323 + 451AÚ + 459AÚ)	077	112874.14	82228.49
B.II.	Dlhodobé záväzky r. 079 až r. 085	078	9061.04	15863.45
B.II.1.	Záväzky zo sociálneho fondu (472)	079	7481.26	6705.45
2.	Vydané dlhopisy (473 - 255 AÚ)	080		
3.	Záväzky z nájmu (474 AÚ)	081	1579.78	9158
4.	Dlhodobé prijaté preddavky (475)	082		
5.	Dlhodobé nevyfakturované dodávky (476 AÚ)	083		
6.	Dlhodobé zmenky na úhradu (478)	084		
7.	Ostatné dlhodobé záväzky (373 AÚ + 479 AÚ)	085		
B.III.	Krátkodobé záväzky r. 087 až r. 095	086	125289.46	154215.03
B.III.1.	Záväzky z obchodného styku (321 až 326) okrem 323	087	7082.84	6151.15
2.	Záväzky voči zamestnancom (331+ 333)	088	55090.18	77469.11
3.	Zúčtovanie so Sociálnou poisťovňou a zdravotnými poisťovňami (336)	089	56253.47	52959.9
4.	Daňové záväzky (341 až 345)	090	6862.97	17634.87
5.	Záväzky z dôvodu finančných vzťahov k štátnemu rozpočtu a rozpočtom územnej samosprávy (346+348)	091		
6.	Záväzky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov (367)	092		
7.	Záväzky voči účastníkom združení (368)	093		
8.	Spojovací účet pri združení (396)	094		
9.	Ostatné záväzky (379 + 373 AÚ + 474 AÚ +476AÚ + 479 AÚ)	095		
B.IV.	Bankové úvery a iné výpomoci a pôžičky r. 097 až r. 099	096		
B.IV.1.	Dlhodobé bankové úvery (461AÚ)	097		
2.	Bežné bankové úvery (231+ 232 + 461AÚ)	098		
3.	Prijaté krátkodobé finančné výpomoci (241+ 249)	099		
C. ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU r. 101 až r. 103		100	722065.52	196153.41
C.I.1.	Výdavky budúcich období (383)	101		
2.	Výnosy budúcich období krátkodobé (384 AÚ)	102	722065.52	196153.41
3.	Výnosy budúcich období dlhodobé (384 AÚ)	103		
SPOLU VLASTNÉ IMANIE, ZÁVÄZKY A ÚČTY ČASOVÉHO ROZLIŠENIA r.061+ r.073 + r.100		104	969290.16	448874.97

MF SR 2021

Strana 4

Výkaz ziskov a strát (Úč NUJ 2-01)

IČO 4 2 2 6 3 0 5 1

Číslo účtu	Náklady	Číslo riadku	Činnosť			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
			Hlavná nezdaňovaná	Zdaňovaná	Spolu	
a	b	c	1	2	3	4
501	Spotreba materiálu	01	120282.01		120282.01	9303.5
502	Spotreba energie	02	1246.22		1246.22	6411.71
504	Predaný tovar	03				
511	Opravy a udržiavanie	04	636.72		636.72	657.65
512	Cestovné	05	31141.24		31141.24	23704.76
513	Náklady na reprezentáciu	06	24956.32		24956.32	16021.67
518	Ostatné služby	07	341615.35		341615.35	220651.72
521	Mzdové náklady	08	1838308.17		1838308.17	1525563.21
524	Zákonné sociálne poistenie a zdravotné poistenie	09	571838.8		571838.8	467441.3
525	Ostatné sociálne poistenie	10	56459.91		56459.91	45147.41
527	Zákonné sociálne náklady	11	59714.66		59714.66	38452.83
528	Ostatné sociálne náklady	12				
531	Daň z motorových vozidiel	13				
532	Daň z nehnuteľností	14				
538	Ostatné dane a poplatky	15	111.48		111.48	222.96
541	Zmluvné pokuty a penále	16				
542	Ostatné pokuty a penále	17				
543	Odpísanie pohľadávky	18				
544	Úroky	19				1151.39
545	Kurzové straty	20	0.02		0.02	6.37
546	Dary	21				
547	Osobitné náklady	22				1400
548	Manká a škody	23				
549	Iné ostatné náklady	24	2307.88		2307.88	1044.6
551	Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	25	29416.28		29416.28	40329.91
552	Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	26				
553	Predané cenné papiere	27				
554	Predaný materiál	28				
555	Náklady na krátkodobý finančný majetok	29				
556	Tvorba fondov	30				
557	Náklady na precenenie cenných papierov	31				
558	Tvorba a zúčtovanie opravných položiek	32				
561	Poskytnuté príspevky organizačným zložkám	33				
562	Poskytnuté príspevky iným účtovným jednotkám	34	1000		1000	
563	Poskytnuté príspevky fyzickým osobám	35				
565	Poskytnuté príspevky z podielu zaplatenej dane	36				
567	Poskytnuté príspevky z verejnej zbierky	37				
Účtová trieda 5 spolu r. 01 až r. 37		38	3079035.06		3079035.06	2397510.99

MF SR 2021

Strana 5

Výkaz ziskov a strát (Úč NUJ 2-01)

IČO 4 2 2 6 3 0 5 1

Číslo účtu	Výnosy	Číslo riadku	Činnosť			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
			Hlavná nezdaňovaná	Zdaňovaná	Spolu	
a	b	c	1	2	3	4
601	Tržby za vlastné výrobky	39				
602	Tržby z predaja služieb	40				
604	Tržby za predaný tovar	41				
611	Zmena stavu zásob nedokončenej výroby	42				
612	Zmena stavu zásob polotovarov	43				
613	Zmena stavu zásob výrobkov	44				
614	Zmena stavu zásob zvierat	45				
621	Aktivácia materiálu a tovaru	46				
622	Aktivácia vnútroorganizačných služieb	47				
623	Aktivácia dlhodobého nehmotného majetku	48				
624	Aktivácia dlhodobého hmotného majetku	49				
641	Zmluvné pokuty a penále	50				
642	Ostatné pokuty a penále	51				
643	Platby za odpísané pohľadávky	52				
644	Úroky	53	19463.33		19463.33	1824.62
645	Kurzové zisky	54				1.99
646	Prijaté dary	55				
647	Osobitné výnosy	56				
648	Zákonné poplatky	57				
649	Iné ostatné výnosy	58	164.25		164.25	90.97
651	Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	59				487.75
652	Výnosy z dlhodobého finančného majetku	60				
653	Tržby z predaja cenných papierov a podielov	61				
654	Tržby z predaja materiálu	62				
655	Výnosy z krátkodobého finančného majetku	63				
656	Výnosy z použitia fondu	64				
657	Výnosy z precenenia cenných papierov	65				
658	Výnosy z nájmu majetku	66				
661	Prijaté príspevky od organizačných zložiek	67				
662	Prijaté príspevky od právnických osôb	68	3054087.89		3054087.89	2391900.07
663	Prijaté príspevky od fyzických osôb	69				
664	Prijaté členské príspevky	70				
665	Príspevky z podielu zaplatenej dane	71				
667	Prijaté príspevky z verejných zbierok	72				
691	Dotácie	73	9017.61		9017.61	4040
Účtová trieda 6 spolu r. 39 až r. 73		74	3082733.08		3082733.08	2398345.4
Výsledok hospodárenia pred zdanením r. 74 - r. 38		75	3698.02		3698.02	834.41
591	Daň z príjmov	76	3698.02		3698.02	419.82
595	Dodatočné odvody dane z príjmov	77				
Výsledok hospodárenia po zdanení (r. 75 - (r. 76 + r. 77)) (+/-)		78				414.59

MF SR 2021

Strana 6

Kontaktné údaje RRZ:
Rada pre rozpočtovú zodpovednosť
TWIN CITY B, Mlynské nivy 12
821 09 Bratislava

Telefón: +421 2 201 10 925
Email: sekretariat@rrz.sk

www.rrz.sk

Kontaktné údaje KRRZ:
Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť
TWIN CITY B, Mlynské nivy 12
821 09 Bratislava

IČO: 42263051
DIČ: 2023552652
IČ DPH: SK2023552652

Telefón: 02/5787 4959
Email: sekretariat@rrz.sk

www.rrz.sk

Vydavateľ:
Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť
TWIN CITY B, Mlynské nivy 12
821 09 Bratislava

Editor:
Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť
Sekretariát KRRZ
sekretariat@rrz.sk

Grafický dizajn:
h24 CREATIVE STUDIO s.r.o.

Príprava interaktívnej verzie:
h24 CREATIVE STUDIO s.r.o.

© Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, 2024
www.rrz.sk

